

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Χρηματοδότηση:

Erasmus+ Programme, Εθνική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Κινητικότητας στη Βόρεια Μακεδονία

Συντονιστής Έργου:

Center for Youth Activism - Krik; Βόρεια Μακεδονία

Εταίροι:

Fondation Zanandrea; Ιταλία

ΕΔΡΑ; Ελλάδα

Monikom DOOEL; Βόρεια Μακεδονία

Συγγραφείς:

Evgenija Janakieska

Enrico Taddia

Μαρία Κοσμά

Chiara Martini

Rossana Guliani

Αυτός ο «Οδηγός για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία» είναι αποτέλεσμα του έργου Path to Independent Living of Persons with Disabilities - PROGRESS

Μάρτιος, 2024

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Σημαντικά ευρήματα	3
1.Εισαγωγή	5
2.μεθοδολογία 1	6
2.1. Επισκόπηση του νομικού πλαισίου, των στρατηγικών εγγράφων και των διεθνών πολιτικών που ρυθμίζουν το εύρος των κοινωνικών υπηρεσιών και των μοντέλων χρηματοδότησης και ανάλυση γραφείου δευτερευόντων πόρων σχετικά με την αυτο-συνηγορία	7 7
2.2. Διεξαγωγή Ομάδων Εστίασης	8
2.3. Διεξαγωγή Έρευνας μέσω του Google Forms	
2.4. Μελέτες περιπτώσεων με βέλτιστες πρακτικές επιτυχημένων δραστηριοτήτων αυτο-υπεράσπισης και απόκτησης ανεξαρτησίας ατόμων με αναπηρία	8 9
3. Επιτραπέζια Ανάλυση Διαθέσιμων Πόρων	13
Επισκόπηση του νομικού πλαισίου που ρυθμίζει το πεδίο εφαρμογής των κοινωνικών υπηρεσιών και των μοντέλων χρηματοδότησης	13
3.1. Βόρεια Μακεδονία	16
3.1.1 Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών	20 21
3.1.2. Εφαρμογή και Παρακολούθηση	
3.2 Ιταλία	24
3.2.1 Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών	25 26
3.2.2 Εφαρμογή και Παρακολούθηση	
3.3. Greece	29
3.3.1. Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών	31
3.3.2 Εφαρμογή και Παρακολούθηση	
3.4. Σύγκριση διαθέσιμων πόρων χρηματοδότησης κοινωνικών υπηρεσιών που συμβάλλουν στην ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στην Ιταλία, την Ελλάδα (κράτη μέλη της ΕΕ) και τη Βόρεια Μακεδονία (υποψήφιο μέλος της ΕΕ)	31

3.4.1. Ιταλία	32
3.4.2. Ελλάδα	33
3.4.3. Βόρεια Μακεδονία (Χώρα εκτός ΕΕ)	34
3.4.4. Βασικές διαφορές στους πόρους χρηματοδότησης στην Ιταλία και Ελλάδα, σε σύγκριση με τη Βόρεια Μακεδονία	35
Ανάλυση διαθέσιμων πόρων για την αυτοσυνηγορία των ατόμων με αναπηρία	37
3.5 Αυτοσυνηγορία, υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων και προσωπική βοήθεια	37
3.5.1. Αυτοσυνηγορία	37
3.5.2. Υποστήριξη λήψης αποφάσεων	40
3.5.3 Προσωπική Βοήθεια	41
3.5.4. Σύγκριση της χρηματοδότησης της κοινωνικής υπηρεσίας Προσωπική Βοήθεια στην Ιταλία και την Ελλάδα με τη Βόρεια Μακεδονία	43
4. Ανάλυση της Έρευνας μέσω Google Forms	49
4.1. Βασικές πτυχές της Έρευνας που διενεργήθηκε	50
4.2. Πορίσματα της διενεργηθείσας Έρευνας	52
4.2.1. Οργάνωση και Χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών που είναι ενίσχυση της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία	52
4.2.2. Προγράμματα Αυτοσυνηγορίας για άτομα με αναπηρία	78
5. Ανάλυση των ομάδων εστίασης που πραγματοποιήθηκαν	85
5.1. Ενίσχυση μοντέλων χρηματοδότησης κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία	86
5.2. Αυτοδιάθεση, αυτοσυνηγορία και υποστηριζόμενη απόφαση-δημιουργία ατόμων με αναπηρία.	88
6.Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα σε Βασικά Στοιχεία της Αυτοσυνηγορίας	90
Ημέρα 1: Μαθαίνοντας για την αυτοπροστασία	90
Ημέρα 1: Τίτλος Εργαστηρίου 1: Τι είναι η αυτο-συνηγορία;	91
Ημέρα 1: Τίτλος Εργαστηρίου 2: Υποβοηθούμενη και μη υποβοηθούμενη αυτο-συνηγορία	95
Ημέρα 2: Εκμάθηση για βασικά στοιχεία της αυτο-συνηγορίας	99
Ημέρα 2: Τίτλος Εργαστηρίου 1: Γνωρίστε τον εαυτό σας	102
Ημέρα 2: Τίτλος Εργαστηρίου 2: Γνωρίστε τις ανάγκες σας	106
Ημέρα 2: Τίτλος Εργαστηρίου 3: Πάρτε αποφάσεις και Μάθετε πώς να πάρετε ό, τι χρειάζεστε	112

Σενάριο 1: Επιλογή εξωσχολικής δραστηριότητας	107
Σενάριο 2: Επιλέγοντας ένα υγιεινό σνακ	108
Σενάριο 3: Σχεδιασμός μιας δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου	109
Ημέρα 3: Αυτο-συνηγορία στο χώρο εργασίας	112
Ημέρα 3: Τίτλος Εργαστηρίου 1: Τι είναι η αυτο-συνηγορία στο χώρο εργασίας;	113
Ημέρα 3: Τίτλος Εργαστηρίου 2: Πώς να συνηγορείτε για το καλύτερο συνθήκες εργασίας;	117
Ημέρα 3: Τίτλος Εργαστηρίου 3: Πώς να αυτο-συνηγορείτε για υψηλότερο μισθό στον εργασιακό χώρο;	121
Σενάριο 1: Παρουσίαση Επιτευγμάτων και Αξίας	122
Σενάριο 2: Διαπραγμάτευση μισθού κατά την αναθεώρηση απόδοσης	123
Σενάριο 3: Αίτημα αναπροσαρμογής μισθού λόγω	
Αυξημένες αρμοδιότητες	124
7. Μελέτες περίπτωσης για βέλτιστες πρακτικές αυτο-συνηγορίας	123
7.1. Βόρεια Μακεδονία: «Η αλλαγή έρχεται από τη νεολαία»: Συνηγορία για την Περιεκτική Ανάπτυξη στο Δήμο Κισέλας Βόδας	127
7.2. Ιταλία: Πρόγραμμα «Io Cittadino» / «I Citizen» από την ANFFAS	129
7.3. Ελλάδα: Απόκτηση ελευθερίας και ανεξαρτησίας: Η περίπτωση του Κ	130
Τελικές παρατηρήσεις	133
Συστάσεις	135
Παραρτήματα	137
Ερωτήσεις για Συζήτηση για Διεξαγωγή Ομάδων Εστίασης	137
Ερωτήσεις από την Έρευνα	139
Επισκόπηση της βιβλιογραφίας	141

Περίληψη

Η αποϊδρυματοποίηση είναι μια πολιτική και κοινωνική διαδικασία που στοχεύει στη μετάβαση ατόμων, ιδίως ατόμων με αναπηρίες, από την ιδρυματική φροντίδα σε απομονωμένα περιβάλλοντα σε μονάδες ανεξάρτητης διαβίωσης. Η επιτυχής αποϊδρυματοποίηση επιτυγχάνεται όταν ένα άτομο που προηγουμένως διέμενε σε ίδρυμα έχει την ευκαιρία να γίνει ενεργός πολίτης και να αναλάβει τον έλεγχο της ζωής του, με υποστήριξη αν χρειαστεί και στον βαθμό που χρειάζεται. Ένα βασικό συστατικό αυτής της διαδικασίας είναι η παροχή προσιτής και προσβάσιμης στέγασης στην κοινότητα, μαζί με πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, προσωπική βοήθεια και υποστήριξη από ομότιμους. Επιπλέον, η αποϊδρυματοποίηση περιλαμβάνει την πρόληψη της μελλοντικής ιδρυματοποίησης. Ο κύριος στόχος της αποϊδρυματοποίησης είναι η παροχή ίσων ευκαιριών σε άτομα με αναπηρίες να ζουν στις οικογένειές τους και να επιτυγχάνουν το πλήρες δυναμικό τους, και κυρίως η πρόσβαση στην αυτονομία των ατόμων με αναπηρίες για αυτοκαθορισμό και ανεξάρτητη ζωή.

Η Βόρεια Μακεδονία, η Ιταλία και η Ελλάδα εφαρμόζουν εθνικές στρατηγικές για την αποϊδρυματοποίηση και μέσω αυτού του Οδηγού για Ανεξάρτητη Διαβίωση θα παρασχεθούν πληροφορίες σχετικά με τις βασικές προκλήσεις, τις προτεραιότητες και τις ευκαιρίες που υπάρχουν όσον αφορά τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά κονδύλια. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της αποϊδρυματοποίησης είναι η ενεργός συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες και η ακρόασή τους.

Ο στόχος αυτού του Οδηγού είναι να

- 1) προσδιορίσει την τρέχουσα κατάσταση στη Βόρεια Μακεδονία, την Ιταλία και την Ελλάδα σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής της αποϊδρυματοποίησης, να αναλύσει τις τρέχουσες χρηματοδοτικές επιλογές, να εξετάσει περαιτέρω επιλογές χρηματοδοτικής υποστήριξης για τη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών στην κοινότητα και
- 2) να παρέχει γνώση και βέλτιστες πρακτικές για αυτοκαθορισμό, αυτοσυνηγορία και υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων των ατόμων με νοητικές αναπηρίες.

Για τη δημιουργία αυτού του Οδηγού χρησιμοποιήθηκαν τα εξής 5 μεθοδολογικά εργαλεία: ανάλυση επιτραπέζιων πόρων και επισκόπηση του νομικού πλαισίου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, διεξαγωγή καθοδηγούμενων συζητήσεων σε ομάδες εστίασης με άτομα με αναπηρίες, γονείς και φροντιστές, διεξαγωγή έρευνας για άτομα με αναπηρίες, γονείς και φροντιστές, οργανισμούς και ιδρύματα και μελέτες περίπτωσης βέλτιστων πρακτικών.

Οι συστάσεις που σχετίζονται με αυτό είναι σύμφωνες με τις Κοινές Ευρωπαϊκές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Αποϊδρυματοποίηση και τις στρατηγικές σε διεθνές επίπεδο.

Σημαντικά ευρήματα

1) Οι υπάρχοντες δημόσιοι εθνικοί πόροι που παρέχονται από τις δημόσιες αρχές σε κάθε μία από τις χώρες: Βόρεια Μακεδονία, Ιταλία και Ελλάδα δεν επαρκούν για να επιτευχθεί πλήρης αποϊδρυματοποίηση και να εφαρμοστούν όλες οι κοινωνικές υπηρεσίες όπως: διαβίωση στην κοινότητα, βοήθεια στο σπίτι και προσωπική βοήθεια. Ένα βασικό βήμα στην πορεία προς την ανεξάρτητη διαβίωση για τα άτομα με αναπηρίες είναι η διαδικασία της αποϊδρυματοποίησης. Σε καθεμία από τις τρεις χώρες, η πρόοδος της αποϊδρυματοποίησης βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο. Ωστόσο, καμία χώρα δεν έχει αναπτύξει ακόμη πλήρη αποϊδρυματοποίηση, ένταξη και ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες και κοινωνικές υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ατομικές ανάγκες των δικαιούχων.

2) Η προσωπική βοήθεια είναι απαραίτητη για την επίτευξη της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρίες προκειμένου να παρέχει υποστηριζόμενη διαβίωση, αυτοσυνηγορία και λήψη αποφάσεων. Η Βόρεια Μακεδονία, η Ιταλία και η Ελλάδα έχουν αναπτύξει σε κάποιο βαθμό αυτή την κοινωνική υπηρεσία, ωστόσο σε καμία από αυτές τις χώρες η προσωπική βοήθεια δεν είναι πλήρως αναπτυγμένη και χρηματοδοτημένη ώστε να είναι πλήρως διαθέσιμη σε όλα τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια. Ένα κρίσιμο βήμα για την υλοποίηση της κοινωνικής υπηρεσίας της προσωπικής βοήθειας είναι η προσέγγιση που επικεντρώνεται στο άτομο κατά τον σχεδιασμό και την παροχή της προσωπικής βοήθειας, σε όλες τις πτυχές της υποστήριξης: αυτοφροντίδα, εκπαίδευση, εργασία, αναψυχή και λήψη αποφάσεων. Ωστόσο, οι τρέχοντες εθνικοί πόροι είναι επί του παρόντος ανεπαρκείς για την πλήρη ενσωμάτωση αυτής της υπηρεσίας.

3) Οι τρέχουσες συνθήκες διαβίωσης και οι κοινωνικές υπηρεσίες για άτομα με αναπηρίες μπορούν να οργανωθούν καλύτερα χωρίς να απαιτούνται επιπρόσθετοι πόροι. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

- Βελτιωμένων δραστηριοτήτων εντός των μονάδων διαβίωσης για τους δικαιούχους που είναι άμισθες
- Αύξησης των υπαίθριων δραστηριοτήτων και εφαρμογής της εργασιακής θεραπείας μέσω του δικτύου των φροντιστών που εργάζονται στις μονάδες διαβίωσης
- Δημιουργίας ενός υποστηρικτικού δικτύου φίλων για τους δικαιούχους ώστε να βελτιωθεί η κοινωνικοποίηση, η επικοινωνία και η συνύπαρξη

4) Περισσότερα διαθέσιμα κονδύλια σημαίνουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και κοινωνικές υπηρεσίες υψηλότερης ποιότητας που μπορούν να παρέχουν καλύτερη υποστήριξη για τα άτομα με αναπηρίες, τις οικογένειές τους και τους φροντιστές τους. Αν διατεθούν περισσότερα κονδύλια από εθνικά ιδρύματα, ταμείων της ΕΕ και ιδιωτικές εταιρείες, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε:

- Καλύτερες συνθήκες διαβίωσης εντός των μονάδων διαβίωσης: καλύτερες επιλογές στέγασης, περισσότερους απασχολούμενους φροντιστές, καλύτερες καθημερινές δραστηριότητες, άμισθες και έμμισθες
- Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση για τους φροντιστές ώστε να αναπτύξουν υψηλότερα επίπεδα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων
- Υλοποίηση της κοινωνικής υπηρεσίας της προσωπικής βοήθειας και δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου προσωπικών βοηθών επαρκών για να ανατεθούν ή να απασχοληθούν από άτομα με αναπηρίες
- Περιφερειακή διασπορά των ημερήσιων κέντρων που θα είναι διαθέσιμα σε όλους τους δικαιούχους και τις οικογένειές τους εξίσου

1. Εισαγωγή

Στοχεύοντας στην προώθηση καλύτερης και πιο αποδοτικής ανάπτυξης της διαδικασίας αποϊδρυματοποίησης που δημιουργεί ένα καλύτερο και πιο ευνοϊκό περιβάλλον για την αυτόνομη διαβίωση των ατόμων με αναπηρίες, οι σταθερές χρηματοδοτικές ροές και οι πλατφόρμες για αυτοσυνηγορία είναι το κλειδί για την επίτευξη της ανεξαρτησίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, η έρευνά μας εμβαθύνει σε μια ανάλυση των εθνικών και διεθνών δημόσιων πόρων, της τρέχουσας οργάνωσης της αποϊδρυματοποίησης που συμβάλλει στην ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρίες και στην ενεργή συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων για θέματα που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες. Τα τρέχοντα μοντέλα οργάνωσης της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρίες καλύπτουν μόνο βασικές ρυθμίσεις διαβίωσης και υποστήριξη. Τα χρηματοδοτικά προγράμματα συνοδεύονται από διάφορα επίπεδα προϋποθέσεων και απαιτήσεων που αποκλείουν τα άτομα με αναπηρίες από το να ζήσουν πιο ανεξάρτητα.

Αυτό που λείπει εμφανώς στον διάλογο, ωστόσο, είναι η ίση συμμετοχή των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες, η οποία θα καταστήσει τις υπάρχουσες πλατφόρμες πιο αποδοτικές χωρίς πρόσθετα κονδύλια αφενός, αλλά επίσης θα παράσχει συστάσεις για ακόμη καλύτερες και περισσότερες ευκαιρίες με τη χρήση επιπλέον χρηματοδοτήσεων από διάφορους διαθέσιμους πόρους για οργανισμούς και ιδρύματα.

Μέσω αυτής της έρευνας, επιχειρούμε να καλύψουμε κρίσιμα κενά στην κατανόηση της επιτυχίας της προόδου προς την ανεξάρτητη διαβίωση.

2. Μεθοδολογία

Για να αναλύσουμε λεπτομερώς το νομικό πλαίσιο της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας για την αποϊδρυματοποίηση, καθώς και τις πράξεις και τα έγγραφα που ρυθμίζουν τις επιλογές χρηματοδότησης των μηχανισμών, υπηρεσιών και εργαλείων αποϊδρυματοποίησης, ακολουθήθηκε η ακόλουθη μεθοδολογία με τέσσερα κύρια συστατικά:

1) Ανάλυση του νομικού πλαισίου, των στρατηγικών εγγράφων και των διεθνών πολιτικών που ρυθμίζουν το πεδίο των κοινωνικών υπηρεσιών και των μοντέλων χρηματοδότησης και επισκόπηση δευτερευόντων διαθέσιμων πόρων αυτοσυνηγορίας

2) Διεξαγωγή ομάδων εστίασης με γονείς, άτομα με αναπηρίες, φροντιστές.

3) Διεξαγωγή έρευνας στην ψηφιακή πλατφόρμα Google Forms για τη μέτρηση των εμπειριών, αντιλήψεων και απόψεων των ακόλουθων τριών ομάδων-στόχων: άτομα με αναπηρίες, οικογένεια, φίλοι και οικογενειακοί φροντιστές· επαγγελματίες που εργάζονται με άτομα με αναπηρίες, επαγγελματίες φροντιστές και προσωπικό και οργανισμούς που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες για την ομάδα στόχου.

4) Ανάλυση περιπτώσεων με βέλτιστες πρακτικές για την αυτοσυνηγορία των ατόμων με αναπηρίες από τη Βόρεια Μακεδονία, την Ιταλία και την Ελλάδα

2.1. Έρευνα γραφείου διαθέσιμων πόρων

Πραγματοποιήθηκε επισκόπηση των εθνικών νόμων που ρυθμίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και ανάλυση των κανονιστικών διατάξεων, των περιφερειακών νόμων, των εθνικών στρατηγικών και των σχεδίων δράσης που αφιερώνονται στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, των εθνικών στρατηγικών και των σχεδίων δράσης για την αποϊδρυματοποίηση, των νόμων που ρυθμίζουν τις κοινωνικές υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρίες. Επιπλέον, αναλύθηκαν οι διεθνείς συμβάσεις που έχουν υπογραφεί και επικυρωθεί από τις κυβερνήσεις της Βόρειας Μακεδονίας, της Ιταλίας και της Ελλάδας. Παράλληλα με την επισκόπηση του νομικού πλαισίου, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των δευτερευόντων διαθέσιμων πόρων σχετικά με την αυτοσυνηγορία.

2.2. Διενέργεια Ομάδων Εστίασης

Πραγματοποιήθηκαν τρεις ομάδες εστίασης με τις ακόλουθες ομάδες-στόχους: άτομα με αναπηρία, δικαιούχοι κοινωνικών υπηρεσιών, γονείς και νόμιμοι κηδεμόνες, οικογενειακοί φροντιστές και επαγγελματίες φροντιστές και εκπρόσωποι οργανώσεων που εργάζονται με άτομα με αναπηρία. Οι ομάδες εστίασης πραγματοποιήθηκαν στη Βόρεια Μακεδονία, την Ιταλία και την Ελλάδα.

2.3. Διενέργεια έρευνας μέσω της πλατφόρμα Google Forms

Διεξήχθη έρευνα για τον προσδιορισμό των βασικών προβλημάτων, προκλήσεων και προτεραιοτήτων για τις ακόλουθες ομάδες-στόχους: άτομα με αναπηρία, γονείς και νόμιμους κηδεμόνες, οικογενειακούς φροντιστές, επαγγελματίες φροντιστές και οργανισμούς. Τα χαρτογραφημένα προβλήματα, οι προκλήσεις και οι προτεραιότητες χρειάστηκαν για την επανεξέταση των τρεχόντων μοντέλων χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών των δικαιούχων, για την καλύτερη κατανόηση των χρηματοδοτικών πόρων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και για περαιτέρω ανάλυση των πιθανών αναξιοποίητων επιλογών χρηματοδότησης για την ανάπτυξη καλύτερων υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Η έρευνα διαδόθηκε μέσω των καναλιών μέσων κοινωνικής δικτύωσης των συνεργαζόμενων οργανισμών, των λιστών αλληλογραφίας των ομάδων-στόχων και με άμεση επαφή με χαρτογραφημένους συμμετέχοντες που σχετίζονται με τους στόχους της έρευνας.

2.4. Μελέτες περιπτώσεων για την αυτο-συνηγορία

Περιπτωσιολογικές μελέτες με βέλτιστες πρακτικές αυτο-υπεράσπισης ατόμων με αναπηρία χαρτογραφήθηκαν από κάθε μία από τις χώρες εταίρους του έργου Βόρεια Μακεδονία, Ιταλία και Ελλάδα. Οι μελέτες περίπτωσης στοχεύουν να προωθήσουν τις θετικές αλλαγές, τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα που πραγματοποιούνται στις τοπικές κοινωνίες των ατόμων που εμπλέκονται στις δράσεις που αναλαμβάνονται και να προτείνουν τη δυνατότητα συμμετοχής χωρίς αποκλεισμούς στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων μαζί με τα άτομα με αναπηρία.

3. Έρευνα Γραφείου Διαθέσιμων Πόρων

Οι άνθρωποι τις περισσότερες φορές κάνουν πράγματα εντελώς στον αυτόματο πιλότο, είτε από συνήθεια είτε με αντανάκλαστικά, χωρίς να το σκεφτούν πολύ ή να προετοιμαστούν. Γυρίζουν στο κρεβάτι, σηκώνονται, ντύνονται μόνοι τους, πλένονται, πηγαίνουν στην τουαλέτα, τρώνε κάτι και ξεκινούν για τη δουλειά τους ή οτιδήποτε άλλο έχουν να κάνουν. Εδώ μπορούν να συμπεριληφθούν πιο οικείες εργασίες, όπως ξύρισμα/αποτρίχωση, ξύσιμο, κούρεμα νυχιών, βάψιμο μαλλιών κ.λπ. Υπονοείται και υποτίθεται ότι έκαναν τέτοια πράγματα για πάντα και θα συνεχίσουν να τα κάνουν. Στην καθημερινότητά τους, γενικά δεν σκέφτονται καν τέτοια πράγματα, δεν τα μαντεύουν και δεν ασχολούνται με αυτά. Πράγματα που είναι αυτονόητα για την πλειοψηφία, ωστόσο, αποτελούν πραγματική πρόκληση για τα άτομα με αναπηρία. Για να ζήσουν ανεξάρτητα, τέτοιοι άνθρωποι πρέπει να αναζητήσουν μια εφαρμόσιμη λύση.

Οι αρχές της ανεξάρτητης διαβίωσης είναι:

- Αναλαμβάνοντας την ευθύνη για τη ζωή και τις πράξεις σας,
- Το δικαίωμα στη ζωή σε μια κοινότητα,
- Το δικαίωμα και την ευθύνη να μιλάτε για δικό σας λογαριασμό,
- Καθολικός σχεδιασμός,
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες στην κοινότητα, που διευκολύνουν την ένταξη σε όλες τις πτυχές της ζωής (εκπαίδευση, απασχόληση, πολιτισμός, αθλητισμός, πολιτική, ελεύθερος χρόνος, σεξουαλικότητα, ανατροφή των παιδιών, κ.λπ.).

Στη δεκαετία του 1960, τα άτομα με αναπηρία άρχισαν να παίρνουν θέση ενάντια στην ιδέα ότι ήταν μια ειδική κατηγορία ανθρώπων που πρέπει να φροντίζουν. Η κοινωνία ήταν της γενικής πεποίθησης ότι τα άτομα με αναπηρία δεν μπορούν να φροντίσουν τον εαυτό τους. Οι απαρχές του κινήματος της ανεξάρτητης διαβίωσης ρίζωσαν στο πεδίο μάχης του αγώνα για τα δικαιώματα άλλων μειονεκτούντων ομάδων (δικαιώματα των γυναικών, δικαιώματα LGBT, φοιτητικά κινήματα, καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καταναλωτικό κίνημα κ.λπ.), που ενθάρρυνε τα άτομα με αναπηρία να αγωνιστεί για το δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση.

Το κίνημα συνέβαλε σημαντικά στη δημιουργία μιας νέας και διαφορετικής πραγματικότητας, μιας πραγματικότητας που σήμαινε μια απομάκρυνση από την κατηγοριοποίηση των αναπήρων ως παθητικών, αβοήθητων και απελπισμένων ασθενών που χρειάζονται βοήθεια. Για να επηρεάσουν τις επιθυμητές αλλαγές στην ονοματολογία και τη θεραπεία, τα άτομα με αναπηρία.

χρειάστηκε πρώτα να αναπτύξουν τις έννοιες που προσδιόριζαν την ταυτότητα και τη θέση τους ως εντελώς διαφορετικές. Συνειδητοποίησαν ότι τα νομικά και πολιτικά συστήματα δεν θα έπαιρναν στα σοβαρά τα αιτήματά τους και ότι η φωνή τους δεν είχε ισχύ. Η γραφειοκρατία άργησε πολύ να ανταποκριθεί, και έτσι αποφάσισαν να βρουν πιο αποφασιστικούς, ριζοσπαστικούς τρόπους επίδειξης των ιδεών τους. Το αποτέλεσμα ήταν ένας άμεσος και αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσης και εκπαίδευσης του κοινού για την ανισότητα στην οποία βρίσκονταν. Οι πολιτικοί δεν μπορούσαν πλέον να αγνοήσουν το πρόβλημα όταν το κοινό συνειδητοποίησε τις διακρίσεις, ακόμη και τη βία που αντιμετώπιζαν τα άτομα με αναπηρία σε καθημερινή βάση. Έχοντας εξαντλήσει όλες τις συνήθεις νομικές οδούς, τα άτομα με αναπηρία πήραν το σύνθημα από τα κινήματα για τα πολιτικά δικαιώματα και δοκίμασαν τις δυνάμεις τους σε άλλες μορφές κοινωνικής διαμαρτυρίας, όπως διαδηλώσεις, μποϊκοτάζ, αποκλεισμούς κυκλοφορίας και καθιστικές κινητοποιήσεις.

Το UCLA Berkeley ήταν ένα από τα πρώτα κολέγια στις ΗΠΑ που δέχτηκε φοιτητές με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, η διοίκηση του πανεπιστημίου τους στέγασε σε ένα νοσοκομείο στην πανεπιστημιούπολη, αποκόπτοντάς τους λειτουργικά από τους συνομηλίκους τους και κατά συνέπεια τη φοιτητική ζωή. Οι μαθητές αντιστάθηκαν σε αυτό και ανάγκασαν τη διοίκηση να παρέχει ίσες ευκαιρίες για τη ζωή και την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία. Οι φοιτητές ένωσαν ενεργά τις προσπάθειες για την άρση των εμποδίων εντός και γύρω από την πανεπιστημιούπολη. Απέκτησαν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζονταν για την εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων. Έμαθαν πώς να προσλαμβάνουν και να εκπαιδεύουν βοηθούς για να παρέχουν τη φυσική βοήθεια που χρειάζονταν για την καθημερινή ζωή. Αυτή η ομάδα διαπίστωσε ότι η ζωή σε ένα ίδρυμα αφαίρεσε τα άτομα με αναπηρία από την ικανότητά τους να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με το σώμα και τον τρόπο ζωής τους, και μαζί με αυτό αφαιρούσε την ελευθερία, την αξιοπρέπεια και τον αυτοσεβασμό τους. Το συμπέρασμά τους είναι ότι είναι λάθος ο διαχωρισμός ή η θεσμοθέτηση των ΑμεΑ, ανεξάρτητα από τον τρόπο ζωής ή την αναπηρία τους.

Το 1972, μια ομάδα στην πανεπιστημιούπολη μετακόμισε σε μια κολεκτίβα και άνοιξε το πρώτο ανεξάρτητο κέντρο διαβίωσης. Απαίτησαν εξατομικευμένη υποστήριξη – όχι ως πολυτέλεια, αλλά ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Η μάχη τους ήταν για «το αδύνατο»: το δικαίωμα στη στέγαση, την ΠΑ και τα προσβάσιμα μέσα μαζικής μεταφοράς, τα κτίρια και την παροχή συμβουλών από ομοτίμους. Σε όλη τη χώρα άνοιξαν κέντρα ανεξάρτητης διαβίωσης.

Αυτό τους χάρισε το δικαίωμα να καθορίσουν πού και με ποιον θα ήθελαν να ζήσουν και ποιος θα τους υποστήριζε στις προσπάθειές τους. Ήταν ακριβώς ο ακτιβισμός αυτών των φοιτητών με ειδικές ανάγκες στο Μπέρκλεϊ που πυροδότησε τις φλόγες του κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα, το οποίο αργότερα οδήγησε στην υιοθέτηση του νόμου για τους Αμερικανούς με Αναπηρία, ο οποίος απαγορεύει τις διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία σε ένα ευρύ φάσμα περιοχών, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, μεταφορές, δημόσια στέγαση, επικοινωνία και πρόσβαση σε δημοτικές υπηρεσίες και προγράμματα.

Ενώ οι ρίζες του κινήματος της ανεξάρτητης διαβίωσης πράγματι “φύτρωσαν” τις ΗΠΑ, παρόμοιες ιδέες και κινήματα αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη, ειδικά στην Αγγλία. Ήταν οι Άγγλοι ακτιβιστές που ανέπτυξαν τη θεωρία που είναι γνωστή σήμερα ως «κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας». Τον Απρίλιο του 1989, το ENIL (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για Ανεξάρτητη Διαβίωση) πραγματοποίησε μια διεθνή διάσκεψη στο Στρασβούργο που επικεντρώθηκε στις υπηρεσίες προσωπικής βοήθειας. Προσδιόρισαν την ΠΑ ως τον πυρήνα της ανεξάρτητης διαβίωσης, δίνοντας τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να επιλέγουν πού θα ζήσουν, να είναι κινητά, δραστήρια και να περιλαμβάνονται σε όλες τις πτυχές της ζωής (από την εκπαίδευση μέχρι την απασχόληση, την πολιτική στην οικογενειακή ζωή, τις επιλογές ψυχαγωγίας, και άλλα) και να απολαύσουμε επιτέλους οικονομική και κοινωνική ασφάλεια, μαζί με πολιτική επιρροή. Υπό αυτό το πρίσμα, οι παρευρισκόμενοι κατήγγειλαν τον διαχωρισμό και τη θεσμοθέτηση ως άμεση παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, καλώντας την κυβέρνηση να περάσει νομοθεσία που προστατεύει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Στις επόμενες ενότητες, αυτός ο Οδηγός θα αναλύσει το νομικό πλαίσιο στη Βόρεια Μακεδονία, την Ιταλία και την Ελλάδα που ρυθμίζει την οικονομική στήριξη και τους πόρους για κοινωνικές υπηρεσίες, με έμφαση στις υπηρεσίες που βοηθούν τα άτομα με αναπηρία να αποκτήσουν ανεξαρτησία.

Επισκόπηση του νομικού πλαισίου που ρυθμίζει τα μοντέλα χρηματοδότησης της

3.1. Βόρεια Μακεδονία

Η ανεξάρτητη διαβίωση στη Βόρεια Μακεδονία βρίσκεται σε διαδικασία αποϊδρυματοποίησης. Η διαδικασία ξεκίνησε στις αρχές του 2000, αλλά ο αριθμός των δικαιούχων που μεταφέρθηκαν από τα ιδρύματα στις κοινότητες αυξήθηκε το 2017. Η διαδικασία δίνει την ευκαιρία στους ιδιωτικούς φορείς και τα ιδρύματα να παρέχουν επίσης τις κοινωνικές υπηρεσίες για τη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στις κοινότητες. Οι ιδιωτικοί φορείς αδειοδοτούνται από την Επιτροπή για την αδειοδότηση των κοινωνικών υπηρεσιών, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών. Τα ιδρύματα δεν μπαίνουν σε καμία διαδικασία αδειοδότησης, απλώς ιδρύουν τις μονάδες ομαδικής φιλοξενίας. Η διαδικασία αποϊδρυματοποίησης στη Βόρεια Μακεδονία ξεκίνησε το 2000. Η διαδικασία έχει πολλές διαφορετικές πτυχές, αλλά η ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία αποτελεί μέρος της. Μέχρι τότε, όλα τα άτομα με αναπηρία που στερούνταν οικογενειακής φροντίδας ή οι οικογένειές τους δεν είναι πλέον μαζί τους, ζούσαν σε μεγάλα ιδρύματα. Η μετεγκατάσταση των δικαιούχων από το ίδρυμα στη διαβίωση σε κοινότητες είναι μία από τις κύριες πτυχές της διαδικασίας της ΑΜΕ. Για τα άτομα με αναπηρία που ζουν με τις οικογένειές τους, είναι διαθέσιμες μόνο οι άλλες υπηρεσίες (ημερήσια κέντρα και προσωπικοί ή εκπαιδευτικοί βοηθοί).

Το νομικό πλαίσιο σχετικά με τη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης και ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία είναι το ακόλουθο: "Timjanik" Η Βόρεια Μακεδονία δεσμεύεται και δεσμεύεται να υλοποιήσει την αποϊδρυματοποίηση, καθώς έχει υπογράψει και επικυρώσει τις προαναφερθείσες συμβάσεις του ΟΗΕ και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Βόρεια Μακεδονία έχει δεσμευτεί για τη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ και ως εκ τούτου λαμβάνει ενεργά μέτρα για τη συμμόρφωση με τις αρχές και τις πρακτικές της ΕΕ.

Εκτός από την παρούσα Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση 2018-2027, η Βόρεια Μακεδονία διαθέτει μια σειρά άλλων στρατηγικών σχετικών και προς υποστήριξη της αποϊδρυματοποίησης, συμπεριλαμβανομένων - της Εθνικής Στρατηγικής για την Εξίσωση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία (αναθεωρημένη) 2010-2018, της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα και τη Μη Διάκριση 2016-2020, Στρατηγική για τις δημογραφικές πολιτικές 2015-2024, Εθνική στρατηγική για την απασχόληση 2016-2020, Εθνική στρατηγική για τους ηλικιωμένους 2010-2020, Εθνική στρατηγική για τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στη Δημοκρατία της Μακεδονίας (αναθεωρημένη 2010-2020), και το πρόγραμμα απασχόλησης και κοινωνικής μεταρρύθμισης 2020.

Αδειοδοτημένοι πάροχοι κοινωνικών υπηρεσιών για την ανεξάρτητη διαβίωση ατόμων με αναπηρία:

Poraka Negotino: 18 ομαδικές κατοικίες, 9 στα Σκόπια, 9 στο Negotino με συνολικά 85 ωφελούμενους.

Association Humanost: 4 ομαδικές κατοικίες με 20 ωφελούμενους.

Σύλλογος για άτομα με εγκεφαλική παράλυση: 2 ομαδικά σπίτια με 10 δικαιούχους.

Κέντρο Νεανικού Ακτιβισμού - KRIK: αυτή τη στιγμή διαχειρίζεται 3 μονάδες υποστηριζόμενης διαβίωσης (μικρές ομαδικές κατοικίες) με 24ωρη υποστήριξη με 5 ωφελούμενους στην καθεμία και συνολικά 15 ωφελούμενους, και βρίσκεται στη διαδικασία ανοίγματος μιας επιπλέον 4ης μονάδας υποστηριζόμενης διαβίωσης με 24ωρη υποστήριξη.

Ημερήσια κέντρα για άτομα με αναπηρία: ιδιωτικά ή δημόσια, ιδρύθηκαν από το Υπουργείο Κοινωνικής Εργασίας, συνολικός αριθμός 32 και 6 κέντρα που συντονίζονται από τον πάροχο υπηρεσιών Poraka. Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που χρησιμοποιούν την υπηρεσία είναι περίπου 450 δικαιούχοι.

3.1.1 Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών

Το πρωτογενές νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις διαθέσιμες κοινωνικές υπηρεσίες για άτομα με αναπηρία στη Βόρεια Μακεδονία είναι ο Εθνικός Νόμος για την Κοινωνική Προστασία του 2019. Αυτός ο νόμος περιγράφει τις απαιτήσεις για τους αδειοδοτημένους και εξουσιοδοτημένους παρόχους κοινωνικών υπηρεσιών, τους μηχανισμούς χρηματοδότησης και δίνει έμφαση στην ισότιμη συμμετοχή των δικαιούχων στη διαδικασία κοινωνικής υπηρεσίας.

Ο Εθνικός Νόμος για την Κοινωνική Προστασία, μέσω του Άρθρου 8, αναθέτει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής (ΥΠΑΕ) να δημιουργήσει ένα δίκτυο εξουσιοδοτημένων παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό το δίκτυο περιλαμβάνει δημόσιους φορείς κοινωνικής προστασίας και άλλες εξουσιοδοτημένες οντότητες (όπως ενώσεις και άλλα εγχώρια και ξένα νομικά πρόσωπα) που έχουν διοικητικές συμφωνίες με το MLSP, τους δήμους, την πόλη των Σκοπίων και τους δήμους που την απαρτίζουν. Επιπλέον, άτομα με άδειες για εργασία κοινωνικής προστασίας και συμφωνίες με κέντρα κοινωνικής εργασίας μπορούν επίσης να παρέχουν υπηρεσίες. Οι οντότητες εκτός αυτού του δικτύου μπορούν να προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες εάν λάβουν τις απαραίτητες άδειες.

Το άρθρο 10 διευκρινίζει περαιτέρω τις αρμοδιότητες του Υπουργείου, οι οποίες περιλαμβάνουν: Θέσπιση προτύπων και κανόνων για τις κοινωνικές υπηρεσίες. Διαχείριση του συστήματος δεδομένων κοινωνικής προστασίας. Παροχή οικονομικών πόρων στους δήμους, την πόλη των Σκοπίων και τους δήμους που την απαρτίζουν. Σύναψη διοικητικών συμβάσεων με εξουσιοδοτημένους παρόχους κοινωνικών υπηρεσιών. Έκδοση αδειών σε νομικά και φυσικά πρόσωπα για εργασία κοινωνικής προστασίας. Καθορισμός των τιμών των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας ετησίως.

Μέσω του άρθρου 17, ο νόμος εισάγει περαιτέρω την αρχή της συμμετοχής, δίνοντας στους δικαιούχους το δικαίωμα να συμμετέχουν στην αξιολόγηση των αναγκών τους, να ενημερώνονται για τις διαθέσιμες υπηρεσίες και να επιλέγουν τους παρόχους υπηρεσιών τους. Τα παιδιά και τα άτομα που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα συμμετοχής ανάλογα με τις ικανότητές τους.

Ο νόμος παρέχει ορισμούς και ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες μέσω των υπηρεσιών που παρέχονται στο σπίτι, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας και της φροντίδας για άτομα με προσωρινά ή μόνιμα μειωμένη λειτουργική ικανότητα, με στόχο να τους επιτρέψει να συνεχίσουν να ζουν στο σπίτι και να αποτρέψουν την ανάγκη για ιδρυματική φροντίδα. Οι υπηρεσίες στο σπίτι περιλαμβάνουν βοήθεια και φροντίδα στο σπίτι και προσωπική βοήθεια. Περαιτέρω περιγράφει τις κοινοτικές υπηρεσίες, όπως η καθημερινή και προσωρινή διαμονή, η επανακοινωνικότητα, η αποκατάσταση, η επανένταξη, η αναβολή της οικογενειακής περίθαλψης και τα ενδιάμεσα σπίτια, όλα με στόχο να επιτρέψουν στους δικαιούχους να παραμείνουν στα σπίτια και τις κοινότητές τους.

Ο νόμος καλύπτει επίσης τις υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας, οι οποίες περιλαμβάνουν δραστηριότητες για την απόκτηση δεξιοτήτων ζωής και εργασίας, κοινωνικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εκπαίδευση και κοινωνική υποστήριξη για τους χρήστες και τις οικογένειές τους. Αυτές οι υπηρεσίες είναι διαθέσιμες σε παιδιά που κινδυνεύουν, άτομα με αναπηρίες, περιθωριοποιημένα άτομα, ηλικιωμένους και άλλα άτομα με συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα. Ο νόμος απευθύνεται σε υπηρεσίες μη οικογενειακής φροντίδας, παρέχοντας βασική προστασία (διαμονή, υποστήριξη ειδικών, φροντίδα, διατροφή, ένδυση, υγειονομική περίθαλψη) για όσους δεν έχουν συνθήκες διαβίωσης στις οικογένειές τους ή χρειάζονται προστασία εκτός της οικογένειας. Οι υπηρεσίες φροντίδας εκτός της οικογένειας περιλαμβάνουν υποστηριζόμενη διαβίωση, φροντίδα σε άλλη οικογένεια και τοποθέτηση σε ιδρύματα.

Το άρθρο 87 ορίζει την υποστηριζόμενη διαβίωση ως βοήθεια σε χωριστές κατοικίες με επαγγελματική ή άλλη βοήθεια για καθημερινές δραστηριότητες. Αυτή η υπηρεσία προορίζεται για άτομα με αναπηρία και παιδιά χωρίς γονική μέριμνα, βοηθώντας τα να προετοιμαστούν για ανεξάρτητη διαβίωση και κοινωνική ένταξη. Οι υποστηριζόμενες μονάδες διαβίωσης μπορούν να φιλοξενήσουν έως και πέντε άτομα ή επτά παιδιά χωρίς γονική μέριμνα.

Η χρηματοδότηση των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας ρυθμίζεται στα άρθρα 308, 309, 310 και 311 και αναπτύσσονται περαιτέρω μέσω της μεθοδολογίας χρηματοδότησης στους Κανονισμούς που παρέχονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Το άρθρο 308 διευκρινίζει ότι οι τιμές των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας καθορίζονται από τον υπουργό βάσει μεθοδολογίας διαμόρφωσης των τιμών των υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα καθιερωμένα πρότυπα και κανόνες. Το άρθρο 309 ορίζει ότι κονδύλια από τον εθνικό προϋπολογισμό διατίθενται για κοινωνική προστασία βάσει ετήσιου προγράμματος.

Το άρθρο 310 ορίζει ότι τα ταμεία αυτά καλύπτουν δικαιώματα κοινωνικής προστασίας, δραστηριότητες ιδρυμάτων κοινωνικής προστασίας και συντήρηση, κατασκευή και εξοπλισμό εγκαταστάσεων κοινωνικής προστασίας. Το άρθρο 311 ορίζει ότι το πρόγραμμα εργασίας των φορέων κοινωνικής προστασίας καθορίζει το είδος, το εύρος, το περιεχόμενο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο δημόσιος φορέας κοινωνικής προστασίας πρέπει να καθορίσει τα απαραίτητα κονδύλια για τις δραστηριότητες αυτές, τα οποία στη συνέχεια εγκρίνονται από τον υπουργό.

Οι παρακάτω Κανονισμοί του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζουν περαιτέρω τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία:

- 1.Κανονισμοί σχετικά με τον τρόπο και το εύρος των κοινωνικών υπηρεσιών, κανόνες και πρότυπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, βοήθειας και κατ' οίκον φροντίδας
- 2.Κανονισμοί σχετικά με τον τρόπο και το εύρος των κοινωνικών υπηρεσιών, κανόνες και πρότυπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας
- 3.Κανονισμοί για τον τρόπο, το πεδίο εφαρμογής, τα πρότυπα και τα πρότυπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας, αποκατάστασης και επανα-κοινωνικοποίησης και για το χώρο, τα ταμεία, το προσωπικό και την απαραίτητη τεκμηρίωση για ένα κέντρο ημερήσιας φροντίδας, κέντρο απεξάρτησης και κέντρο επανα-κοινωνικοποίησης.
- 4.Κανόνας σχετικά με τον τρόπο και το εύρος των κοινωνικών υπηρεσιών, τα πρότυπα και τα πρότυπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υποστηριζόμενης διαβίωσης
- 5.Ρυθμίσεις για τις αναλυτικές προϋποθέσεις διάθεσης των κονδυλίων, το έντυπο κλίμακας και τον τρόπο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών από τους δήμους.

Ο αριθμός των αδειοδοτημένων παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών αυξάνεται συνεχώς. Μέχρι τον Μάρτιο του 2023, συνολικά 118 πάροχοι υπηρεσιών έχουν λάβει άδεια.

Στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής για το 2023 έχουν προβλεφθεί επιπλέον 5,5 εκατ. ευρώ περισσότερα από το 2022, δηλαδή συνολικά 7,8 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών. Τροποποιήθηκε η Απόφαση για την τιμή των κοινωνικών υπηρεσιών για το 2023, όπου καθορίστηκε η τιμή ατομικής ώρας και η τιμή ημερήσιας περίθαλψης παιδιού από επαγγελματία εργαζόμενο σε αδειοδοτημένους ημερήσιους σταθμούς, δηλαδή 997 ευρώ για ατομική θεραπεία. και 1.185 ευρώ την ημέρα ανά χρήστη που καταβάλλεται μέσω των Κέντρων Κοινωνικής Εργασίας.

3.1.2. Εφαρμογή και Παρακολούθηση

Τα ακόλουθα ιδρύματα είναι αρμόδια για την εφαρμογή του Εθνικού Νόμου για την Κοινωνική Προστασία και την παρακολούθηση της εφαρμογής των δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που ρυθμίζονται στο Νόμο:

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών
- Κέντρα Κοινωνικών Εργασιών
- Μη Κρατικοί Πάροχοι Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Ινστιτούτο Κοινωνικών Υποθέσεων (Zavod za socijalni dejnosti)

Παρόλο που αυτό το νομικό πλαίσιο διασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας στη Βόρεια Μακεδονία είναι δομημένες και χρηματοδοτούνται επαρκώς, ωστόσο οι κοινωνικές υπηρεσίες δεν είναι προσαρμοσμένες στις ατομικές ανάγκες των δικαιούχων.

3.2. Ιταλία

Στις 13 Μαΐου 1978 ο νόμος αριθ. 180 με θέμα «Εθελοντικοί και υποχρεωτικοί υγειονομικοί έλεγχοι και θεραπείες», (κοινότερα γνωστός ως νόμος της Basaglia). Ο νόμος αυτός επέβαλε το κλείσιμο των ψυχιατρείων και ίδρυσε δημόσιες υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Πολλοί νέοι γιατροί είχαν ξεκινήσει την εκπαίδευσή τους κάτω από την ενθουσιώδη ορμή μιας μεταρρύθμισης που δεν ήταν μόνο μια παρέμβαση στην υγεία, αλλά κυρίως ένας επαναστατικός τρόπος σκέψης και σκέψης ο ένας για τον άλλον.

Η εκπαίδευση των χειριστών επιβλήθηκε ως εργαλείο φροντίδας για τον ασθενή και την ταλαιπωρία του και παράλληλα, παράλληλα με την ατομική παρέμβαση και τη φαρμακολογική υποστήριξη, εφιστήθηκε η προσοχή στο πλαίσιο στο οποίο γεννήθηκε, διαμορφώθηκε και έζησε ο ασθενής. Ενώ σε ορισμένα μέρη οι θεσμοί αντικαταστάθηκαν με άλλες εναλλακτικές μορφές θεσμών (μια διαδικασία με διαφορετικές ετικέτες όπως αποϊδρυματισμός και αντιθεσμισμός), η Τεργέστη ήταν ένα από τα μέρη όπου ο νόμος αριθ. 180 έγινε πράξη. Τα συνθήματα που εμφανίστηκαν σε όλο το νοσοκομείο ήταν αυτά του κινήματος: «la libertà e terapeutica» («η ελευθερία είναι θεραπευτική») ή «la verità è rivoluzionaria» («η αλήθεια είναι επαναστατική»).

Δημιουργήθηκε επίσης κοινοτική στέγαση, αρχικά μέσα στο ίδιο το νοσοκομειακό συγκρότημα, καθώς οι θάλαμοι ξεκλειδώθηκαν και έκλεισαν. Η εμπειρία της Τεργέστης κινητοποίησε χιλιάδες ανθρώπους. Οι δεσμοί σφυρηλατήθηκαν με την πόλη και ενισχύθηκαν με φοιτητές ακτιβιστές σε όλη την Ιταλία και διεθνώς. Εθελοντές άρχισαν να φτάνουν ελπίζοντας να δουλέψουν στον χώρο, άλλοι από τοπικά σχολεία και πανεπιστήμια, άλλοι από το εξωτερικό, καθώς και ψυχίατροι και ειδικοί γιατρών επηρεασμένοι από τη βασαγλιανή σκέψη.

Ο νόμος «Dopo di Noi» (σημαίνει «Μετά από εμάς) ν.112 / 2016 τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο του 2016 και έχει ως επίκεντρο την προστασία και την ένταξη των ατόμων με βαριές αναπηρίες. Συχνή είναι η χρήση της λέξης «αποϊδρυματοποίηση», η οποία, για ορισμένους ειδικούς του κλάδου, έχει παρόμοια απήχηση με αυτή του νόμου 180/1978, με την ψυχιατρική μεταρρύθμιση.

Ο όρος αναφέρεται στην επιθυμία να ευνοηθεί η υποκειμενικότητα κάθε ατόμου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με σοβαρές και πολύ σοβαρές αναπηρίες, αποφεύγοντας την απομόνωση και τον περιορισμό τους. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο νόμος Basaglia (180/1978) επέτρεψε το κλείσιμο ιδρυμάτων με στόχο την αποκατάσταση της αξιοπρέπειας σε ψυχιατρικούς ανθρώπους που μέχρι τότε θεωρούνταν μη ανακτήσιμοι.

Στην Ιταλία υπάρχει εθνικός νόμος-πλαίσιο που παρέχει κατευθυντήριες γραμμές, αλλά τη διαχείριση των υπηρεσιών συστέγασης και ομαδικών διαμερισμάτων διαχειρίζεται η Περιφέρεια, η οποία μπορεί με τη σειρά της να συμπληρώσει τους διαθέσιμους Εθνικούς πόρους. Επιπλέον, χάρη στο Ινστιτούτο Trust, οι ομάδες διαμερισμάτων και το Cohousing μπορούν επίσης να ενεργοποιηθούν ιδιωτικά, επομένως δεν είναι δυνατό να καθοριστεί πόσα έργα θα ενεργοποιηθούν σε ιταλικό επίπεδο έως το 2022.

Ωστόσο, ο νόμος θεσπίζει κοινούς κανόνες για τη δημιουργία ομάδων διαμερισμάτων: πρέπει να έχουν τα χαρακτηριστικά ενός σπιτιού, να μπορούν να φιλοξενήσουν το πολύ 5 άτομα συν ένα κρεβάτι για χρήση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Πρέπει να έχουν στηθεί με υποστηρικτική τεχνολογία και οικιακό αυτοματισμό και κατά προτίμηση να τοποθετούνται σε κατοικημένες περιοχές.

Οι υπηρεσίες στέγασης αφιερωμένες σε άτομα με αναπηρία ενεργοποιούνται και διαχειρίζονται στην Ιταλία οι τοπικές κοινωνικές υπηρεσίες μαζί με το Σύστημα Υγείας. Ο νόμος για το After Us παρέχει νέες δυνατότητες που θέτουν τις οικογένειες ως κεντρικό σημείο για να ξεκινήσουν μικρές ομάδες διαμερισμάτων.

Ένας από τους τρόπους που εφαρμόζονται είναι ο θεσμός του «Trust», που είναι μια πράξη που επιτρέπει στον έποικο να εκφράσει τις επιθυμίες του, προσδιορίζοντας με σαφήνεια τον σκοπό του καταπιστεύματος, τα καθήκοντα και τις εξουσίες του διαχειριστή και των δικαιούχων. Αυτό σημαίνει ότι ένας ιδιωτικός πάροχος υπηρεσιών μπορεί επίσης να ενεργοποιήσει τις υπηρεσίες επικοινωνώντας απευθείας με τις οικογένειες ιδιωτικά. Δεν υπάρχει υπουργική διαπίστευση για τη διαχείριση έργων ανεξάρτητης διαβίωσης, αλλά ο ιδιωτικός πάροχος θα μπορούσε να προσφέρει έργα μικρών ομαδικών διαμερισμάτων και οι οικογένειες θα μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση σε δημόσιους πόρους προκειμένου να υποστηρίξουν το κόστος του έργου που αφιερώνεται στα παιδιά τους.

3.2.1 Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών

Νόμος 104/1992 (Νόμος-Πλαίσιο για τη Βοήθεια, την Κοινωνική Ένταξη και τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία): ρυθμίζει τα δικαιώματα και τις υπηρεσίες που παρέχονται στα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για κοινωνική ένταξη και υποστήριξη για ανεξάρτητη διαβίωση.

Νόμος 162/1998 (Μέτρα Υποστήριξης Προσωπικής Αυτονομίας και Ανεξάρτητης Διαβίωσης): προωθεί εξατομικευμένα έργα για την υποστήριξη της αυτονομίας και της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία, καθώς και σχέδια προσωπικής και εξατομικευμένης βοήθειας και φροντίδας.

Νόμος 112/2016 (Μετά από εμάς - Dopo di Noi): αντιμετωπίζει τις ανάγκες των ατόμων με σοβαρές αναπηρίες που δεν έχουν οικογενειακή υποστήριξη, προβλέπει μέτρα για τη φροντίδα, την υποστήριξη και την ανεξάρτητη διαβίωση τέτοιων ατόμων, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης συγκεκριμένου ταμείου (Fondo Dopo di Noi).

Εθνικό Ταμείο για Μη Αυτάρκεια Άτομα (Fondo Nazionale per le Non Autosufficienze): παρέχει υποστήριξη σε μη αυτάρκη άτομα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με σοβαρές αναπηρίες, χρηματοδοτώντας κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας.

Περιφερειακά Ταμεία και Υπηρεσίες: Πολλές περιφέρειες διαθέτουν δικά τους κεφάλαια και υπηρεσίες που στοχεύουν στην υποστήριξη της ανεξάρτητης διαβίωσης, συχνά συμπληρώνοντας εθνικές πρωτοβουλίες.

Κουπόνια κοινωνικής δικτύωσης (Buoni Servizio): Κουπόνια που παρέχονται σε οικογένειες για την αγορά συγκεκριμένων κοινωνικών υπηρεσιών.

Άμεσες πληρωμές (Contributi diretti): Οικονομική βοήθεια που παρέχεται απευθείας σε άτομα με αναπηρία ή τις οικογένειές τους για να μπορέσουν να αγοράσουν υπηρεσίες που υποστηρίζουν την ανεξάρτητη διαβίωση.

Υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα: Η χρηματοδότηση κατευθύνεται επίσης σε υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα που επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα στις κοινότητές τους. Αυτό περιλαμβάνει υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας, προσωπική βοήθεια και κέντρα ημέρας

3.2.2 Εφαρμογή και Παρακολούθηση

Τα ακόλουθα ιδρύματα είναι αρμόδια για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων των νόμων και προγραμμάτων:

- Υπουργείο Υγείας (Ministero della Salute)
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών (Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali)
- Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης (INPS - Istituto Nazionale della Previdenza Sociale)

3.3. Ελλάδα

Η Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση εφαρμόζεται από το Ελληνικό Υπουργείο Υγείας και βασίζεται στις αρχές της συμμετοχής, της ένταξης, της μη διάκρισης, της ισότητας, της επιλογής, του ελέγχου της ζωής και του δικαιώματος λήψης εξατομικευμένης υπηρεσιακής υποστήριξης.

Ο στόχος είναι διπλός και περιλαμβάνει τόσο το σταδιακό κλείσιμο των ιδρυμάτων και την προώθηση της διαβίωσης στην κοινότητα όσο και την πρόληψη από τη φροντίδα ιδρυματικού τύπου. Η ικανοποίηση αυτών των σκοπών πραγματοποιείται στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων σε ένα ευρύτατο φάσμα αναπτυξιακών υπηρεσιών και προγραμμάτων για την ενίσχυση της οικογενειακής συνοχής, εκπαίδευση/κατάρτιση, υποστήριξη στη διαβίωση και απασχόληση, έγκαιρη παρέμβαση, ενίσχυση υιοθεσίας και ανάδοχης φροντίδας κ.λπ. την κοινωνική ένταξη των δικαιούχων.

Μέχρι στιγμής έχουν γίνει μικρά βήματα και παράδειγμα αποτελεί το πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία» εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο ενός συστήματος κοινωνικής στήριξης των Ατόμων με Αναπηρία, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. και των οικογενειών τους, μέσα από την επίτευξη της ανεξάρτητης διαβίωσής τους και την ισότιμη συμμετοχή τους σε όλες τις πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής ζωής. Ο «Προσωπικός Βοηθός» ιδρύθηκε με το νόμο 4837/2021.

Το νομικό πλαίσιο και οι πολιτικές για την ανεξάρτητη διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ) στην Ελλάδα ρυθμίζονται συνολικά από διάφορες νομοθετικές πράξεις και πολιτικές που στοχεύουν στην προστασία των δικαιωμάτων των ΑμεΑ και στην ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους. Μερικές από τις πιο σημαντικές νομοθεσίες και πολιτικές περιλαμβάνουν:

- Το Σύνταγμα αναγνωρίζει την ίση αξία και προστασία των δικαιωμάτων όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των αναπήρων.
- Νόμος 3843/2010 - «Κοινωνική Προστασία και Υποστήριξη Ατόμων με Αναπηρία»: Ο νόμος αυτός καθορίζει τα δικαιώματα και τις παροχές για τα ΑμεΑ και προβλέπει μέτρα για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους. Περιλαμβάνει θέματα όπως η πρόσβαση στην εκπαίδευση, η απασχόληση και η κοινωνική συμμετοχή.
- Το Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (2012-2021): εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της «Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία» και περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.
- Η Εθνική Στρατηγική για τα ΑμεΑ (2016-2021) περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της απασχόλησης και της αυτονομίας των ατόμων με αναπηρία.
- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης: Προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συχνά υποστηρίζουν προγράμματα για την ανεξάρτητη διαβίωση των ΑμεΑ στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα, η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών για την ανεξάρτητη διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ) εμπίπτει κυρίως στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Συγκεκριμένα, η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης του συγκεκριμένου υπουργείου είναι αρμόδια για το συντονισμό και την εφαρμογή πολιτικών που αφορούν την κοινωνική προστασία και υποστήριξη ευπαθών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των Ατόμων με Αναπηρία. Επιπλέον, υπηρεσίες και προγράμματα που υποστηρίζουν την ανεξάρτητη διαβίωση των ΑμεΑ μπορούν να παρέχονται και από δήμους, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν τοπικές πρωτοβουλίες και προγράμματα προς αυτή την κατεύθυνση.

3.3.1 Νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους πόρους χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία: περιλαμβάνει μέτρα για την υποστήριξη της αποϊδρυματοποίησης, την ανάπτυξη υπηρεσιών που βασίζονται στην κοινότητα και την ενίσχυση της προσβασιμότητας σε διάφορες πτυχές της ζωής.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»: το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και υποστηρίζει την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία προωθώντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την απασχόληση. Περιλαμβάνει επίσης δράσεις για την υποστήριξη της ανεξάρτητης διαβίωσης και των υπηρεσιών που βασίζονται στην κοινότητα.

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη: επικεντρώνεται στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, με την ανάπτυξη ολοκληρωμένων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και την υποστήριξη της διαβίωσης με βάση την κοινότητα.

Νόμος 4488/2017 (Μέτρα για την Εφαρμογή της UN CRPD): ευθυγραμμίζει την ελληνική νομοθεσία με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (UN CRPD). Δίνει έμφαση στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη κοινοτικών υπηρεσιών και πρωτοβουλιών αποϊδρυματοποίησης.

Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης - ΕΤΚΑ): παρέχει οικονομική στήριξη σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, και υποστηρίζει την ανάπτυξη προγραμμάτων για την ανεξάρτητη διαβίωση και την κοινοτική ένταξη.

Πρόγραμμα Αποϊδρυματοποίησης και Ανάπτυξης Κοινοτικών Υπηρεσιών: Εφαρμόζεται με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εστιάζει στη μετάβαση των ατόμων με αναπηρία από τη ιδρυματική περίθαλψη σε ρυθμίσεις διαβίωσης με βάση την κοινότητα και περιλαμβάνει την ανάπτυξη υποστηριζόμενων κατοικιών, υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας και άλλων κοινοτικών βασισμένη υποστήριξη.

Ο Νόμος 4074/2012 (Κύρωση της CRPD του ΟΗΕ) επικυρώνει την CRPD του ΟΗΕ, δεσμεύοντας την Ελλάδα να υπερασπιστεί τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος να ζουν ανεξάρτητα και να περιλαμβάνονται στην κοινότητα.

Ο Νόμος 2646/1998 (Ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας) θεσπίζει ένα πλαίσιο για τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας στην Ελλάδα και περιλαμβάνει ολοκληρωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας που υποστηρίζουν την αποϊδρυματοποίηση και την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία.

Ο Νόμος 4067/2012 (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) διασφαλίζει την προσβασιμότητα στον τομέα των υποδομών, υποστηρίζοντας την ανεξαρτησία και την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινότητα μέσω οικοδομικών κανονισμών.

3.3.2 Εφαρμογή και Παρακολούθηση

Τα ακόλουθα ιδρύματα είναι αρμόδια για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των εθνικών νόμων, καταστατικών, στρατηγικών και προγραμμάτων:

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ESAmA)
- Ανεξάρτητη Αρχή Ποιότητας Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας

3.4. Σύγκριση διαθέσιμων πόρων χρηματοδότησης κοινωνικών υπηρεσιών που συμβάλλουν στην ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία στην Ιταλία, την Ελλάδα (κράτη μέλη της ΕΕ) και τη Βόρεια Μακεδονία (υποψήφιο μέλος της ΕΕ)

Η χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών για την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία και την αποϊδρυματοποίηση ποικίλλει σημαντικά μεταξύ χωρών της ΕΕ όπως η Ιταλία και η Ελλάδα, και μια χώρα εκτός ΕΕ όπως η Βόρεια Μακεδονία. Υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις και μηχανισμοί χρηματοδότησης που χρησιμοποιούνται από αυτές τις χώρες και είναι διαθέσιμοι για την εφαρμογή υπηρεσιών και πολιτικών που συμβάλλουν στην απόκτηση ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία και στην εφαρμογή της διαδικασίας αποϊδρυματοποίησης.

3.4.1. Ιταλία

Η Ιταλία επωφελείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+ το οποίο υποστηρίζει πρωτοβουλίες με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης, την εκπαιδευτική πρόσβαση, την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας. Αυτό το ταμείο είναι καθοριστικό για τη χρηματοδότηση έργων που προωθούν την ανεξάρτητη διαβίωση και την αποϊδρυματοποίηση για άτομα με αναπηρία. Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) παρέχει οικονομική υποστήριξη για έργα υποδομής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ενισχύουν την προσβασιμότητα και αναπτύσσουν υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα, διευκολύνοντας τη μετάβαση από τη θεσμική στην ανεξάρτητη διαβίωση.

Η Εθνική Υπηρεσία Υγείας της Ιταλίας (Servizio Sanitario Nazionale) διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία. Η υπηρεσία περιλαμβάνει ολοκληρωμένη φροντίδα και υποστήριξη για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης. Οι περιφερειακές διοικήσεις της Ιταλίας έχουν σημαντική αυτονομία στη διαχείριση της χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών. Είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση τοπικών πρωτοβουλιών προσαρμοσμένων στις συγκεκριμένες ανάγκες των κοινοτήτων τους, συχνά με σημαντικούς περιφερειακούς προϋπολογισμούς. Οργανισμοί όπως το ANFFAS (Εθνικός Σύλλογος Οικογενειών Ατόμων με Διανοητικές και/ή Σχισιακές Αναπηρίες) λαμβάνουν χρηματοδότηση από δημόσιες πηγές και ιδιωτικές δωρεές.

Προγράμματα όπως το "Io Cittadino" και το "Liberi di scegliere" είναι παραδείγματα πρωτοβουλιών που δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρίες να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία. Οι πρωτοβουλίες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) από ιδιωτικές εταιρείες συνεισφέρουν πρόσθετη χρηματοδότηση για υπηρεσίες αναπηρίας. Αυτές οι συνεισφορές μπορούν να υποστηρίξουν καινοτόμα έργα και να παρέχουν πόρους για ΜΚΟ που εργάζονται στον τομέα της αναπηρίας.

3.4.2. Ελλάδα

Όπως και η Ιταλία, η Ελλάδα χρησιμοποιεί το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ για να υποστηρίξει έργα που προάγουν την κοινωνική ένταξη και την ανεξάρτητη διαβίωση για άτομα με αναπηρία. Αυτά τα κονδύλια είναι ζωτικής σημασίας για τη χρηματοδότηση πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην αποϊδρυματοποίηση και την κοινοτική ένταξη. Το Εθνικό Σύστημα Υγείας της Ελλάδας (Εθνικό Σύστημα Υγείας) παρέχει βασικές υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών προσαρμοσμένων σε άτομα με αναπηρία. Αυτό το σύστημα εξασφαλίζει πρόσβαση στην απαραίτητη ιατρική περίθαλψη και υπηρεσίες υποστήριξης. Οι τοπικές αρχές στην Ελλάδα διαδραματίζουν τεράστιο ρόλο στην παροχή και τη χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών. Οι δήμοι εφαρμόζουν εθνικές πολιτικές σε τοπικό επίπεδο και συχνά λαμβάνουν πρόσθετη υποστήριξη από περιφερειακούς και εθνικούς προϋπολογισμούς. Οι ΜΚΟ στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Αυτοί οι οργανισμοί λειτουργούν συχνά μέσω ενός συνδυασμού δημόσιων επιχορηγήσεων και ιδιωτικών δωρεών, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες που προάγουν την ανεξάρτητη διαβίωση και την κοινωνική ένταξη. Όπως και στην Ιταλία, ο ιδιωτικός τομέας στην Ελλάδα συμβάλλει επίσης μέσω πρωτοβουλιών ΕΚΕ. Αυτές οι συνεισφορές μπορούν να ενισχύσουν τους διαθέσιμους πόρους για υπηρεσίες αναπηρίας και να υποστηρίξουν καινοτόμα προγράμματα.

3.4.3. Βόρεια Μακεδονία (Χώρα εκτός ΕΕ)

Οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών: Οι υπηρεσίες του ΟΗΕ, όπως το UNDP και η UNICEF παρέχουν κρίσιμη χρηματοδότηση και τεχνική υποστήριξη για έργα στη Βόρεια Μακεδονία που επικεντρώνονται στην ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Αυτά τα έργα συχνά στοχεύουν στη βελτίωση των υποδομών, της προσβασιμότητας και των κοινωνικών υπηρεσιών. Η Παγκόσμια Τράπεζα και οι Τράπεζες Περιφερειακής Ανάπτυξης προσφέρουν δάνεια και επιχορηγήσεις για ανάπτυξη υποδομών και βελτιώσεις κοινωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών που υποστηρίζουν άτομα με αναπηρία.

Η Βόρεια Μακεδονία λαμβάνει σημαντική διμερή βοήθεια από κράτη μέλη της ΕΕ και άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Αυτή η βοήθεια συχνά στοχεύει στην ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών και στην προώθηση της αποϊδρυματοποίησης, συμβάλλοντας στη γεφύρωση του χάσματος στην εθνική χρηματοδότηση. Η οικονομική στήριξη λαμβάνεται κυρίως μέσω των Πρεσβειών των χωρών που παρέχουν βοήθεια. Η εθνική κυβέρνηση διαθέτει πόρους για κοινωνικές υπηρεσίες, αν και ο προϋπολογισμός είναι συχνά περιορισμένος σε σύγκριση με τις χώρες της ΕΕ. Αυτή η χρηματοδότηση χρησιμοποιείται για την υποστήριξη βασικών υπηρεσιών και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης. Οι ΜΚΟ και τα διεθνή ιδρύματα και οι αναπτυξιακές οργανώσεις διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη Βόρεια Μακεδονία. Παρέχουν βασικές υπηρεσίες και υπερασπίζονται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, βασιζόμενοι σε μεγάλο βαθμό στη διεθνή χρηματοδότηση και χορηγίες. Οι συνεργασίες μεταξύ της κυβέρνησης, του ιδιωτικού τομέα και των ΜΚΟ είναι απαραίτητες: αδειοδοτημένοι μη κρατικοί πάροχοι (κυρίως οργανισμοί που εργάζονται με άτομα με αναπηρία) εφαρμόζουν τις κοινωνικές υπηρεσίες έχοντας τις καλύτερες επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και εμπειρογνωμοσύνη.

3.4.4. Βασικές διαφορές στους πόρους χρηματοδότησης σε Ιταλία και Ελλάδα, σε σύγκριση με τη Βόρεια Μακεδονία

Ιταλία και Ελλάδα: Επωφεληθείτε από τη σημαντική χρηματοδότηση της ΕΕ μέσω των ΕΔΕΤ, η οποία συμπληρώνεται από εθνικούς προϋπολογισμούς, ιδρυμένες ΜΚΟ και συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα. Η Βόρεια Μακεδονία βασίζεται περισσότερο σε διεθνή βοήθεια, αναπτυξιακά προγράμματα και διμερή βοήθεια λόγω των περιορισμένων εθνικών προϋπολογισμών και της μικρότερης πρόσβασης σε κονδύλια της ΕΕ. Στην Ιταλία, οι περιφερειακές κυβερνήσεις έχουν σημαντική αυτονομία και πόρους για την υλοποίηση τοπικών πρωτοβουλιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες της κοινότητας, ενώ στην Ελλάδα οι Τοπικοί δήμοι διαδραματίζουν βασικό ρόλο, αλλά η κεντρική κυβέρνηση διατηρεί περισσότερο έλεγχο στη χρηματοδότηση των κοινωνικών υπηρεσιών. Συγκριτικά, στη Βόρεια Μακεδονία υπάρχει μια συγκεντρωτική διακυβέρνηση με περιορισμένη περιφερειακή αυτονομία και περιορισμένους πόρους σε σύγκριση με τις χώρες της ΕΕ, που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη διεθνή υποστήριξη.

Όσον αφορά τη θεσμική ικανότητα και υποδομή, η Ιταλία και η Ελλάδα έχουν γενικά καλύτερα ανεπτυγμένες υποδομές και θεσμική ικανότητα για την παροχή ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών, ενώ η Βόρεια Μακεδονία εξακολουθεί να βρίσκεται σε διαδικασία ανάπτυξης υποδομών και ικανοτήτων, συχνά με την υποστήριξη διεθνών οργανισμών για τη βελτίωση των υπηρεσιών και της προσβασιμότητας.

Η Ιταλία και η Ελλάδα αξιοποιούν σημαντικά κονδύλια της ΕΕ και έχουν πιο ανεπτυγμένες υποδομές και θεσμικές ικανότητες, η Βόρεια Μακεδονία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη διεθνή βοήθεια και αναπτυξιακά προγράμματα.

Παρά αυτές τις διαφορές, και οι τρεις χώρες έχουν δεσμευτεί να βελτιώσουν τις υπηρεσίες για την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία και να προωθήσουν την αποϊδρυματοποίηση, εργάζονται εντός των αντίστοιχων πλαισίων και πόρων για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Έρευνα Γραφείου διαθέσιμων πόρων για την αυτο-συνηγορία των ατόμων με αναπηρία

3.5 Αυτοσυνηγορία, υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων και προσωπική βοήθεια

3.5.1. Αυτοσυνηγορία

Αν και είναι σημαντικό για όλους, είναι ιδιαίτερα σημαντικό για άτομα με νοητικές και αναπτυξιακές αναπηρίες. Όταν οι άνθρωποι δεν συνηγορούν υπέρ του εαυτού τους, μπορεί να πιεστούν να κάνουν πράγματα που δεν τους φαίνονται σωστά ή να πάθει κατάθλιψη. Μπορεί επίσης να μην έχουν αυτοπεποίθηση και να νιώθουν ότι η ζωή τους είναι εκτός ελέγχου. Το να μάθετε να υποστηρίζετε τον εαυτό σας μπορεί να φαίνεται τρομακτικό, αλλά δεν χρειάζεται να το κάνετε μόνοι σας. Υπάρχουν πολλοί διαθέσιμοι πόροι για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στις δεξιότητές τους αυτο-υπεράσπισης και να εκφραστούν αυθεντικά.

Ο όρος «αυτοσυνηγορία» και η φιλοσοφία του γεννήθηκε στη Σουηδία τη δεκαετία του 1960, όταν νεαροί ενήλικες με αναπηρίες άρχισαν να μιλούν ανοιχτά και να παίρνουν τον έλεγχο της ζωής τους δημιουργώντας τους δικούς τους συλλόγους αναψυχής. Εθνικά συνέδρια για αυτά τα μέλη του συλλόγου πραγματοποιήθηκαν το 1968 και το 1970, όπου οι συμμετέχοντες ανέπτυξαν δηλώσεις σχετικά με το πώς ήθελαν να τους φέρονται.

Για χιλιάδες άτομα με αναπηρίες σε όλο τον κόσμο, η αυτοσυνηγορία είναι ένας όρος προσωπικής ταυτότητας που συνοδεύεται από πολλά οφέλη. Επικεντρώνεται στην πολιτική τους δύναμη και το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση. Επιπλέον, οι άνθρωποι που συνηγορούν στον εαυτό τους απολαμβάνουν τελικά μια υψηλότερη ποιότητα ζωής, καθώς έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, ξέρουν πώς να εκφράζουν σωστά τα συναισθήματά τους και έχουν τη δύναμη να λαμβάνουν τις δικές τους αποφάσεις.

Επειδή δεν υπάρχουν δύο άνθρωποι που να είναι ακριβώς ίδιοι, κάθε άτομο θα έχει διαφορετικό σύνολο αναγκών, ικανοτήτων και στόχων. Συχνά, το είδος της αναπηρίας ή των αναπηριών που έχει ένα άτομο παίζει ρόλο. Για παράδειγμα, κάποιος με σωματικές αναπηρίες που προκαλούνται από εγκεφαλική παράλυση μπορεί να μιλήσει σε μια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου και να υποστηρίξει την περικοπή πεζοδρομίων ή τις ράμπες αναπηρικών αμαξιδίων σε πάρκα και εμπορικά κέντρα.

Από την άλλη πλευρά, ένας μαθητής που ζει με μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να γράψει μια επιστολή στον διευθυντή του σχολείου σχετικά με τη βελτίωση της συμπεριληπτικότητας κατά τη διάρκεια εξωσχολικών δραστηριοτήτων. Ας μην ξεχνάμε εκείνες τις μεμονωμένες επιλογές που φωτίζουν τη μέρα μας, όπως το να ακούμε μουσική που μας αρέσει ή να επιλέγουμε αυτό που θέλουμε για δείπνο! Θα πρέπει να τονιστεί ότι δεν είναι απαραίτητο να γίνεις εντελώς ανεξάρτητος χωρίς κανένα είδος υποστήριξης για να είσαι επιτυχημένος. Μάλλον, το ταξίδι αυτο-συνηγορίας περιλαμβάνει εξερεύνηση και επίλυση προβλημάτων σχετικά με τους τύπους υποστήριξης που θα επέτρεπαν σε αυτό το άτομο να επιτύχει τους στόχους της ζωής του. Η υποστήριξη μπορεί να έχει τη μορφή διαφόρων τύπων επαγγελματιών ανθρώπινων υπηρεσιών ή συσκευών υποστηρικτικής τεχνολογίας.

Ακολουθούν μερικά μόνο παραδείγματα:

- Εγχειρίδια εναλλακτικής μορφής, εκπαιδευτικά εγχειρίδια, άρθρα (π.χ. Braille, προγράμματα ανάγνωσης οθόνης)
- Επαγγελματίες Άμεσης Υποστήριξης (DSP) που βοηθούν στη διαχείριση φαρμάκων και άλλες πτυχές της αυτοφροντίδας
- Οχήματα μεταφοράς εξοπλισμένα με ανελκυστήρες
- Προσαρμοστικά εργαλεία αυτοτροφοδότησης

Η υπεράσπιση πολιτικής πραγματοποιείται όταν οι συνήγοροι και οι αυτοσυνήγοροι ενώνονται για να πιέσουν για αλλαγές και βελτιώσεις σε νόμους, κανονισμούς ή πολιτικές. Κατά τη διάρκεια τέτοιων διαδικασιών, διαπραγματεύονται με πολιτικούς και ρυθμιστικούς φορείς και ασκούν πιέσεις για να επηρεάσουν τη διαδικασία λήψης πολιτικών αποφάσεων.

3.5.2. Υποστήριξη λήψης αποφάσεων

Ο καθένας έχει το δικαίωμα να παίρνει αποφάσεις για τη ζωή του, αλλά μερικές φορές χρειαζόμαστε βοήθεια και υποστήριξη για να πάρουμε αποφάσεις. Τι ρούχα να φορέσω; Πού θέλω να ζήσω; Πού θέλω να εργαστώ; Πώς μπορώ να αποκτήσω το Apple TV; Τι σημαίνει αυτό το γράμμα; Όταν λαμβάνουμε βοήθεια για να κατανοήσουμε ή να αποφασίσουμε, λαμβάνουμε αυτό που ονομάζεται υποστήριξη αποφάσεων. Η λήψη αποφάσεων με τέτοια υποστήριξη ονομάζεται υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων.

Τα άτομα με αναπηρία που θέλουν οργανωμένη υποστήριξη για να λάβουν αποφάσεις για τη ζωή τους θα πρέπει να έχουν αυτήν την επιλογή. Αλλά η Νορβηγία δεν έχει σύστημα για τέτοια υποστήριξη σήμερα. Αντίθετα, πολλοί άνθρωποι έχουν κηδεμόνες. Οι κηδεμόνες υποτίθεται ότι μιλάνε στους ανθρώπους για τους οποίους είναι κηδεμόνες για το τι θέλουν, αλλά δεν το κάνουν όλοι οι κηδεμόνες και είναι ο κηδεμόνας που έχει τη δύναμη να λαμβάνει αποφάσεις. Δεν πρέπει να είναι έτσι. Είναι παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Το να έχετε τον έλεγχο της ζωής σας είναι ανθρώπινο δικαίωμα. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD) αναγνωρίζει ότι ορισμένοι από εμάς μπορεί να χρειαστούν μια επίσημη μορφή υποστήριξης αποφάσεων προκειμένου να επιτύχουν αυτοδιάθεση. Στη Νορβηγία, ωστόσο, δεν έχουμε νομοθεσία, σύστημα ή μοντέλα για υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων. Ο Συνήγορος των Ηνωμένων Εθνών, για την Ισότητα και την Καταπολέμηση των Διακρίσεων (LDO) και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως η Uloba ζητούν από τη Νορβηγία να εισαγάγει νομοθεσία και ένα σύστημα υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων, αλλά μέχρι στιγμής, τα άτομα με αναπηρία έπρεπε να το κάνουν.

Η Προσωπική Βοήθεια βοηθά τα άτομα με αναπηρία στο ίδιο σημείο εκκίνησης με άλλα στην ικανότητά τους να επιδιώξουν και να εκπληρώσουν όλους τους ρόλους στη ζωή τους. Εν ολίγοις, οι αναπηρίες δεν μπορούν πλέον να χρησιμεύουν ως δικαιολογία για την αδράνεια ή την προσποίηση ανικανότητας.

3.5.3. Προσωπική Βοήθεια

Οι προσωπικοί βοηθοί βοηθούν τα άτομα με αναπηρίες να εκτελούν καθημερινές δραστηριότητες που διαφορετικά μπορεί να είναι προκλητικές ή αδύνατες. Αυτό περιλαμβάνει εργασίες όπως το μπάνιο, το ντύσιμο, το φαγητό και την κινητικότητα. Παρέχοντας αυτή την υποστήριξη, οι προσωπικοί βοηθοί δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρίες να ζουν πιο άνετα και με αξιοπρέπεια. Η προσωπική βοήθεια επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να κάνουν τις δικές τους επιλογές για τη ζωή τους.

Αυτή η υποστήριξη τους δίνει τη δυνατότητα να ζουν σύμφωνα με τις προτιμήσεις και τις αξίες τους, αντί να περιορίζονται από τους φυσικούς ή γνωστικούς περιορισμούς τους. Με τη βοήθεια προσωπικών βοηθών, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν σε κοινωνικές, εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Αυτή η ένταξη είναι ζωτικής σημασίας για την ψυχική υγεία και τη συνολική ευημερία, καθώς καλλιεργεί την αίσθηση του ανήκειν και της κοινότητας. Οι προσωπικοί βοηθοί μπορούν να παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη σε άτομα με αναπηρία για να επιδιώξουν ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Αυτή η βοήθεια μπορεί να περιλαμβάνει μεταφορά, λήψη σημειώσεων ή υποστήριξη για συγκεκριμένη εργασία, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη οικονομική ανεξαρτησία και επαγγελματική ολοκλήρωση.

Επιπλέον, η προσωπική βοήθεια μπορεί να βοηθήσει τα άτομα με αναπηρίες να ζήσουν ανεξάρτητα στο σπίτι τους και όχι σε ιδρύματα. Αυτή η ανεξαρτησία είναι ζωτικής σημασίας για την προσωπική ελευθερία και μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερη ποιότητα ζωής. Τα μέλη της οικογένειας συχνά αναλαμβάνουν το ρόλο των φροντιστών για άτομα με αναπηρία.

Οι προσωπικοί βοηθοί μπορούν να ανακουφίσουν αυτό το βάρος, επιτρέποντας στα μέλη της οικογένειας να εστιάσουν στη ζωή τους και μειώνοντας το άγχος και την εξουθένωση.

Η παροχή προσωπικής βοήθειας ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD), η οποία δίνει έμφαση στο δικαίωμα να ζει κανείς ανεξάρτητα και να περιλαμβάνεται στην κοινότητα. Η προσωπική βοήθεια αποτελεί πρακτική εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, προάγοντας την ισότητα και τη μη διάκριση.

3.5.4. Σύγκριση της χρηματοδότησης της κοινωνικής υπηρεσίας Προσωπική Βοήθεια στην Ιταλία και την Ελλάδα με τη Βόρεια Μακεδονία

Στην Ιταλία, παρά την ύπαρξη εθνικού νόμου που ορίζει το δικαίωμα ανεξάρτητης διαβίωσης και προσωπικής βοήθειας για τα άτομα με αναπηρία, η κατανομή της χρηματοδότησης και οι άμεσες πληρωμές εξακολουθούν να είναι πολύ ανεπαρκείς στην Ιταλία. Σε εθνικό επίπεδο, τα άτομα με βαριές αναπηρίες λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα. Το ποσό που λαμβάνεται δεν εξαρτάται από τη σοβαρότητα της απομείωσης, το εισόδημα ή το γεγονός της ύπαρξης εργασίας και είναι εξαιρετικά ανεπαρκές για την κάλυψη του κόστους για άτομα που χρειάζονται πολλές ώρες προσωπικής βοήθειας.

Η πρόσθετη υποστήριξη για ανεξάρτητη διαβίωση εξαρτάται σχεδόν εξ ολοκλήρου από αποφάσεις που λαμβάνονται από τις περιφερειακές κυβερνήσεις και τους δήμους, οι οποίοι λαμβάνουν αποφάσεις ανάλογα με τα διαθέσιμα κεφάλαια και το οικογενειακό εισόδημα, αντί να ενεργούν σαν να ήταν νόμιμο δικαίωμα η ανεξάρτητη διαβίωση.

Υπάρχουν εκτεταμένες διαφορές στον τρόπο κατανομής των άμεσων πληρωμών σε μεγάλους και μικρούς δήμους, καθώς και σε βόρειες και νότιες περιφέρειες, με τη φιλοσοφία της Ανεξάρτητης Διαβίωσης να μην έχει ακόμη εξαπλωθεί πλήρως σε ολόκληρη τη χώρα. Η κατανομή της χρηματοδότησης για ανεξάρτητη διαβίωση μπορεί επίσης να αλλάζει δραματικά από χρόνο σε χρόνο, καθιστώντας έτσι πολύ δύσκολο τον προγραμματισμό μιας ζωντανής ζωής εκτός της αρχικής οικογένειας ή εκτός ομαδικών σπιτιών, γνωστών και ως «οικογενειακά σπίτια».

Δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης, η αυτοδιάθεση των ατόμων με αναπηρία απέχει ακόμη πολύ από το να έχει επιτευχθεί, με την πλειονότητα των ατόμων με αναπηρίες να πρέπει να βασίζονται σε μέλη της οικογένειας, φροντιστές και υπηρεσίες κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης που ευθυγραμμίζονται με το ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας. Σύμφωνα με την ιταλική νομοθεσία της 11ης Φεβρουαρίου 1980, Νο. 18, τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες μπορούν να δικαιούνται «*indennità di accompagnamento*» (επίδομα συνοδείας). Αυτό το επίδομα είναι περίπου 475 \$ ΗΠΑ ανά μήνα, το οποίο οι παραλήπτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να πληρώσουν απευθείας προσωπικούς βοηθούς της επιλογής τους, επιτρέποντας 50-60 ώρες προσωπικής βοήθειας κάθε μήνα. Ο πρωτογενής νόμος που διέπει τα δικαιώματα αναπηρίας στην Ιταλία είναι η νομοθεσία της 5ης Φεβρουαρίου 1992, αρ. 104. Οι βασικές διατάξεις περιλαμβάνουν:

Παράγραφος 5.1.ε): Διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν από διάφορες επιλογές βοήθειας και επιτρέπει στις τοπικές αρχές να παρέχουν προσωπική βοήθεια.

Άρθρο 9.2.1-ter): (προστέθηκε από το νόμο στις 21 Μαΐου 1998): Αναφέρει ότι οι περιφερειακές αρχές μπορούν να εκδίδουν κανονισμούς που θα επιτρέπουν στις τοπικές αρχές να πραγματοποιούν άμεσες πληρωμές για ανεξάρτητη διαβίωση. Αυτές οι πληρωμές χρηματοδοτούνται εν μέρει από την εθνική κυβέρνηση, αλλά τα άτομα μπορούν να λάβουν αυτά τα κεφάλαια μόνο εάν οι περιφερειακές αρχές έχουν θεσπίσει τους απαραίτητους κανονισμούς.

Δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης, η αυτοδιάθεση των ατόμων με αναπηρία απέχει ακόμη πολύ από το να έχει επιτευχθεί, με την πλειονότητα των ατόμων με αναπηρίες να πρέπει να βασίζονται σε μέλη της οικογένειας, φροντιστές και υπηρεσίες κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης που ευθυγραμμίζονται με το ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας. Σύμφωνα με την ιταλική νομοθεσία της 11ης Φεβρουαρίου 1980, No. 18, τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες μπορούν να δικαιούνται «*indennità di accompagnamento*» (επίδομα συνοδείας). Αυτό το επίδομα είναι περίπου 475 \$ ΗΠΑ ανά μήνα, το οποίο οι παραλήπτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να πληρώσουν απευθείας προσωπικούς βοηθούς της επιλογής τους, επιτρέποντας 50-60 ώρες προσωπικής βοήθειας κάθε μήνα. Ο πρωτογενής νόμος που διέπει τα δικαιώματα αναπηρίας στην Ιταλία είναι η νομοθεσία της 5ης Φεβρουαρίου 1992, αρ. 104. Οι βασικές διατάξεις περιλαμβάνουν:

Παράγραφος 5.1: Διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν από διάφορες επιλογές βοήθειας και επιτρέπει στις τοπικές αρχές να παρέχουν προσωπική βοήθεια.

Άρθρο 9.2.1: (προστέθηκε από το νόμο στις 21 Μαΐου 1998): Αναφέρει ότι οι περιφερειακές αρχές μπορούν να εκδίδουν κανονισμούς που θα επιτρέπουν στις τοπικές αρχές να πραγματοποιούν άμεσες πληρωμές για ανεξάρτητη διαβίωση. Αυτές οι πληρωμές χρηματοδοτούνται εν μέρει από την εθνική κυβέρνηση, αλλά τα άτομα μπορούν να λάβουν αυτά τα κεφάλαια μόνο εάν οι περιφερειακές αρχές έχουν θεσπίσει τους απαραίτητους κανονισμούς.

Επί του παρόντος, η μόνη περιφερειακή αρχή που έχει εκδώσει τέτοιους κανόνες είναι η "Regione Toscana" (περιφερειακός νόμος της 3ης Οκτωβρίου 1997, αρ. 72). Σε αυτήν την περιοχή, τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες που ζητούν άμεσες πληρωμές λαμβάνουν περίπου 300-500 \$ ΗΠΑ το μήνα, που ισοδυναμεί με 35-65 ώρες προσωπικής βοήθειας. Μπορούν να συνδυαστούν κονδύλια από τους νόμους Νο. 18 και Νο. 104. Το επίδομα βάσει του νόμου αριθ. 18 διασφαλίζεται ως νόμιμο δικαίωμα από ένα εθνικό συμβούλιο, διασφαλίζοντας συνεπή χρηματοδότηση. Ωστόσο, τα κεφάλαια από τους νόμους Νο. 104 και Νο. 162 παρέχονται από τις τοπικές αρχές και δεν είναι εγγυημένα, πράγμα που σημαίνει ότι θα μπορούσαν να διακοπούν εάν εξαντληθεί η χρηματοδότηση. Συνδυάζοντας αυτές τις πηγές υποστήριξης, τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες μπορούν να λαμβάνουν 3-4 ώρες προσωπικής βοήθειας την ημέρα μέσω άμεσων πληρωμών.

Στην Ελλάδα, ο Νόμος 4837/2021 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, δίνει τη δυνατότητα παροχής προσωπικού βοηθού της επιλογής τους σε άτομα με αναπηρία. Μια σημαντική υπηρεσία υποστήριξης για όσους τη χρειάζονται, η οποία συμβάλλει στην αποτροπή της ιδρυματοποίησής τους, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ίδιων και των οικογενειών τους και στην ισότιμη συμμετοχή τους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Η υλοποίηση του διετούς πιλοτικού προγράμματος θα καλυφθεί επίσης με πιστώσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Κάθε αποδέκτης που επιλέγεται μετά την αξιολόγηση υποστηρίζεται από έναν προσωπικό βοηθό της επιλογής του, ο οποίος θα είναι το ικανό και απαραίτητο μέσο για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής του σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά του και θα τον υποστηρίζει σε δραστηριότητες όπως: Δραστηριότητες καθημερινής ζωής όπως π.χ. σίτιση, ένδυση, προσωπική υγιεινή, εργασία και σπουδές, συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής και δραστηριότητες συμμετοχής στην κοινωνική ζωή.

Οι υποψήφιοι προσωπικοί βοηθοί, αφού παρακολουθήσουν επιτυχώς 50 ώρες εκπαίδευσης αναπηρίας, εγγράφονται σε ειδικό μητρώο, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση και οι δικαιούχοι που θα επιλεγούν για να λάβουν το επίδομα. Στην Ελλάδα, οι υπηρεσίες προσωπικής βοήθειας για άτομα με αναπηρία χρηματοδοτούνται κυρίως από την εθνική κυβέρνηση μέσω του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η χρηματοδότηση παρέχεται επίσης μέσω του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας (ΕΟΠΥΥ) και διαφόρων προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας. Σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης αυτής της κοινωνικής υπηρεσίας στην Ελλάδα είναι τα οφέλη από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, το προαναφερθέν Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Επιπλέον, τα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ συχνά στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας και της προσβασιμότητας των υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας.

Σε σύγκριση με την Ιταλία και την Ελλάδα, στη Βόρεια Μακεδονία, η χρηματοδότηση για υπηρεσίες προσωπικής βοήθειας είναι λιγότερο ανεπτυγμένη σε σύγκριση με την Ιταλία και την Ελλάδα, καθώς και η συνολική διαθεσιμότητα και ανάπτυξη της υπηρεσίας. Η εθνική κυβέρνηση παρέχει κάποια χρηματοδότηση μέσω του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής σε αδειοδοτημένους παρόχους κοινωνικών υπηρεσιών, κάτι που ρυθμίζεται στον Κανονισμό. Ωστόσο, η υπηρεσία προσωπικής βοήθειας δεν είναι τόσο ευρέως διαθέσιμη και το σύστημα εξακολουθεί να εξελίσσεται. Αυτό που είναι πραγματικά σημαντικό είναι ότι η προσωπική βοήθεια κοινωνικής υπηρεσίας δεν είναι διαθέσιμη για άτομα με διανοητική αναπηρία και οι κατηγορίες που θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για αυτήν την κοινωνική υπηρεσία είναι πολύ περιορισμένες και εξαιρούμενες.

Στο Νόμο για την Κοινωνική Προστασία αναφέρεται ότι η υπηρεσία προσωπικής βοήθειας [...] δικαιούχοι της υπηρεσίας είναι άτομα με βαριές σωματικές αναπηρίες και άτομα με πλήρη αναπηρία όρασης. Οι δικαιούχοι της υπηρεσίας έχουν συνδυασμένη αναπηρία, εφόσον αυτή βασίζεται σε μία από τις αναπηρίες της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. [...]

Σύμφωνα με το Νόμο για την Κοινωνική Προστασία, τα άτομα με διανοητική αναπηρία μπορούν να είναι δικαιούχοι της υπηρεσίας Προσωπική Βοήθεια μόνο εάν έχουν συνδυασμένη αναπηρία με σοβαρές σωματικές αναπηρίες ή ταυτόχρονα έχουν πλήρη αναπηρία όρασης.

Αυτό είναι πολύ περιοριστικό, δεδομένου ότι ο κύριος στόχος της αποϊδρυματοποίησης δεν είναι τα άτομα με αναπηρία να ζουν στην κοινότητα σε μικρότερες κατοικίες, αλλά να ζουν στις οικογένειές τους και να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ανεξάρτητα. Αυτό μπορεί να είναι δυνατό με την προσωπική βοήθεια που διατίθεται σε όλα τα άτομα με αναπηρία που χρειάζονται βοήθεια τόσο πολύ ή όσο λίγο χρειάζονται, προκειμένου να ζήσουν αυτόνομα.

Σύμφωνα με το Νόμο για την Κοινωνική Προστασία, τα άτομα με διανοητική αναπηρία μπορούν να είναι δικαιούχοι της υπηρεσίας Προσωπική Βοήθεια μόνο εάν έχουν συνδυασμένη αναπηρία με σοβαρές σωματικές αναπηρίες ή ταυτόχρονα έχουν πλήρη αναπηρία όρασης.

Αυτό είναι πολύ περιοριστικό, καθώς ο κύριος στόχος της αποϊδρυματοποίησης δεν είναι τα άτομα με αναπηρία να ζουν στην κοινότητα σε μικρότερες μονάδες διαβίωσης, αλλά να ζουν στις οικογένειές τους και να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ανεξάρτητα. Αυτό μπορεί να είναι δυνατό με την προσωπική βοήθεια που διατίθεται σε όλα τα άτομα με αναπηρία που χρειάζονται βοήθεια τόσο πολύ ή όσο λίγο χρειάζονται, προκειμένου να ζήσουν αυτόνομα.

4. Ανάλυση της έρευνας που διεξήχθη στην πλατφόρμα Google Forms

Οι προσωπικές εμπειρίες, οι προκλήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, οι οικογένειές τους και οι νόμιμοι κηδεμόνες τους, οι οικογενειακοί φροντιστές, οι φίλοι και οι επαγγελματίες φροντιστές είναι καθοριστικής σημασίας για τη δημιουργία στοχευμένων πολιτικών και δράσεων που παρέχονται από τους παρόχους κοινωνικών υπηρεσιών, τους δημόσιους φορείς και τις οργανώσεις.

Μέσω της απάντησης στην Έρευνα, οι ερωτηθέντες παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τις αντιλήψεις, τις εμπειρίες και τις προκλήσεις τους για την ενίσχυση και τη βελτίωση της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Η πλειονότητα των απαντήσεων παρέχεται από γονείς/φροντιστές ατόμων με αναπηρία και οργανώσεις που εργάζονται με άτομα με αναπηρία.

Επιπλέον, οι εμπειρίες των φροντιστών, των οργανώσεων που εργάζονται για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία και ταυτόχρονα διαχειρίζονται μονάδες υποστηριζόμενης διαβίωσης στην κοινότητα, καθώς και των οργανώσεων που εργάζονται με άτομα με αναπηρία έδωσαν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορούν να οργανωθούν καλύτερα τα τρέχοντα κονδύλια και τι μπορεί να βελτιωθεί χωρίς πρόσθετα κονδύλια, καθώς και τι μπορεί να συμπεριληφθεί όσο το δυνατόν περισσότερο, χωρίς περιορισμούς ή δεσμεύσεις κονδυλίων.

4.1. Κύριες πτυχές της έρευνας που διεξήχθη

Η πλειονότητα των απαντήσεων προέρχεται από γονείς και φροντιστές ατόμων με αναπηρία. Οι απόψεις τους είναι κρίσιμες, καθώς συμμετέχουν άμεσα στην καθημερινή ζωή και φροντίδα των ατόμων με αναπηρία. Ένα σημαντικό μέρος των απαντήσεων προέρχεται επίσης από οργανώσεις που ασχολούνται με την εργασία με άτομα με αναπηρία. Αυτές οι οργανώσεις έχουν συχνά μια ευρύτερη προοπτική για τα συστημικά ζητήματα και τις προκλήσεις σε επίπεδο κοινότητας.

Η έρευνα συλλέγει λεπτομερείς προσωπικές απόψεις και αντιλήψεις από τους ερωτηθέντες, αναδεικνύοντας τις καθημερινές εμπειρίες, τις επιτυχίες και τις αποτυχίες στην πορεία προς την απόκτηση ανεξαρτησίας. Εντοπίζονται συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και τα δίκτυα υποστήριξής τους. Αυτές περιλαμβάνουν θέματα που σχετίζονται με την προσβασιμότητα, την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Βασική εστίαση της έρευνας είναι τα εμπόδια στην επίτευξη μεγαλύτερης ανεξαρτησίας για τα άτομα με αναπηρία. Τα εμπόδια αυτά μπορεί να είναι φυσικά, συμπεριφορικά ή σχετικά με την πολιτική. Αξιολογείται η αποτελεσματικότητα και η διαθεσιμότητα των συστημάτων υποστήριξης, τόσο των επίσημων (δημόσιες υπηρεσίες, επαγγελματίες φροντιστές) όσο και των ανεπίσημων (οικογένεια, φίλοι). Οι πληροφορίες από την έρευνα αποσκοπούν στην καθοδήγηση της ανάπτυξης πολιτικών που αντιμετωπίζουν άμεσα τις ανάγκες και τις προκλήσεις που εντοπίστηκαν από τους ερωτηθέντες. Παρέχονται συστάσεις για τους παρόχους κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να ενισχύσουν τους μηχανισμούς υποστήριξής τους.

Παρέχονταν προτάσεις προς τους δημόσιους φορείς και οργανισμούς για το πώς μπορούν να υποστηρίξουν καλύτερα τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους με τα τρέχοντα και τα πρόσθετα κονδύλια.

Η έρευνα συγκεντρώνει απόψεις σχετικά με το πώς μπορούν να βελτιστοποιηθούν τα υπάρχοντα κονδύλια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία χωρίς να απαιτούνται πρόσθετοι οικονομικοί πόροι. Παρέχονται πρακτικές προτάσεις σχετικά με το ποιες βελτιώσεις μπορούν να γίνουν με τον τρέχοντα προϋπολογισμό. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει ανακατανομή πόρων, εξορθολογισμό διαδικασιών ή ενίσχυση της αποτελεσματικότητας. Οι ερωτηθέντες μοιράζονται επίσης τα οράματά τους για τα ιδανικά συστήματα υποστήριξης και υπηρεσίες εάν η χρηματοδότηση δεν αποτελούσε περιορισμό. Αυτό βοηθά στην κατανόηση των φιλόδοξων στόχων και των πιθανών τομέων σημαντικού αντίκτυπου.

Η έρευνα στοχεύει να συμβάλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων συστημάτων υποστήριξης για τα άτομα με αναπηρία, δημιουργώντας πλατφόρμες για τη συμπερίληψη στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων για την απόκτηση ανεξαρτησίας και καλύτερης ποιότητας ζωής.

4.2. Αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη

4.2.1. Οργάνωση και χρηματοδότηση κοινωνικών υπηρεσιών που ενισχύουν την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία

Στον **πίνακα 1** παρουσιάζεται η σύνθεση του δείγματος της έρευνας. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες είναι εμπειρογνώμονες/ εκπαιδευτικοί που εργάζονται με άτομα με αναπηρία 30%, ακολουθούμενοι από τις άλλες κατηγορίες: 25% είναι γονείς/ φροντιστές ατόμων με αναπηρία, 20% είναι εκπρόσωποι οργανώσεων που εργάζονται για την ανεξάρτητη διαβίωση ατόμων με αναπηρία, 15% είναι αδειοδοτημένοι πάροχοι υπηρεσιών για την υποστηριζόμενη διαβίωση ατόμων με αναπηρία και 10% είναι εκπρόσωποι οργανώσεων που εργάζονται με άτομα με αναπηρία.

You are representing:

■ Parent/Caregiver of Person with Disabilities ■ Expert/Educator working with Persons with Disabilities
■ Licensed Service Provider for Assisted Living of Persons with Disabilities ■ Organization working on independent living of people with disabilities ■ Organization working with people with disabilities

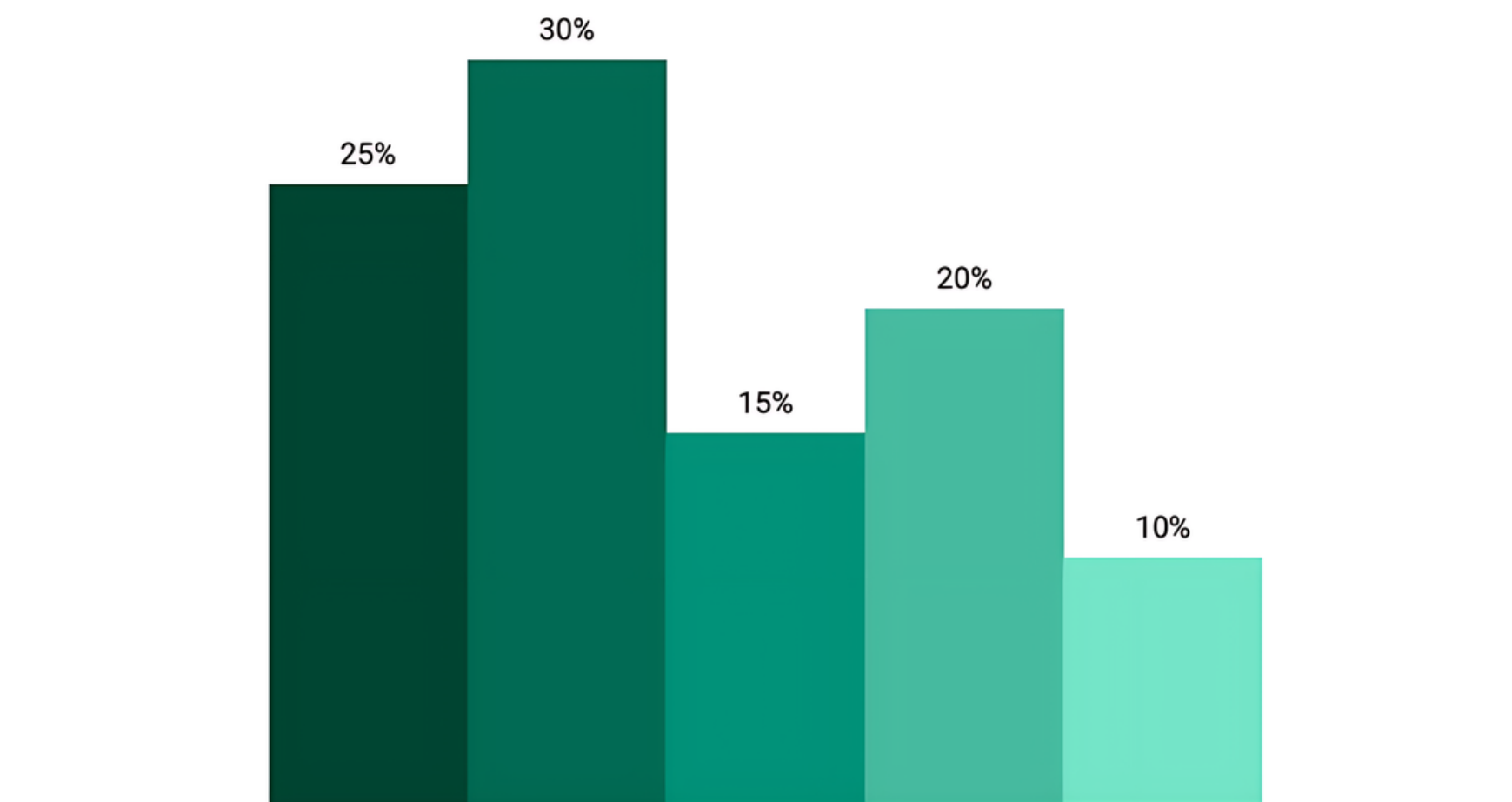

Chart 1: Question 1 of the Survey

Η πλειονότητα των ερωτήσεων της έρευνας ήταν αδόμητες, δηλαδή ανοικτού τύπου με δυνατότητα ευέλικτων απαντήσεων.

Ο **Πίνακας 1** αποτελείται από τις απαντήσεις στην ερώτηση: Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ερωτώμενοι και τα άτομα με αναπηρία κατά τη διαδικασία της ανεξάρτητης διαβίωσης; Οι ερωτηθέντες υπογράμμισαν την ανεπαρκή κοινωνική υποστήριξη και κατανόηση, ιδίως για τα άτομα άνω των 26 ετών. Υπάρχει σημαντική έλλειψη κέντρων υποστήριξης, οικονομικών πόρων και ευκαιριών για ανεξάρτητη διαβίωση. Οι ερωτηθέντες ανέφεραν επίσης οικονομική αστάθεια, περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης και ανεπαρκή βοήθεια από τις οικογένειες και τα ιδρύματα. Επιπλέον, η αποδοχή της αναπηρίας από την κοινωνία και η σύνδεση με τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης παραμένουν προβληματικές. Οι προκλήσεις περιλαμβάνουν επίσης γραφειοκρατικά εμπόδια, νομοθετικά ζητήματα και την ανάγκη για καλύτερα εκπαιδευμένους φροντιστές και προσαρμοσμένες κοινωνικές υπηρεσίες.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων αναφέρθηκαν οι ακόλουθες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι φροντιστές τους στην πορεία προς την ανεξάρτητη

1	Ανεπαρκής υποστήριξη και κατανόηση από την κοινωνία, ιδίως για άτομα άνω των 26 ετών, ανεπαρκής αριθμός ατόμων που θα προσέφεραν υποστήριξη, υποστηρικτικά κέντρα και δραστηριότητες για άτομα με ειδικές ανάγκες, ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες κ.λπ."
2	"Να τους αφήνετε ήσυχους για να μαγειρέψουν ή να πάρουν το γεύμα τους. Να καλέσω φίλους όσο εγώ είμαι στη δουλειά. Είναι ολομόναχη όλη μέρα. Δεν μπορεί να διαβάσει ή να γράψει. Δεν μπορεί να λειτουργήσει μόνη της".
3	Η αβεβαιότητα, η οικονομική μη βιωσιμότητα του ατόμου με αναπηρία, η έλλειψη υποστήριξης και κατανόησης από το περιβάλλον"
4	""Δεν λαμβάνουμε αρκετή βοήθεια ως οικογένεια. Χρειαζόμαστε έναν προσωπικό βοηθό που θα συμμετέχει στην καθημερινή ζωή και στις υποχρεώσεις, προκειμένου ο δικαιούχος να ζει ανεξάρτητα, αλλά και η οικογένεια να ζει ανεξάρτητα".
5	""Πολλοί, πρώτον, όπως κάθε νέος στα Βαλκάνια, έλλειψη χρημάτων, έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης. Αν το ξεπεράσουμε αυτό, τότε είναι η έλλειψη βοήθειας που παρέχεται, η έλλειψη υποστήριξης από τις οικογένειες για να αρχίσουν να το σκέφτονται καν, λόγω των πολλών φόβων και προκλήσεων που υπάρχουν".
6	""Οι βασικές προκλήσεις είναι οι δεξιότητες για αυτοφροντίδα, οι δεξιότητες για εκπαίδευση, μάθηση και εργασία, οι οικονομικές δεξιότητες - πώς να χρησιμοποιείς χρήματα, πώς να χρησιμοποιείς κάρτες και ΑΤΜ, πώς να αποφασίζεις τι να αγοράσεις."
7	""Η πρώτη είναι η αποδοχή από τους άλλους ανθρώπους στην κοινωνία και η δεύτερη είναι η σύνδεση με το σύστημα υγείας".

8	Διαδικασία προσαρμογής, κοινωνικοποίησης και εφαρμογής της εργοθεραπείας. Το ουσιαστικό πρόβλημα είναι ότι μετά τη διαδικασία προσαρμογής, οι χρήστες δεν είναι αρκετά συγκεντρωμένοι ή επικεντρώνονται για μικρό χρονικό διάστημα στην εργοθεραπεία, η οποία είναι απαραίτητη στην όλη διαδικασία".
9	"Έλλειψη καθημερινών κέντρων, Έλλειψη παροχής της κοινωνικής υπηρεσίας προσωπικής βοήθειας προσαρμοσμένης στις συγκεκριμένες ανάγκες του δικαιούχου, Έλλειψη σύγχρονης εκπαίδευσης για τους αδειούχους κοινωνικούς λειτουργούς Έλλειψη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - σχολής για πτυχιούχους εργοθεραπευτές, επομένως δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας στα δημόσια ιδρύματα για εργοθεραπευτές, Έλλειψη οικονομικών πόρων για καλύτερες υπηρεσίες που παρέχονται από τους αδειοδοτημένους οργανισμούς (περισσότεροι εργαζόμενοι, περισσότεροι φροντιστές, καλύτερες συνθήκες διαβίωσης συνολικά, οικονομικά για περισσότερες δραστηριότητες εκτός των μικρών ομαδικών σπιτιών)"
10	"Για μένα μια μεγάλη πρόκληση είναι να βοηθήσω τους γονείς τους να αποδεχτούν ότι οι γιοι και οι κόρες τους έχουν ενήλικες ανάγκες. Νομίζω ότι για τα άτομα με αναπηρία είναι σημαντικό να δουλέψουμε πάνω στην αυτοεκτίμηση και την αυτοαποτελεσματικότητά τους, ειδικά επειδή δεν αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως ικανό να βιώσει την ανεξάρτητη διαβίωση και κυρίως έπεσαν με άγχος για το τι μπορεί να συμβεί. Ένα πράγμα που νομίζω ότι είναι σημαντικό να δουλέψουμε είναι το γεγονός ότι βάζουν πάντα τις δικές τους ανάγκες πάνω απ' όλα, ενώ, όταν μοιράζεσαι ένα σπίτι με κάποιον άλλο, πρέπει να αρχίσεις να μιλάς για συμβιβασμούς και διαμεσολάβηση".
11	"Προσπαθήστε να κάνετε τα άτομα με αναπηρία να κατανοήσουν την έννοια της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας, όπως επίσης και την ικανότητα να λαμβάνουν οι ίδιοι τις αποφάσεις τους, οι οποίες δεν θα πρέπει να αποτελούν εξ ολοκλήρου ευθύνη των γονέων. Συνήθως βλέπουν την αυτονομία ως κάτι που, κατά κάποιο τρόπο, θα τους αναγκάσει να αναλάβουν περισσότερες ευθύνες, περισσότερα καθήκοντα και γενικά περισσότερα πράγματα να κάνουν, τα οποία δεν είναι πάντα δεσμευμένα να κάνουν".

12	"Γραφειοκρατικές και νομοθετικές επιπλοκές και η προκατάληψη ορισμένων πελατών".
13	"Τα ιδρύματα δεν αναγνωρίζουν τις προσωπικές ανάγκες, αλλά προσφέρουν απλώς προκατασκευασμένα προγράμματα και έργα".
14	"Η αντίσταση των οικογενειών για τους πιο διαφορετικούς λόγους, η έλλειψη προσβάσιμων πληροφοριών για τα άτομα με αναπηρία, η έλλειψη πόρων κοινωνικών υπηρεσιών"
15	"Καινοτομία των θεραπευτικών μοντέλων και έλλειψη πρόσβασης σε σύγχρονη υποστηρικτική τεχνολογία στα σχολεία και στις μονάδες διαβίωσης"
16	"Καθημερινή ατομική βελτίωση σε βασικά θέματα ανεξάρτητης διαβίωσης"
17	"Προκλήσεις που σχετίζονται με τη δημιουργία νέων πολιτικών, προγραμμάτων και σχεδίων δράσης για την ανάπτυξη νέων και βελτιωμένων κοινωνικών υπηρεσιών σύμφωνα με τις τελευταίες μεθόδους"
18	"Έλλειψη οικονομικών πόρων για τη χρηματοδότηση της λειτουργίας της Στέγης, Έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού (φροντιστές), Πρόσβαση στην αγορά εργασίας"
19	"'Η ποιότητα ζωής και οι συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία. Δεν υπάρχουν αρκετές υπηρεσίες που να καλύπτουν όλες τις διαφορετικές κατηγορίες αναπηριών".
20	"Οι συνέπειες που είναι μόνιμες από την ίδια την αναπηρία"

Πίνακας 1: Χαρτογραφημένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι γονείς/φροντιστές τους στην πορεία προς την ανεξάρτητη διαβίωση

Ο Πίνακας 2 αποτελείται από τις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες σχετικά με τις βασικές δεξιότητες που χρειάζονται τα άτομα με αναπηρία προκειμένου να ζουν πιο ανεξάρτητα, να λειτουργούν πιο αυτόνομα και να προσπαθούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους. Οι απαντήσεις της έρευνας υποδεικνύουν διάφορους βασικούς τομείς στους οποίους τα άτομα με αναπηρία χρειάζονται υποστήριξη για την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται:

Η απόκτηση εργασιακών συνηθειών, η κοινωνικοποίηση, η υπακοή και η επικοινωνία.

Πρακτικές δεξιότητες όπως το μαγείρεμα, το σιδέρωμα, το δίπλωμα, το πλύσιμο, η χρήση υπολογιστή, η ανάγνωση, η γραφή και η χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς.

Αυτόνομα ψώνια.

Ανάπτυξη ανεξαρτησίας, αυτοπεποίθησης και αίσθηση αποδοχής από το περιβάλλον τους.

Ενίσχυση της μνήμης και εργασία προς την κατεύθυνση της οικονομικής βιωσιμότητας.

Οι ερωτηθέντες σημείωσαν ότι κάθε άτομο έχει μοναδικές απαιτήσεις δεξιοτήτων, που συχνά εξαρτώνται από το είδος της αναπηρίας. Οι συνήθεις τομείς εστίασης είναι η αυτοφροντίδα, το μαγείρεμα, η διαχείριση του νοικοκυριού, η υγιεινή, η υγεία, η διαχείριση της φαρμακευτικής αγωγής, η απασχόληση, η εκπαίδευση και η προετοιμασία γευμάτων. Τονίστηκε επίσης η σημασία της υποστήριξης στις καθημερινές δραστηριότητες, την προσωπική υγιεινή, τη διευθέτηση του χώρου διαβίωσης, τη διαχείριση του προϋπολογισμού και την εργοθεραπεία. Δεξιότητες όπως η απασχολησιμότητα, ο αυτοπροσδιορισμός, η αυτοσυνηγορία και ο οικονομικός αλφαριθμητισμός είναι κρίσιμες. Η βελτίωση των ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων, η ομαδική αλληλεπίδραση και η αυτογνωσία είναι ζωτικής σημασίας.

Η εκπαίδευση για ανεξάρτητη εργασία, η κατανόηση των απαραίτητων βημάτων και η αναγνώριση των δεξιοτήτων και των ευθυνών του καθενός αποτελούν επίσης βασικούς τομείς ανάπτυξης. Η κοινωνικοποίηση και η αυτονομία στο φαγητό, τη χρήση της τουαλέτας, το ντύσιμο και τα υποδήματα είναι σημαντικά για όσους αναρρώνουν από την ιδρυματοποίηση.

Οι δικαιούχοι των υποστηρικτικών υπηρεσιών βλέπουν βελτιώσεις στις δεξιότητες ανεξάρτητης διαβίωσης, στις σχέσεις με την κοινότητα, στις οικογενειακές σχέσεις, στην ποιότητα ζωής, στην κοινωνικοποίηση, στην αυτονομία, στην εξωστρέφεια και στην αυτοπεποίθηση. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες βοηθά τα άτομα να αποκτήσουν τον έλεγχο της ζωής, την ανεξαρτησία, την αυτοεξυπηρέτηση, τη δύναμη και την αυτοπεποίθηση, καλλιεργώντας την αίσθηση της αυτοφροντίδας και της ανεξαρτησίας από την οικογένεια.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων αναφέρθηκαν οι ακόλουθες δεξιότητες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι φροντιστές τους στην πορεία προς την ανεξάρτητη διαβίωση

1	"Απαιτούνται οι ακόλουθες δεξιότητες: απόκτηση εργασιακών συνηθειών, κοινωνικοποίηση, συνεργασία και επικοινωνία".
2	"Τα άτομα με αναπηρία πρέπει να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερες βασικές δεξιότητες ζωής: να μαγειρεύουν, να σιδερώνουν, να διπλώνουν, να πλένουν, να εργάζονται στον υπολογιστή, να γράφουν, να διαβάζουν, να χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς, να ψωνίζουν ανεξάρτητα".
3	"Ανεξαρτησία, αυτοπεποίθηση, αίσθημα αποδοχής από το περιβάλλον, ανάπτυξη και ενθάρρυνση της μνήμης, εργασία για την οικονομική βιωσιμότητα"
4	"Κάθε άτομο είναι διαφορετικό όσον αφορά τις δεξιότητες, αποκτά διαφορετικά επίπεδα ανεξαρτησίας. Κάποια άτομα μαθαίνουν καλύτερα και γρηγορότερα, ενώ άλλα χρειάζονται περισσότερη προσοχή, υπενθύμιση και βοήθεια. Ωστόσο, πρέπει να μάθουν πώς να τρώνε, να ντύνονται, να μαγειρεύουν, να πλένονται και να κάνουν μπάνιο, να ψωνίζουν βασικά προϊόντα και να μάθουν να προσανατολίζονται στο χώρο της γειτονιάς και του τοπικού τους περιβάλλοντος".
5	"Αυτοεξυπηρέτηση, δεξιότητες μαγειρικής, φροντίδα του νοικοκυριού όσο το δυνατόν περισσότερο, να μάθουν πώς να κάνουν φίλους, να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν ψηφιακές συσκευές όπως τα τηλέφωνα (πώς να κάνουν τηλεφωνήματα, πώς να στέλνουν μηνύματα), να μάθουν πώς να διαβάζουν και να γράφουν όσο το δυνατόν περισσότερο."
6	"Υγιεινή, υγεία, λήψη χαπιών, απασχόληση, εκπαίδευση, προετοιμασία γευμάτων".

7	"Κατά τη γνώμη μου, οι δεξιότητες εξαρτώνται κυρίως από το είδος της αναπηρίας. Οι πιο σημαντικές δεξιότητες είναι: δεξιότητες υγιεινής, κοινωνικές δεξιότητες και δεξιότητες συναισθημάτων. Η επικοινωνία, η συνεργασία, ο αλφαριθμητισμός και, αν είναι δυνατόν, η απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων κατάλληλων για απασχόληση".
8	Υποστήριξη στις καθημερινές δραστηριότητες, διατήρηση της προσωπικής υγιεινής, διευθέτηση του χώρου στον οποίο ζουν, δυνατότητα διαχείρισης του προϋπολογισμού και αγορών, εστίαση στην εργοθεραπεία και συνεργασία με την επαγγελματική ομάδα".
9	Καλύτερες δεξιότητες προσωπικής ζωής, δεξιότητες απασχολησιμότητας, δεξιότητες αυτοπροσδιορισμού, δεξιότητες αυτοσυνηγορίας, δεξιότητες οικονομικού αλφαριθμητισμού".
10	"Προσπαθούμε να βελτιώσουμε την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων. Επίσης, τις σημαντικές δεξιότητες να μένεις, να εργάζεσαι και να αλληλεπιδράς σε μια ομάδα. Τελευταία, δουλεύουμε πάνω στη συνειδητοποίηση των δικών τους δυνατοτήτων και ορίων".
11	"Η ικανότητα ανεξάρτητης οργάνωσης της εργασίας, επαληθεύοντας τα απαραίτητα βήματα."
12	"Εκπαίδευση στην εργασία, μια πορεία συνειδητοποίησης και ασφάλειας των δεξιοτήτων και των ευθυνών του ατόμου".
13	"Σχέσεις με τους άλλους γνωρίζοντας πώς να ακούς, να σέβεσαι τους κανόνες, να διατηρείς την κατάλληλη συμπεριφορά".
14	"Μονοπάτια συνειδητοποίησης των ικανοτήτων και των ορίων του ατόμου, απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις εδαφικές δυνατότητες".
15	"Η κοινωνικοποίηση είναι το πιο σημαντικό, πρέπει να μάθουν να μη φοβούνται τους νέους ανθρώπους, τους νέους δασκάλους, τους νέους φίλους, τους νέους συναδέλφους".

16	"Αυτονομία στο φαγητό, στο ξύπνημα, στο ντύσιμο. Αυτονομία στην προετοιμασία ενός απλού γεύματος, στο πλύσιμο των πιάτων, στη φροντίδα του εαυτού τους".
17	“"Οι περισσότερες κοινωνικές δεξιότητες χάνονται με τα χρόνια της ιδρυματοποίησης. Αυτό είναι σημαντικό γιατί τα περισσότερα άτομα με αναπηρία που έζησαν σε μεγάλα, κλειστά ιδρύματα είναι ήδη ενήλικες και δεν χρησιμοποίησαν όλα αυτά τα χρόνια για να αποκτήσουν ανεξαρτησία και αυτονομία. Έτσι, οι κοινωνικές δεξιότητες είναι πιο σημαντικές προκειμένου να σηματοδοτούν πώς αισθάνονται, τι χρειάζονται - να επικοινωνούν με τους φροντιστές για τις ανάγκες τους. Οι επαγγελματικές δεξιότητες είναι επίσης πολύ σημαντικές προκειμένου να βρουν εργασία και να έχουν οικονομικό εισόδημα που θα αποτρέψει τη φτώχεια".
18	"Τα οφέλη που αποκομίζουν οι ωφελούμενοι από τις υπηρεσίες, αφορούν τις δεξιότητες ανεξάρτητης διαβίωσης, τη βελτίωση των δεξιοτήτων σε σχέση με την κοινότητα, τη βελτίωση στην έξοδο από το σπίτι, τη βελτίωση των σχέσεων με την οικογένεια, την ποιότητα ζωής των ωφελουμένων και της οικογένειάς τους και τη συμβολή στην αποϊδρυματοποίησή τους. Παρουσιάζουν επίσης βελτίωση στις δεξιότητες κοινωνικοποίησης και διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης, στην αυτονομία, στην εξωστρέφεια και στην αυτοπεποίθηση".
19	"Τα άτομα αυτά μπορούν να αποκτήσουν δεξιότητες που σχετίζονται με τον έλεγχο της ζωής τους, την ανεξαρτησία τους και την αυτοεξυπηρέτησή τους, να αποκτήσουν δύναμη και εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και ο μόνος τρόπος είναι η συμμετοχή σε δραστηριότητες εργοθεραπείας".
20	Δεξιότητες αυτοφροντίδας, υποστήριξη από την οικογένεια και τους φροντιστές, έκθεση σε νέες εμπειρίες, κάποιες από αυτές μπορεί να νιώθουν άβολα και πρωτόγνωρα στην αρχή, αλλά μέσα από την ενθάρρυνση και την παρακίνηση να συνεχίσουν θα νιώσουν πιο δυνατοί".

Table 2: Mapped skills for independent living that the people with disabilities are lacking

Οι γονείς, οι νόμιμοι κηδεμόνες, οι φροντιστές και οι οργανώσεις παρέχουν διάφορες υπηρεσίες για να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να ζουν ανεξάρτητα και να περιηγούνται πιο αυτόνομα στο περιβάλλον. Ο **Πίνακας 3** παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι ερωτηθέντες από διαφορετικά υπόβαθρα και περιβάλλοντα φροντίδας μοιράστηκαν τις προσεγγίσεις τους.

Σε όλες τις απαντήσεις, μια επαναλαμβανόμενη εστίαση ήταν η καλλιέργεια δεξιοτήτων ανεξάρτητης διαβίωσης. Οι φροντιστές ανέφεραν με συνέπεια τη διδασκαλία βασικών καθηκόντων όπως το φαγητό, το μπάνιο, το ντύσιμο και η άσκηση. Η ενθάρρυνση σωματικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των περιπάτων στη φύση, τονίστηκε ως ζωτικής σημασίας για την ολιστική ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της ατομικής αυτονομίας.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο ήταν η παροχή μονάδων ανεξάρτητης διαβίωσης με υποστήριξη όλο το εικοσιτετράωρο από εξουσιοδοτημένους φροντιστές για την προετοιμασία γευμάτων, τη βοήθεια στην υγιεινή και τη διαχείριση του νοικοκυριού. Τα κέντρα που ειδικεύονται στην εργοθεραπεία αναδείχθηκαν ως κομβικά περιβάλλοντα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων οι ερωτηθέντες ανέφεραν τις πιο συχνά εφαρμοζόμενες δραστηριότητες όπως η ζωγραφική, η κατασκευή κοσμημάτων και η αγγειοπλαστική για τη διδασκαλία της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της ολοκλήρωσης εργασιών. Πρακτικές δεξιότητες όπως η προετοιμασία γευμάτων και η καθαριότητα ενσωματώθηκαν στα θεραπευτικά προγράμματα, ενισχύοντας τόσο τις γνωστικές όσο και τις λειτουργικές ικανότητες. Μια σημαντική πτυχή που σημείωσαν οι ερωτηθέντες ήταν η κοινωνικοποίηση και η ενεργός πολιτότητα. Η διοργάνωση συζητήσεων σχετικά με τα δικαιώματα, την ανεξάρτητη διαβίωση και τον αυτοπροσδιορισμό ενίσχυσε την εμπλοκή στην κοινότητα. Οι ερωτηθέντες τόνισαν τη σημασία της ενθάρρυνσης της ανεξαρτησίας και της πρωτοβουλίας των ατόμων με αναπηρία και της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος που είναι υποστηρικτικό και όπου τα άτομα αισθάνονται ασφάλεια να πειραματιστούν, να αποτύχουν και να ξαναπροσπαθήσουν, προκειμένου να οικοδομήσουν ανθεκτικότητα και αυτοαποτελεσματικότητα.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων αναφέρθηκαν οι ακόλουθοι καθημερινοί τρόποι υποστήριξης των ΑΜΕΑ στη διαδικασία της ανεξάρτητης διαβίωσης

1	"Βοηθώντας στις καθημερινές δραστηριότητες, υπενθυμίζοντας, βοηθώντας, δουλεύοντας μαζί σε καθημερινές εργασίες, περπατώντας, ψωνίζοντας μαζί"
2	Τηλεφωνώ στους φίλους της και οργανώνω μια συνάντηση για λογαριασμό της. Ψωνίζω, πλένω και καθαρίζω μαζί της. Τη βοηθάω με τις σπουδές και τις εργασίες στο σπίτι".
3	"Ρύθμιση υπενθυμίσεων, βοήθεια στη λήψη αποφάσεων, βοήθεια στην εργασία με υλικές αξίες, ψυχολογική υποστήριξη".
4	"Να μάθει το παιδί μου να κάνει κάποια πράγματα ανεξάρτητα: να τρώει, να πλένεται, να κάνει μπάνιο, να ντύνεται, να γυμνάζεται, να κάνει φυσικούς περιπάτους στη φύση και έξω στη γειτονιά."
5	"Παροχή 3 μονάδων ανεξάρτητης διαβίωσης όπου 5 δικαιούχοι ζουν μαζί σε κάθε μία από τις μονάδες, 15 δικαιούχοι συνολικά. Οι ωφελούμενοι ζουν με 24ωρη υποστήριξη από εξουσιοδοτημένους φροντιστές, συντονιστή και βοηθό συντονιστή. Οι φροντιστές ετοιμάζουν καθημερινά τα γεύματα, τους βοηθούν με την υγιεινή, κάνουν τα ψώνια και διαχειρίζονται τα νοικοκυριά."
6	"Άμεση υποστήριξη και βοήθεια σε όλες τις καθημερινές εργασίες".
7	"Τους βοηθάμε στην καθημερινή τους ζωή μέχρι να αποκτήσουν δεξιότητες και γνώσεις που θα τους βοηθήσουν στην ανεξάρτητη διαβίωσή τους. Υποστήριξη στο κοινωνικό σύστημα και στο σύστημα υγείας, οικονομική υποστήριξη".

8	"Υποστήριξη στην υλοποίηση βασικών και εργαλειακών δραστηριοτήτων, υποστήριξη στην κοινωνικοποίηση, την εκπαιδευτική διαδικασία και την εργασιακή διαδικασία".
9	"Κέντρο Εργοθεραπείας - Στο Κέντρο, οι δικαιούχοι μαθαίνουν νέες δεξιότητες σε ομαδικές ή ατομικές συνεδρίες. Με την καλλιτεχνική εργοθεραπεία: ζωγραφική, κατασκευή κοσμημάτων, αγγειοπλαστική μαθαίνουν πώς να συνεργάζονται, να επικοινωνούν, να συγκεντρώνονται σε μια εργασία, να ολοκληρώνουν την εργασία με επιτυχία. Οι ωφελούμενοι μαθαίνουν επίσης πώς να ακούν, να διαβάζουν, να απαντούν- πώς να ετοιμάζουν γεύματα, να καθαρίζουν τα πιάτα και να φροντίζουν τον εαυτό τους".

Πίνακας 3: Καθημερινοί τρόποι υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία στη διαδικασία της ανεξάρτητης διαβίωσηςg

Όλες οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν τις δεξιότητες των ατόμων με αναπηρία στην ανεξάρτητη διαβίωση και που βοηθούν τους γονείς, τους φροντιστές και τους οργανισμούς να είναι πιο αποτελεσματικοί μπορούν να υποστηριχθούν καλύτερα με και χωρίς πρόσθετα οικονομικά κονδύλια.

Ο Πίνακας 4 δίνει μια επισκόπηση των απαντήσεων που συλλέχθηκαν σχετικά με τις προσωπικές εμπειρίες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν με το σημερινό πλαίσιο και την οργάνωση της ανεξαρτησίας και πώς μπορεί να οργανωθεί χωρίς πρόσθετα οικονομικά κονδύλια.

ΤΤο γενικό συμπέρασμα είναι ότι τα τρέχοντα κονδύλια δεν είναι ήδη αρκετά και η πλειοψηφία των δραστηριοτήτων που προτείνονται από τους ερωτηθέντες είναι η εφαρμογή πιο ποικίλων δραστηριοτήτων, όπως η τέχνη, η μουσική, η κηπουρική, οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και η εργοθεραπεία στο καθημερινό πρόγραμμα των δικαιούχων. Οι δραστηριότητες αυτές θα παρέχονται μέσω του δικτύου φροντιστών που ήδη απασχολούνται στις μονάδες διαβίωσης όπου ζουν οι δικαιούχοι. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα υπάρχει ανάγκη πρόσθετης χρηματοδότησης.

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων τόνισε τη σημασία του να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα να παραμείνουν στα σπίτια τους με επαγγελματική υποστήριξη. Η προσέγγιση αυτή όχι μόνο προωθεί την αυτονομία αλλά και διευκολύνει την ένταξη στη ζωή της κοινότητας. Μια επαναλαμβανόμενη σύσταση ήταν η διοργάνωση μαθημάτων με στόχο τη διδασκαλία πρακτικών δεξιοτήτων, όπως το μαγείρεμα, η καθαριότητα, η χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς και ο ψηφιακός γραμματισμός, χωρίς πρόσθετα κονδύλια. Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται απαραίτητα για την ενίσχυση των ικανοτήτων καθημερινής διαβίωσης.

Η συνηγορία για νομικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης της προσωπικής βοήθειας ώστε να καλύπτει τις διανοητικές αναπηρίες, αναγνωρίζεται ως ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ολοκληρωμένης φροντίδας στο πλαίσιο των εθνικών νόμων κοινωνικής προστασίας. Οι εμπειρογνώμονες υπογράμμισαν την ανάγκη για νομική αναγνώριση και υπηρεσίες υποστήριξης, ιδίως την επέκταση των υπηρεσιών προσωπικής βοήθειας ώστε να συμπεριλάβουν τα άτομα με νοητική αναπηρία. Η επικαιροποίηση των κανονιστικών πλαισίων στο πλαίσιο των εθνικών νόμων κοινωνικής προστασίας χαρακτηρίστηκε ως ζωτικής σημασίας και δεν απαιτούνται πρόσθετα κονδύλια για τη δράση αυτή.

Μια άλλη δραστηριότητα που μπορεί να ενισχύσει την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία είναι η κοινωνική αλληλεπίδραση και η ένταξη στην κοινότητα, οι οποίες είναι πολύ σημαντικές για την καταπολέμηση της απομόνωσης και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν τόνισαν τις ατομοκεντρικές προσεγγίσεις που βασίζονται στις ατομικές ικανότητες και προτιμήσεις, θα παρέχουν την καλύτερη και εξατομικευμένη και αποτελεσματική υποστήριξη. Η ενθάρρυνση της εργασιακής εμπειρίας, η ενεργοποίηση στην αγορά εργασίας ή ακόμη και οι ευκαιρίες εθελοντισμού επισημαίνονται επίσης ως σημαντικές.

Το επαγγελματικό προσωπικό φροντίδας και η συνεχής συνεργασία με τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία, οι συχνές επισκέψεις των οικογενειών, των φίλων και η καλλιέργεια της κοινότητας των ατόμων με αναπηρία είναι επίσης πολύ σημαντικές.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων, διατυπώθηκαν οι ακόλουθες απόψεις για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ΑΜΕΑ χωρίς πρόσθετα κονδύλια

1	"Να έχουν την απαραίτητη υποστήριξη και εξατομικευμένη βοήθεια που θα τους επιτρέψει να παραμείνουν στα σπίτια τους (αν έχουν δικό τους σπίτι) με την υποστήριξη επαγγελματιών, όσοι είναι σε θέση να εργαστούν να βρουν δουλειά και φυσικά το κράτος να δανειστεί και να βρει τρόπο να στηρίξει οικονομικά αυτούς τους ανθρώπους".
2	"Στο σημερινό περιβάλλον διαβίωσης, διοργάνωση διαφόρων μαθημάτων που θα είναι σε ετήσιο πρόγραμμα ως υποχρεωτική για τους φροντιστές η διεξαγωγή τους σχετικά με το μαγείρεμα, το πλύσιμο, το σιδέρωμα, την κατασκευή χειροτεχνίας ή κοσμημάτων, τα ψώνια και τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, μαθήματα καθαρισμού, ψηφιακές δεξιότητες, φωτογραφία, τέχνη, κηπουρική".
3	"Να ζουν στο δικό τους σπίτι (αν έχουν) μαζί με άλλα άτομα, φυσικά με υποστήριξη, να έχουν τη δική τους πηγή εισοδήματος (αν είναι σε θέση να εργαστούν)".
4	"Χωρίς πρόσθετα κονδύλια, δεν υπάρχουν πολλά που μπορούν να γίνουν, επειδή τα τρέχοντα κονδύλια δεν είναι ήδη αρκετά".
5	"Εφαρμόστε περισσότερες δραστηριότητες για να είστε δημιουργικοί, να κάνετε ζωγραφιές, μουσική, βίντεο, να παρακολουθείτε ταινίες κ.λπ."
6	"Υποστήριξη και διαφορετικές δραστηριότητες εντός και εκτός σπιτιού: κηπευτικές δραστηριότητες όπως εργοθεραπεία και άλλες δραστηριότητες που θα τους βοηθήσουν να δουλέψουν πάνω στη συγκέντρωση, την εστίαση και τις ικανότητές τους."

7	"Χωρίς πρόσθετα κονδύλια, ο καλύτερος τρόπος για την ανεξαρτησία είναι τα σπίτια μικρών ομάδων, υποστηρίζοντας όχι μόνο τις βασικές ανάγκες των δικαιούχων, αλλά υλοποιώντας διάφορες άλλες δραστηριότητες που θα τους ωφελήσουν".
8	"Αυτού του είδους οι υπηρεσίες πρέπει να υποστηρίζονται από το κράτος λόγω της πολυπλοκότητας της ίδιας της υπηρεσίας, αν αυτό δεν ισχύει, τότε η υπηρεσία θα πρέπει να χρεώνεται από τις οικογένειες των χρηστών, αν έχουν ή από το ανεξάρτητο εισόδημα που διαθέτουν. Η βιωσιμότητα της υπηρεσίας μπορεί επίσης να φανεί στην παραγωγή ορισμένων προϊόντων και την πώλησή τους (αν αυτό μπορεί να επιτευχθεί ανάλογα με το είδος και το βαθμό αναπηρίας του χρήστη)".
9	«Στη Βόρεια Μακεδονία, η προσωπική βοήθεια έχει άδεια από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Υπηρεσίας. Δικαιούχοι από την υπηρεσία αυτή είναι μόνο άτομα με σωματικές αναπηρίες, άτομα με προβλήματα όρασης και άτομα με απώλεια ακοής. Χωρίς πρόσθετους δημόσιους πόρους αυτή η κοινωνική υπηρεσία μπορεί να είναι διαθέσιμη και για άτομα με διανοητική αναπηρία, μόνο με την προσθήκη τους ως δυνητικών δικαιούχων στον Κανονισμό Ατομικής Βοήθειας του Υπουργείου. Η Προσωπική Βοήθεια Κοινωνικής Υπηρεσίας ρυθμίζεται στον Εθνικό Νόμο για την Κοινωνική Προστασία και στο Νόμο ως δυνητικοί δικαιούχοι περιλαμβάνονται τα άτομα με διανοητική αναπηρία. Ωστόσο, στον προαναφερθέντα Κανονισμό αυτή η ομάδα στόχος δεν είναι εγγεγραμμένη, επομένως, χωρίς πρόσθετα κονδύλια, αυτή η υπηρεσία θα βελτιώσει σημαντικά την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία και θα τους επιτρέψει να συνεχίσουν να ζουν στις οικογένειές τους με εξατομικευμένη βοήθεια.

10	«Νομίζω ότι ο καλύτερος τρόπος είναι να τους δώσουμε τους χώρους για να προωθήσουν τη συνάθροιση, ώστε, πρώτα απ' όλα, να μάθουν πώς να αλληλεπιδρούν, γιατί, από την εμπειρία μου, ένα μεγάλο θέμα είναι η απομόνωση που βιώνουν πολλά άτομα με αναπηρία κατά τη διάρκεια της ζωής τους, ή το γεγονός ότι οι περισσότεροι από αυτούς βλέπουν τον κόσμο μέσα από τα μάτια των γονιών τους. Θα έλεγα λοιπόν ότι η απουσία κοινωνικών εμπειριών και αλληλεπιδράσεων είναι ένας καλός τρόπος για να ξεκινήσετε».
11	«Εργαστείτε για να εντοπίσετε τις πραγματικές τους ικανότητες και δυσκολίες με συγκεκριμένες δραστηριότητες, δημιουργήστε καθημερινά, εβδομαδιαία και μηνιαία προγράμματα για να εργαστείτε για να ξεπεράσετε τις δυσκολίες: μπάνιο, έξοδος έξω, ομιλία, αυτοφροντίδα, απόκτηση γνώσεων, διαχείριση χρημάτων».
12	«Εμείς (οι φροντιστές) κάνουμε το μαγείρεμα, τον καθαρισμό και τη διατήρηση της συνολικής υγιεινής και διαβίωσης των δικαιούχων. Παρόλο που υπάρχει ένα προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου της ανάπτυξης των δικαιούχων, δεν υπάρχουν οδηγίες ή πρόγραμμα για το πώς να επιτευχθούν αυτά τα ορόσημα με τους δικαιούχους. Νομίζω ότι αν μας δοθούν πιο ακριβείς εκπαιδευτικές ενότητες με λεπτομερείς περιγραφές και βήματα για την εφαρμογή, θα έχουμε σημαντικά καλύτερη πρόοδο χωρίς να χρειάζονται επιπλέον χρήματα».
13	“«Να είστε ανοιχτοί στο να ακούσετε τις ανάγκες του ατόμου, αφήνοντας στην άκρη τις δικές σας ιδέες και προσδοκίες. Με αυτόν τον τρόπο οι δραστηριότητες θα δημιουργούνται σε συνεννόηση με τις ανάγκες των ωφελουμένων και όχι μόνο προετοιμασμένες από τους φροντιστές και τους άλλους επαγγελματίες βασιζόμενοι μόνο στην αντίληψή τους αλλά προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία».
14	«Ξεκινώντας από την επίγνωση και τις επιθυμίες του ατόμου, βοηθώντας το να αυτοπροσδιοριστεί. Αυτό είναι ένα σημείο εκκίνησης για κάθε επόμενο βήμα».

15	«Με την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας: πολλά άτομα με αναπηρία είναι ικανά να εργαστούν και να αποκτήσουν εργασιακές ικανότητες μέσω προγραμμάτων για την εκπαίδευση».
16	«Ολιστική παρέμβαση από ανθρώπους με γνώση του θέματος και ενσυναίσθηση».
17	«Λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη και την εμπειρία του παραλήπτη και όχι απλώς παραμένοντας στις απόψεις κάθε θεραπευτή και φροντιστή».
18	«Δυνατότητα συμμετοχής των ενοικιαστών σε περισσότερες εξωτερικές δραστηριότητες, με στόχο την καλύτερη επαφή με την κοινότητα και συνεπώς την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη Υποστήριξη υποστηριζόμενων εγκαταστάσεων διαβίωσης από τους Δήμους, ιδιαίτερα από τις κοινωνικές δομές για την υλοποίηση προγραμμάτων με τη συμμετοχή του δικαιούχοι των διευκολύνσεων υποβοηθούμενης διαβίωσης (αθλητισμός, ψυχαγωγία, κοινωνικές δράσεις, διακοπές). Ανάγκη ανάπτυξης ποιοτικών κριτηρίων για τη λειτουργία των υποστηριζόμενων εγκαταστάσεων διαβίωσης μέσω εκτεταμένης διαδικασίας διαβούλευσης με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Δημιουργία επιτροπής ποιοτικού ελέγχου εγκαταστάσεων υποβοηθούμενης διαβίωσης με τη συμμετοχή κατοίκων ΣΥΔ, οι οποίοι θα εκπαιδεύονται ως αυτοσυνήγοροι και ελεγκτές ποιότητας».
19	Κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, καλή συνεργασία με το οικογενειακό περιβάλλον, κατανόηση των αναγκών και των επιθυμιών του ωφελούμενου.»
20	“Καλύτερα προετοιμασμένοι επαγγελματίες, αλλά και οικογένειες. Οι επαγγελματίες πρέπει να συνεργαστούν με τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία για να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν ότι τα παιδιά τους έχουν δυνατότητες που πρέπει να αναπτυχθούν γιατί στο μέλλον θα πρέπει να είναι πιο ανεξάρτητα.”

Table 4: Enhancing the independent living of people with disabilities with no additional funds

Η πλειονότητα όλων των κοινωνικών υπηρεσιών, δραστηριότητες που θα βελτιώσουν την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία και θα ενισχύσουν την αυτονομία τους, προγράμματα που θα εκπαιδεύσουν και θα εξοπλίσουν τους επαγγελματίες που εργάζονται με άτομα με αναπηρία να είναι πιο προετοιμασμένοι, αλλά και θα προσλάβουν περισσότερα άτομα στην οικονομία φροντίδας - χρειάζονται όλα πρόσθετα κεφάλαια και μπορούν να οργανωθούν καλύτερα με περισσότερη οικονομική στήριξη και μεγαλύτερους προϋπολογισμούς.

Ο Πίνακας 5 δείχνει πώς τα πρόσθετα κονδύλια μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη οργάνωση και εφαρμογή της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Οι απαντήσεις της έρευνας δείχνουν ότι υπάρχει μια υπάρχουσα ανάγκη για καλύτερα εκπαιδευμένους φροντιστές, πιο εξατομικευμένη υποστήριξη, περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς και πιο αποτελεσματική χρήση των οικονομικών πόρων.

Πολλοί ερωτηθέντες τόνισαν την ανάγκη για καλύτερα προγράμματα κατάρτισης για φροντιστές και λοιπό προσωπικό υποστήριξης, συνεχή εκπαίδευση και πιο σύγχρονες μεθόδους κατάρτισης. Προτάθηκαν υψηλότεροι μισθοί για επαγγελματίες που εργάζονται στις κοινωνικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των φροντιστών, των θεραπευτών, των συντονιστών και των βοηθών, για την προσέλκυση και τη διατήρηση ειδικευμένου προσωπικού. Οι ερωτηθέντες υποστήριξαν επίσης μια πιο εξατομικευμένη προσέγγιση των κοινωνικών υπηρεσιών, εστιάζοντας στις ατομικές ανάγκες και προτιμήσεις. Αυτό περιλαμβάνει περισσότερη ατομική υποστήριξη και προσαρμοσμένα προγράμματα. Η δέσμευση ατόμων με αναπηρία σε ουσιαστική απασχόληση ήταν επίσης επαναλαμβανόμενο θέμα, καθώς και προγράμματα καθοδήγησης, όπου ένα άτομο με αναπηρία συνδυάζεται με έναν μέντορα, προτάθηκαν ως ένας τρόπος διευκόλυνσης της μάθησης και της υποστήριξης.

Οι απαντήσεις τόνισε επίσης την ανάγκη για πιο προσιτούς και προσαρμοσμένους δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των δρόμων, των δημόσιων συγκοινωνιών και εγκαταστάσεων όπως βιβλιοθήκες, σχολεία και πανεπιστήμια. Επισημάνθηκε η αποτελεσματική και ορθολογική χρήση των κονδυλίων, με προτάσεις για επενδύσεις στην προσαρμογή και τον επανεξοπλισμό των εγκαταστάσεων, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την παραγωγή τροφίμων για την ενίσχυση της αυτάρκειας.

Η εφαρμογή ενός συστήματος προσωπικής βοήθειας αναφέρθηκε συχνά, που επιτρέπει στα άτομα να ζουν ανεξάρτητα, ενώ λαμβάνουν την απαραίτητη υποστήριξη στο σπίτι. Ως τρόποι βελτίωσης των συστημάτων υποστήριξης προτάθηκαν η αύξηση του αριθμού των ειδικών που προσφέρουν εκπαίδευση σε δεξιότητες καθημερινής ζωής και η ενίσχυση των δομών στέγασης με περισσότερο προσωπικό και εξειδικευμένους ρόλους (π.χ. φυσιοθεραπευτές, γυμναστές).

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων, δόθηκαν οι ακόλουθες απόψεις για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ΑμεΑ με πρόσθετα κεφάλαια

1

Καλύτερο πρόγραμμα εκπαίδευσης των φροντιστών, περισσότεροι εργοθεραπευτές που θα συμμετέχουν στις ζωντανές μονάδες της κοινότητας που θα συνεργαστούν σε ατομικές και ομαδικές συνεδρίες με τα άτομα με αναπηρία. Υψηλότεροι μισθοί για τους επαγγελματίες που εργάζονται στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών: φροντιστές, θεραπευτές, συντονιστές και βοηθούς. Εκπαιδευτικά προγράμματα για γονείς που υποστηρίζουν άτομα με αναπηρία, γονείς, οικογένειες και φίλους ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν συνεχώς σε προγράμματα που θα τους διδάξουν νέες δεξιότητες. Περισσότεροι δημόσιοι χώροι που θα είναι διαθέσιμοι και προσαρμοσμένοι σε άτομα με αναπηρία».

2

«Ασχολήστε τους, απασχολήστε τους με ένα άτομο ως μέντορά τους από το οποίο μπορούν να μάθουν και να βοηθήσουν. Γίνε ο βοηθός τους».

3

«Εφαρμογή πιο εξατομικευμένης προσέγγισης των κοινωνικών υπηρεσιών, ενσωμάτωση πιο συμπεριληπτικής προσέγγισης στο εκπαιδευτικό σύστημα, δημιουργία καλύτερων προγραμμάτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος για την απόκτηση ικανοτήτων, εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης άτομα με αναπηρία, απασχόληση ατόμων για υποστήριξη»

4

«Αποχώρηση ανεξάρτητου με 24ωρη υποστήριξη: αυτή η υπηρεσία μπορεί να βελτιωθεί σε πολλά διαφορετικά επίπεδα: καλύτερη κατανόηση των προσωπικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία, σύγχρονη εκπαίδευση και νέα προγράμματα των φροντιστών περισσότερο προσωπικό υποστήριξης που εργάζεται σε ένα ομαδικό σπίτι».

5	“«Προσωπική Βοήθεια - αυτή η υπηρεσία μπορεί να είναι καλύτερη με πρόσθετα κεφάλαια, επειδή ο κύριος στόχος είναι τα άτομα με αναπηρία να ζουν στα σπίτια τους με τις οικογένειές τους, αλλά οι δικαιούχοι καθώς και οι οικογένειες χρειάζονται υποστήριξη ώστε να μπορούν να ζήσουν μαζί με όλους τους δραστηριότητες στο σπίτι».
6	«Περισσότερη υποστήριξη και υλικό για μεμονωμένες εργασίες - τα άτομα με αναπηρία χρειάζονται περισσότερο ατομική εργασία, κατάρτιση και εκπαίδευση 1 προς 1, ειδικά εάν δεν είχαν εκτεθεί σε εργασία ή εργοθεραπεία πριν. Οι γονείς των ωφελούμενων προσπαθούν πολύ συχνά να τους «προστατέψουν» από τον έξω κόσμο, αλλά αυτή η ενέργεια τις περισσότερες φορές τους ζημιώνει.:
7	«Με πρόσθετα κονδύλια, ο καλύτερος τρόπος για τα άτομα με αναπηρία είναι περισσότερα μικρά ομαδικά σπίτια με λιγότερους δικαιούχους και περισσότερους φροντιστές και ψυχολόγους, συνδεδεμένα μεταξύ τους με ένα ισχυρό δίκτυο για να βοηθούν και να υποστηρίζουν όλους τους τομείς της ζωής τους».
8	«Καλή και ορθολογική χρήση των κονδυλίων ακόμη και αν οι ίδιες οι εγκαταστάσεις ανήκουν στον οργανισμό, δυνατότητα προσαρμογής και επανεξοπλισμού των εγκαταστάσεων, χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων, παραγωγή τροφίμων, ευκαιρία για τους χρήστες να πάρουν περισσότερα από αυτά που λέγονται μόνο άσκηση των βασικών δικαιωμάτων. Επίσης, η τιμή θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις δαπάνες που επικείμενες και να επιτρέπει την ασφάλιση των εργαζομένων».
9	«Κοινωνική Υπηρεσία - Υποβοηθούμενη Διαβίωση στην Κοινότητα - Πρόσθετες οικονομικές ροές στη μεθοδολογία διαμόρφωσης των τιμών που θα περιλαμβάνουν χρηματοδότηση για αθλητικές, ψυχαγωγικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, καλλιτεχνικές δραστηριότητες εκτός των κατοικιών. Κοινωνικές Επιχειρήσεις - Ψηφίζοντας τον Εθνικό Νόμο για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις - αυτό θα επιτρέψει στους οργανισμούς,

	ομάδες, ιδιώτες να ιδρύσουν νέα νομικά πρόσωπα – κοινωνικές επιχειρήσεις που θα είναι επωφελείς για τα άτομα με αναπηρία ως εργαζόμενοι, αλλά και ως δικαιούχοι των προϊόντων και των υπηρεσιών. Νέος εθνικός νόμος για τη φορολογία των εταιρειών - θα ρυθμίζει την απασχόληση και την δραστηριοποίηση των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας και θα παρέχει όρους και προϋποθέσεις στις εταιρείες να δημιουργούν θέσεις εργασίας προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες και δυνατότητες των ατόμων με αναπηρία, θα απασχολεί άτομα με αναπηρία και θα βελτιώσει άμεσα το οικονομικό τους εισόδημα. Επιπλέον, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές πολλών δημοκρατικών κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οικονομικά που συσσωρεύονται από τις κυρώσεις θα χρηματοδοτούν άμεσα κρατικά έργα (υποδομές, μεταφορές κ.λπ.) προσαρμοσμένα στα άτομα με αναπηρία. Προσαρμογή όλων των δημόσιων χώρων (δρόμοι, οχήματα, λεωφορεία και τρένα, υποδομές, εγκαταστάσεις διαβίωσης, σκάλες, βιβλιοθήκες, σχολεία, πανεπιστήμια) σε όλες τις διαφορετικές αναπηρίες. Αυτό θα βελτιώσει άμεσα την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία. Απασχόληση ατόμων για προσωπική βοήθεια σε δημόσιους φορείς, υγειονομικές υπηρεσίες, τράπεζες, πανεπιστήμια, σχολεία, ταχυδρομεία, καταστήματα, μέσα μαζικής μεταφοράς. Αυτό θα βελτιώσει επίσης άμεσα την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία, θα δημιουργήσει ασφαλείς χώρους για την κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία, θα βελτιώσει την πρόσβασή τους σε διάφορα είδη υπηρεσιών και θα δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον. Αυτό θα συμβάλει επίσης στο Care Economy Concept." (Βόρεια Μακεδονία)
10	«Αν είχαμε ατελείωτα κεφάλαια θα τα επένδυα στην κατασκευή διαμερισμάτων που διαθέτουν συγκεκριμένες συσκευές και προφυλάξεις που μπορούν να προσφέρουν στα άτομα με αναπηρία όση υποστήριξη χρειάζονται για να κάνουν τις καθημερινές τους εργασίες. Επίσης, θα ήταν χρήσιμο, τουλάχιστον στην αρχή, να έχουμε την υποστήριξη διαφορετικών χειριστών που μπορούν να εντοπίσουν και να εργαστούν σε εξατομικευμένες διαδρομές εργασίας, παράλληλα με την ομαδική εργασία».

11	«Αφού προσδιορίσετε ποιες είναι οι ανάγκες τους, βρείτε την κατάλληλη υποστήριξη ώστε να μπορέσουν να καλύψουν το κενό μεταξύ αυτού που μπορούν να κάνουν και των στόχων που θέλουν να επιτύχουν».
12	«Εξειδικευμένοι χειριστές που μπορούν να αφοσιωθούν ad hoc στις διάφορες ανάγκες των παιδιών»
13	“Ότι θα μπορούσε να υπάρξει περισσότερη χρηματοδότηση για εξατομικευμένα έργα, λιγότερα πακέτα και προσυσκευασμένα».
14	“Αυτά τα προσυσκευασμένα πακέτα δεν προσφέρονται πλέον.»
15	«Ειδική στην προσωπική βοήθεια - αυτή είναι η απόλυτη υποστήριξη για τα άτομα με αναπηρία να είναι αυτόνομα. Κάθε άτομο με αναπηρία έχει το δικαίωμα να έχει βοηθό - ο κόσμος θα πρέπει να είναι σχεδιασμένος στις ανάγκες κάθε μιας από τις περιθωριοποιημένες ομάδες που είναι ευάλωτες, όχι μόνο στην πλειονότητα».
16	Κοινή προσέγγιση για τα άτομα που αναλαμβάνουν δράση και ενισχύουν τα οφέλη για τη βελτίωση της ποιότητας της παροχής υπηρεσιών».
17	«Σχετικά με τον βιοπορισμό τους με την ενίσχυση των ήδη αστικών διατάξεων οικονομικής στήριξης, τη δημιουργία δομών στέγασης ανεξάρτητης διαβίωσης ή επιπλέον κινητές μονάδες όπου οι θεραπευτές θα έχουν περισσότερο εποπτικό ρόλο. Ενισχυμένο με επιδοτήσεις, επιχειρηματική ταυτότητα. χαρακτήρα, ώστε να προσλαμβάνουν άτομα με ποσοστά ανάλογα με το σύνολο των εργαζομένων τους».

18	«Αύξηση ειδικού νοσοκομείου – οικοτροφείου ώστε να υπάρχει η δυνατότητα στελέχωσης των δομών με περισσότερο προσωπικό. Ανταλλαγή επισκέψεων με άλλες υποστηριζόμενες εγκαταστάσεις διαβίωσης, επίσκεψη σε εταιρείες/δομές, όπου οι δικαιούχοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να προσφέρουν εργασία. Υλοποίηση Προγραμμάτων μέσω ΕΣΠΑ ή ιδίων πόρων της Περιφέρειας για την κάλυψη αγορών διαμερισμάτων, προκειμένου να υπάρχει ιδιόκτητη υποβοηθούμενη διαβίωση. Προώθηση αριθμητικά μικρών οικιστικών δομών, τροποποίηση θεσμικού πλαισίου, ώστε τα Καταφύγια 1-2 ατόμων επίσης βιώσιμη Ενίσχυση των δομών με άλλες ειδικότητες (φυσιοθεραπευτής, γυμναστής κ.λπ.)».
19	«Κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό να εκπαιδεύεται τακτικά, κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους κατοικίας με όλες τις προϋποθέσεις για τη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία, συνεισφορά του κρατικού προϋπολογισμού στην πρόνοια».
20	«Αύξηση των βοηθών που προσφέρουν εκπαίδευση σε δεξιότητες καθημερινής ζωής. Δημιουργήστε νόμους ως παράδειγμα στην Ιταλία που θα δημιουργήσουν υποχρεώσεις για όλα τα νομικά πρόσωπα να απασχολούν άτομα με αναπηρία. Χρησιμοποιήστε την έννοια των κοινωνικών επιχειρήσεων για να απασχοληθούν περισσότερα άτομα με αναπηρία. Αναπτύξτε περισσότερο την έννοια της μερικής απασχόλησης για να προσαρμοστείτε περισσότερο στις ανάγκες για μια επαγγελματική θέση εργασίας.»

Πίνακας 5: Ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία με πρόσθετο ταμείο

4.2.2. Προγράμματα Αυτοσυνηγορίας για άτομα με αναπηρία

Το δεύτερο μέρος των ερωτήσεων της Έρευνας είναι αφιερωμένο στην αυτοσυνηγορία των ατόμων με αναπηρία. Αυτή η ενότητα παρέχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία υλοποίησης των προγραμμάτων αυτο-συνηγορίας από τους ερωτηθέντες, τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, τις προσαρμογές ανάλογα με τις ειδικές ικανότητες των συμμετεχόντων, τα θετικά αποτελέσματα και τα συνολικά αποτελέσματα των προγραμμάτων.

Όταν ρωτήθηκαν σχετικά με τη συμμετοχή ή την εφαρμογή ενός προγράμματος αυτο-συνηγορίας για άτομα με αναπηρίες, σημαντικός αριθμός των ερωτηθέντων απάντησε ότι δεν συμμετείχε ποτέ σε πρόγραμμα αυτο-συνηγορίας για άτομα με αναπηρίες, υψηλό ποσοστό 75%, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 2.

Have you ever worked on a self-advocacy program?

■ Yes ■ No

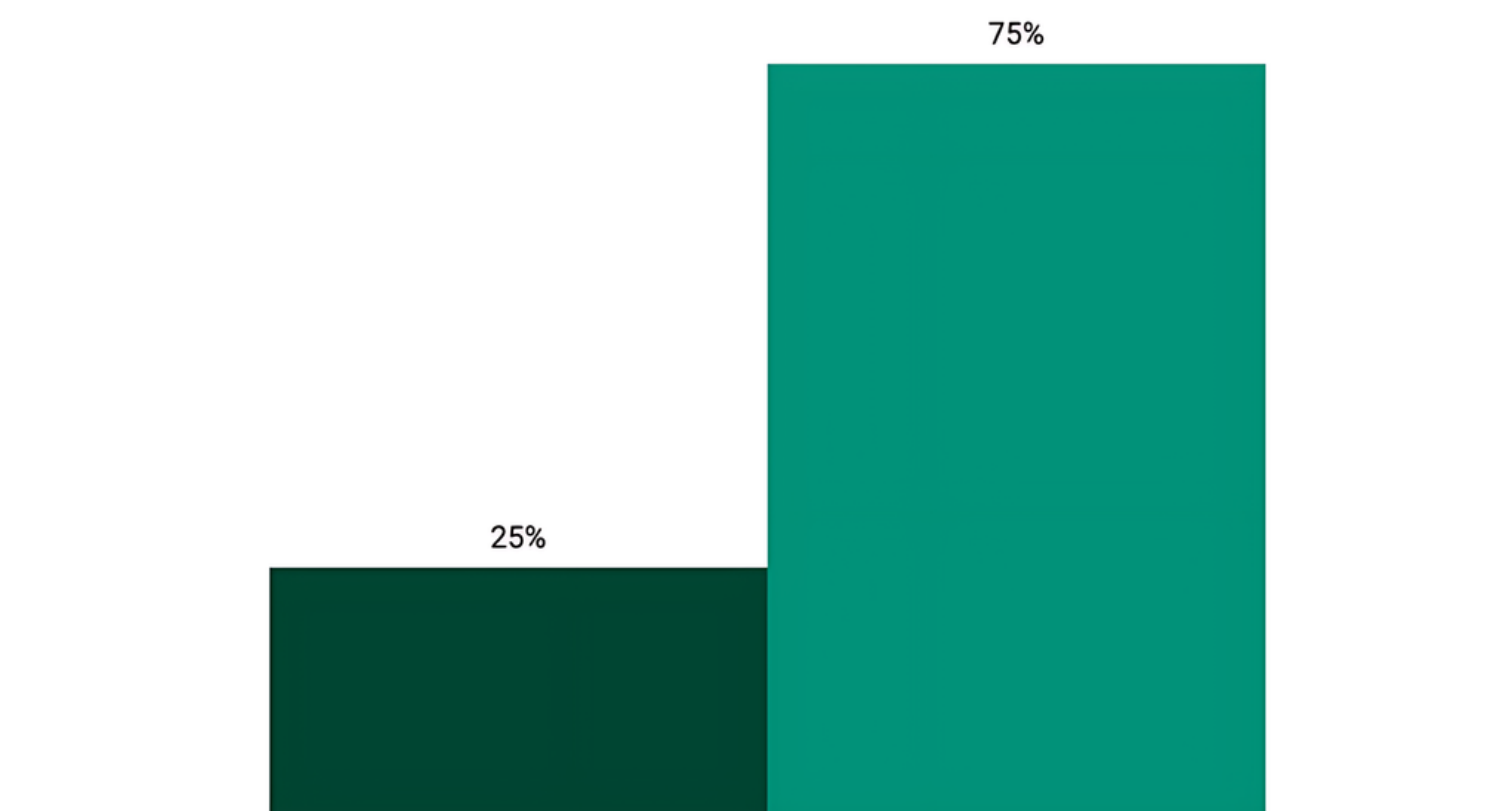

Chart 2: Have you ever worked on a self-advocacy program?

Ο Πίνακας 6 παρέχει πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα αυτοπροστασίας στο οποίο οργάνωσαν, παρακολούθησαν ή συνεργάστηκαν οι συμμετέχοντες.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων, πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα προγράμματα αυτο-συνηγορίας	
1	«Ο οργανισμός μας εφάρμοσε ένα πρόγραμμα αυτοπροστασίας σε διάστημα 2 μηνών. Τα άτομα με αναπηρία εργάζονταν μαζί με άτομα χωρίς αναπηρία για τη δημιουργία συστάσεων προς τα εθνικά θεσμικά όργανα σχετικά με τη νομοθεσία για τους νέους, την ανεργία των νέων και το επίπεδο των νέων».
2	Οργανώσαμε με τους ωφελούμενους από το καθημερινό μας κέντρο πολλές δραστηριότητες για αυτοπροστασία: φυλές, δημόσιες συζητήσεις, στρογγυλά τραπέζια».
3	«Οργανώσαμε μια δραστηριότητα που ονομαζόταν Liberi di Scegliere και προωθήθηκε και οργανώθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών σε συνεργασία με τον ANFFAS, έναν σύλλογο οικογενειών ατόμων με αναπηρία».
4	«Υλοποιήσαμε ένα πρόγραμμα που υποστηρίζεται από το Erasmus + για την αυτοπροστασία των ατόμων με αναπηρία σε όλη την Ευρώπη. Συμμετείχαν άτομα με και χωρίς αναπηρία σε μερικές χώρες. Οι συμμετέχοντες υποστήριζαν τον εαυτό τους για καλύτερη προσβασιμότητα και υποστηρικτική τεχνολογία στα λύκεια».
5	«Το πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαμε διαπραγματεύτηκε τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στο πολιτικό, δημοκρατικό και κοινοτικό σύστημα της χώρας τους».

Table 6: Conducted self-advocacy programs by the respondents.

Ο Πίνακας 7 παρουσιάζει πληροφορίες από τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν σχετικά με τις διαφορετικές προσαρμογές των προγραμμάτων αυτο-συνηγορίας ανάλογα με τον τύπο αναπηρίας των ατόμων που αναλάμβαναν το πρόγραμμα. Προκειμένου να επιτευχθεί μέγιστο επίπεδο συμμετοχής, τα προγράμματα θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες των συμμετεχόντων και όχι να είναι προκατασκευασμένα. Με αυτόν τον τρόπο θα αποφευχθεί ο κίνδυνος μη προσαρμοσμένων υπηρεσιών υποστήριξης, τεχνολογίας και βοήθειας.

Με βάση τις εμπειρίες των ερωτηθέντων, κοινοποιήθηκαν οι ακόλουθες διαφορές και τροποποιήσεις στην εφαρμογή των προγραμμάτων αυτο-συνηγορίας για λεκτικούς και μη λεκτικούς συμμετέχοντες	
1	Ναι, υπήρχε διαφορά στο πρόγραμμα. Για όλους τους συμμετέχοντες υλοποιήσαμε περιγραφές των δραστηριοτήτων με περισσότερες φωτογραφίες. Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες χρησιμοποιούσαμε περισσότερο χρόνο, περισσότερες οπτικές οδηγίες και περισσότερη υπομονή όταν εργαζόμασταν."
2	“Τα μη λεκτικά άτομα χρειάζονται διαφορετικές προσεγγίσεις. Δουλέψαμε μαζί τους και με τους προσωπικούς τους βοηθούς, γιατί έχουν ήδη καθιερώσει τον τρόπο επικοινωνίας με τους βοηθούς».
3	«Αυτό το πρόγραμμα ήταν διαφορετικό γιατί υλοποιήθηκε χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα που ονομάζεται «matrici». Ένας από τους κύριους στόχους ήταν ο πειραματισμός με τη δημιουργία γραφείων εξατομικευμένου σχεδιασμού για συγκεκριμένη πρόσβαση στα μέτρα που προβλέπει ο Νόμος αριθ. 112/16, νόμος που θεσπίζει σταθερό Εθνικό Ταμείο για βοήθεια σε άτομα με σοβαρές αναπηρίες χωρίς οικογενειακή υποστήριξη».

4	«Συνήθως χρησιμοποιούμε οδηγίες προφορικές, οδηγίες οπτικές (ετοιμάζουμε σύντομες περιγραφές των δραστηριοτήτων ακόμα κι αν είναι απλές όπως το παιχνίδι με μπάλα) και επίσης χρησιμοποιούμε βοήθεια σε όλες τις δραστηριότητες που υλοποιούμε, δεν στηριζόμαστε μόνο στις εξηγήσεις στην αρχή. Προσπαθούμε να υπενθυμίζουμε μαζί με τους συμμετέχοντες για να υλοποιούμε συνεχώς τις δραστηριότητες».
5	«Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμά μας ήταν όλοι προφορικοί, επομένως δεν μπορούμε να κάνουμε εμπειρική σύγκριση».

Πίνακας 7: Διαφορές και τροποποιήσεις στην εφαρμογή των προγραμμάτων αυτο-συνηγορίας για λεκτικούς και μη λεκτικούς συμμετέχοντες

Ο Πίνακας 8 δείχνει ότι το πρόγραμμα αυτο-συνηγορίας έχει επιτυχία και εφαρμόζεται καλύτερα μαζί με τα άτομα με αναπηρία. Αυτός είναι ο σωστός τρόπος για να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον, να εμπλακούν και να συμπεριληφθούν τα άτομα με αναπηρία ώστε να είναι μέρος των λύσεων για τα προβλήματα που τους αφορούν και να παρέχουμε πλατφόρμες για να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων αναφέρθηκαν τα ακόλουθα θετικά οφέλη από τα υλοποιούμενα προγράμματα αυτο-συνηγορίας	
1	«Είναι μια μακροχρόνια διαδικασία. Πρώτον, το θετικό ήταν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα, τον χώρο και την πλατφόρμα να μιλήσουν από μόνα τους. Στη συνέχεια, διασκεδάζουν γιατί συνεργάζονται με άτομα χωρίς αναπηρία και μαθαίνουν ένα νέο περιβάλλον, νέο τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας. Συγκεκριμένα, για το έργο εφαρμόσαμε όλες τις συστάσεις που δημιουργήθηκαν προς τα ιδρύματα που ήταν περιεκτικές για όλα τα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των διαφορετικών ικανοτήτων».
2	«Όταν οργανώσαμε τις κερκίδες, τις δημόσιες συζητήσεις και τα στρογγυλά τραπέζια, τα άτομα με αναπηρία που συμμετείχαν όχι μόνο ήταν ομιλητές, αλλά και συμπεριλήφθηκαν στη διοργάνωση των εκδηλώσεων, έτσι ώστε να είχαν ουσιαστικά καθήκοντα: λίστες συμμετεχόντων, λήψη φωτογραφιών , βοηθώντας με τις παραγγελίες θέσεων "»
3	“Πετύχαμε υψηλότερο επίπεδο συμμετοχής των οικογενειών και των συμμετεχόντων από τον δημόσιο τομέα μέσω του προγράμματος».
4	“Το αποκορύφωμα του προγράμματος ήταν οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των συμμετεχόντων, η κατάρριψη στερεότυπων, η έκθεση ατόμων σε διαφορετικές αναπηρίες και η εκμάθηση νέων τρόπων επικοινωνίας, η υπομονή. "»
5	Η οργάνωση και η συμμετοχή των ανθρώπων μεταξύ τους ήταν πραγματικά μεγάλη κατά τη διάρκεια των συναντήσεων καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εντόπισαν τις πραγματικές τους ανάγκες μέσα από την αυτοσυμμετοχή και την ισότιμη συμμετοχή τους».

Table 8: Positive benefits of the implemented self-advocacy programs

Για καθένα από τα προγράμματα, υπάρχουν προκλήσεις που μπορούν να αποφευχθούν στο μέλλον, αλλά και καθεμία από τις προκλήσεις είναι διδάγματα που θα συνεισφέρουν σε μεγάλο βαθμό στο σχεδιασμό της μεθόδου για την αυτο-συνηγορία. Ο **Πίνακας 9** απεικονίζει μερικά από τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν στη διαδικασία της αυτο-συνηγορίας.

Με βάση τις εμπειρίες των ερωτηθέντων χαρτογραφήθηκαν οι ακόλουθες προκλήσεις στη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος αυτο-συνηγορίας	
1	«Στην περίπτωσή μας, δεν είχαμε πολλές προκλήσεις, οι συμμετέχοντες απόλαυσαν την όλη διαδικασία».
2	Οι προκλήσεις ήταν ότι οι συμμετέχοντες, μερικοί από αυτούς, φοβήθηκαν να πάρουν μια απόφαση, αφού δεν είχαν συνηθίσει να παίρνουν αποφάσεις μόνοι τους».
3	"Η πολυδιάστατη αξιολόγηση ήταν μεγάλη και εξαντλητική, ορισμένοι από αυτούς δεν κατάλαβαν τα θέματα των ερωτήσεων για αξιολόγηση στο τέλος της δραστηριότητας."
4	«Η πρόκληση ήταν η γλώσσα (τα αγγλικά), επειδή οι συμμετέχοντες με αναπηρία γνώριζαν μόνο τη μητρική τους γλώσσα».
5	Να μάθουν να εργάζονται μαζί για έναν κοινό σκοπό και να τους ενδυναμώσουν να επιτύχουν τους στόχους τους».

Πίνακας 9: Χαρτογραφημένες προκλήσεις στη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος αυτο-συνηγορίας

Η αυτοσυνηγορία και η υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων είναι ουσιαστικής σημασίας στη διαδικασία απόκτησης ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Ο Πίνακας 10 παρέχει μια επισκόπηση ορισμένων από τα θετικά οφέλη που μπορούν να έχουν αυτά τα προγράμματα για τα άτομα με αναπηρία στην πορεία τους προς την ανεξάρτητη διαβίωση.

Με βάση την εμπειρία των ερωτηθέντων, κοινοποιήθηκε το ακόλουθο επίπεδο επιπτώσεων της εφαρμογής των προγραμμάτων αυτοπροστασίας	
1	“«Οι συζητήσεις συνέβαλαν στην ευαισθητοποίηση του κοινού στους νέους ότι όλες οι πολιτικές πρέπει να είναι προσβάσιμες, χωρίς αποκλεισμούς και να προωθήσουν υψηλότερο επίπεδο συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία».
2	“«Το πρόγραμμα βοήθησε τους συμμετέχοντες να μάθουν ότι δεν έχουν μόνο το δικαίωμα να μιλούν για τον εαυτό τους, αλλά και να μάθουν για τις ευθύνες που πρέπει να αναλάβουν».
3	«Νομίζω ότι η κύρια συνεισφορά του προγράμματος ήταν να επιστήσει την προσοχή στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και να τα κάνει να θεωρούν τους εαυτούς τους ενήλικες».
4	«Πρωώθηση συνομιλιών μεταξύ των συμμετεχόντων και πυροδότηση δημόσιας συζήτησης σχετικά με την ένταξη και την επένδυση οικονομικών για εργαλεία, τεχνολογία και γνώση για άτομα με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα, ειδικά στα σχολεία».
5	«Μέσα από θεραπευτικές διαδικασίες και δραστηριότητες να κατανοήσουν τις πραγματικές τους ανάγκες και να μπορέσουν να δημιουργήσουν τους δικούς τους αυτο-στόχους, ώστε οι ίδιοι να συμμετέχουν στην αυτοοργάνωσή τους».

Πίνακας 10: Αντίκτυπος της εφαρμογής του προγράμματος αυτοπροστασίας

5. Ανάλυση των ομάδων εστίασης που πραγματοποιήθηκαν

Πραγματοποιήθηκαν 3 ομάδες εστίασης με 15 συμμετέχοντες συνολικά σε καθεμία από τις χώρες εταίρους, σε ένα ετερογενές περιβάλλον με άτομα με αναπηρία, γονείς/νόμιμους κηδεμόνες, φροντιστές, επαγγελματίες που εργάζονται με άτομα με αναπηρία, οργανώσεις που εργάζονται για την ανεξάρτητη διαβίωση ατόμων με αναπηρία, οργανώσεις που εργάζονται με άτομα με αναπηρία.

Οι ομάδες εστίασης παρείχαν πολύτιμες γνώσεις και μας επέτρεψαν να αντιληφθούμε τις ατομικές αντιλήψεις των συμμετεχόντων, εμβαθύνοντας στις υποκειμενικές εμπειρίες της διαδρομής για την απόκτηση ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Αυτές οι εμπειρίες αποτύπωσαν μια πολύπλευρη άποψη για τις προοπτικές και τις στάσεις των συμμετεχόντων, οι οποίοι έχουν ήδη ξεκινήσει την πορεία προς την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία.

Η ταυτότητα των συμμετεχόντων θα παραμείνει ανώνυμη, αλλά γνωστή στους ειδικούς που διεξήγαγαν τις ομάδες εστίασης. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους σχετικά με την απόκτηση ή την υποστήριξη της αυτονομίας, εξηγώντας την όλη διαδικασία και τις βασικές προκλήσεις, προβλήματα και εμπόδια που αντιμετωπίζουν, αλλά και τον θετικό αντίκτυπο και τα αποτελέσματα. Οι συμμετέχοντες απάντησαν σε προετοιμασμένες ερωτήσεις και στο τέλος τους δόθηκε χώρος να μοιραστούν τις δικές τους πρόσθετες πληροφορίες/σχόλια.

5.1. Μοντέλα χρηματοδότησης κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων που ενισχύουν την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία

Προκειμένου να κατανοηθούν καλύτερα και να αναλυθούν περαιτέρω οι τρέχουσες προκλήσεις και ανάγκες για την ενίσχυση των ικανοτήτων ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία, πραγματοποιήθηκαν τρεις ομάδες εστίασης. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης έδειξαν ότι η τρέχουσα οργάνωση της διαβίωσης μπορεί να οργανωθεί καλύτερα ακόμη και χωρίς πρόσθετα κονδύλια:

"Η υλοποίηση περισσότερων δραστηριοτήτων για την κοινωνικοποίηση των ατόμων με αναπηρία που ζουν στις μικρές ομαδικές κατοικίες δεν απαιτεί πρόσθετα οικονομικά μέσα. Είναι ευτυχείς να βγαίνουν έξω και να βρίσκονται με τους ανθρώπους στο πάρκο ή οπουδήποτε αλλού. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να τους παρακινήσουμε να έχουν φίλους και τον δικό τους κύκλο ανθρώπων που επικοινωνούν και μοιράζονται"

Οι κοινές απόψεις και σκέψεις τους αντιστοιχούν με τις απαντήσεις που δόθηκαν στην έρευνα σχετικά με την προσωπική βοήθεια των κοινωνικών υπηρεσιών:

"Ο κύριος στόχος της αποϊδρυματοποίησης είναι τα άτομα με αναπηρία να ζουν με τις οικογένειές τους. Ο καλύτερος τρόπος για να οργανωθεί αυτό είναι με προσωπική βοήθεια που θα προσαρμόζεται σε κάθε συγκεκριμένη ανάγκη που έχουν οι δικαιούχοι και οι οικογένειές τους. Αυτή η διαδικασία ενεργοποίησης αυτής της υπηρεσίας στη Βόρεια Μακεδονία μπορεί να ενεργοποιηθεί χωρίς πρόσθετα κονδύλια, επειδή η αλλαγή του Κανονισμού δεν απαιτεί προϋπολογισμό "

Πολλές από τις δεξιότητες που απαιτούνται για μια πιο αυτόνομη διαβίωση των δικαιούχων μπορούν να βελτιωθούν με δραστηριότητες εργοθεραπείας. Χωρίς πρόσθετα κονδύλια, οι δικαιούχοι που ζουν ήδη στις μονάδες διαβίωσης μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μαθησιακές δραστηριότητες που παρέχονται από τους φροντιστές τους:

"Εμείς ως φροντιστές που εργαζόμαστε καθημερινά στις μικρές ομαδικές κατοικίες με τους ωφελούμενους μπορούμε να εκπαιδευτούμε για το πώς να συμπεριλάβουμε τον ωφελούμενο σε κάποιες μαθησιακές δραστηριότητες. Τα κέντρα κοινωνικών εργασιών μπορούν να δημιουργήσουν εργασίες και δραστηριότητες για εμάς και εμείς μπορούμε να διδάξουμε αυτές τις δραστηριότητες στους δικαιούχους."

Ωστόσο, με πρόσθετα κονδύλια μπορούν να υλοποιηθούν οι οργανισμοί διαβίωσης, η εφαρμογή όλων των κοινωνικών υπηρεσιών και διαφόρων ειδών καθημερινές δραστηριότητες που θα επηρεάσουν άμεσα θετικά τις δεξιότητες ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία.

"Κυρίως όλες οι δημόσιες πολιτικές που πρέπει να εφαρμοστούν απαιτούν πρόσθετη χρηματοδότηση των δημόσιων φορέων, των οργανισμών αλλά και του ιδιωτικού τομέα. Για παράδειγμα, θα πρέπει να υπάρξει ένας νόμος που θα απαιτεί από όλες τις εταιρείες να προσλαμβάνουν άτομα με αναπηρία. Αυτό όμως θα απαιτήσει την προσαρμογή των θέσεων εργασίας για τα άτομα με αναπηρία, βοηθούς που θα απασχολούνται επιπλέον για να τα υποστηρίξουν. Αυτό σημαίνει άνοιγμα περισσότερων θέσεων εργασίας και απασχόληση περισσότερων ανθρώπων. Σε όλα τα δημόσια ιδρύματα θα πρέπει να υπάρχει άτομο για βοήθεια, ανεξάρτητα από το αν το άλλο άτομο που πρέπει να υποστηριχθεί είναι με νοητική, σωματική αναπηρία, ηλικιωμένο άτομο ή άλλου είδους αναπηρία. Αυτό θα απαιτήσει επίσης περισσότερα κονδύλια για τους μισθούς των νεοπροσληθέντων".

"Η έλλειψη καθημερινών κέντρων είναι ένα τεράστιο πρόβλημα. Είναι δυσανάλογα ανοιχτά σε όλη τη χώρα. Τα δεν λειτουργούν σε δεύτερη βάρδια, μόνο μέχρι τις 17 το απόγευμα. Νομίζω ότι αν υπάρξουν μεγαλύτερα οικονομικά, αυτό θα λύσει εν μέρει το πρόβλημα".

"Ο γιος μου είχε έναν προσωπικό βοηθό. Ήταν ένα πρόγραμμα του δήμου σε συνεργασία με μια ΜΚΟ. Ήρθαν πολύ κοντά, ο βοηθός είχε δραστηριότητες μαζί του κάθε μέρα, έβγαιναν έξω για φαγητό, για βόλτα, για κολύμπι. Είχαμε τον βοηθό για 10 μήνες. Στη συνέχεια, το πρόγραμμα τελείωσε και δεν υπήρχε βοηθός για τον γιο μου, επειδή δεν υπήρχαν οικονομικά μέσα για υποστήριξη".

5.2. Αυτοδιάθεση, αυτοσυνηγορία και υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων των ατόμων με αναπηρία.

Η αυτοσυνηγορία αποτελεί πολύ σημαντικό μέρος της διαδικασίας απόκτησης αυτονομίας και ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία. Το σύστημα υποστήριξης πρέπει να δημιουργεί συστηματικές ευκαιρίες για την ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, για προβλήματα που τα αφορούν. Ο οργανωμένος τρόπος συμμετοχής θα πρέπει να προσαρμόζεται στις συγκεκριμένες ανάγκες και δυνατότητες των συμμετεχόντων και να περιλαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερο διαφορετικές ετερογενείς ομάδες.

"Ως γονέας ενός παιδιού με αυτισμό, η αυτοσυνηγορία υπήρξε ζωτικής σημασίας. Πρέπει να διασφαλίσω την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών του παιδιού μου, πράγμα που συχνά συνεπάγεται την πίεση για την εξασφάλιση κατάλληλων πόρων και προσαρμογών στο σχολείο και στις εξωσχολικές δραστηριότητες."

Συνολικά, η αυτοσυνηγορία οργανώνεται από μη κυβερνητικές οργανώσεις που εργάζονται με άτομα με αναπηρία ή από άτυπες ομάδες ατόμων με αναπηρία και των γονέων τους. Οι περισσότερες δραστηριότητες αυτοσυνηγορίας είναι μόνο βραχυπρόθεσμες, επειδή δραστηριοποιούνται όταν υπάρχει ένα φλέγον πρόβλημα που πρέπει να επιλυθεί. Μετά από αυτό, αυτές οι άτυπες ομάδες σταματούν να υπάρχουν.

"Ως προσωπικός βοηθός ενός ατόμου με νοητική αναπηρία, βλέπω πόσο σημαντικό είναι για τους δημόσιους φορείς να συμπεριλάβουν τα άτομα με αναπηρία στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Τα δημόσια ιδρύματα θα πρέπει να ρωτούν τακτικά τα άτομα με αναπηρία τι χρειάζονται και τι θέλουν. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω ερευνών, συναντήσεων ή συνεντεύξεων. Αλλά αυτό που είναι σημαντικό να θυμόμαστε είναι ότι η συμπερίληψη δεν σταματά με την ύπαρξη ραμπών ή υλικών σε μεγάλες εκτυπώσεις. Κάθε άτομο με αναπηρία χρειάζεται διαφορετικό είδος υποστήριξης: υποστηρικτική τεχνολογία, μεταφραστή, βοηθό, παρουσίαση σε απλή και σαφή γλώσσα που είναι εύκολα κατανοητή, να είναι πιο υπομονετικοί - χρειάζονται επιπλέον χρόνο για να εκφράσουν τις σκέψεις και τη γνώμη τους".

6. Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα σε Βασικά Στοιχεία της Αυτοσυνηγορίας

Είναι ζωτικής σημασίας για τα άτομα με αναπηρία να αισθάνονται ενδυναμωμένα, να ενθαρρύνονται και να υποστηρίζονται πώς να συνηγορούν για τον εαυτό τους, μόνα τους, με υποστήριξη ή σε ομάδα. Το πρώτο βήμα σε αυτή τη διαδικασία είναι να μάθουν για τον εαυτό τους, ποιες είναι οι επιθυμίες και οι ανάγκες τους, πώς να αναγνωρίσουν τις ανάγκες, τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες τους, πώς να αποφασίσουν αν μπορούν να εφαρμόσουν τις δραστηριότητες μόνοι ή με υποστήριξη και πώς να αναγνωρίσουν ποιος μπορεί να υποστηρίξει τους.

Στο επόμενο μέρος με τίτλο **«Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα στα Βασικά Στοιχεία της Αυτο-Συνηγορίας»** θα εξηγηθεί λεπτομερώς στους πιθανούς φορείς της εκπαίδευσης (φίλοι, οικογένεια, φροντιστές, επαγγελματίες) πώς να υλοποιούν εργαστήρια βήμα προς βήμα με άτομα με αναπηρία.

Μέρα 1: Μαθαίνοντας για την αυτο-συνηγορία

Η πρώτη μέρα επικεντρώνεται στους συμμετέχοντες να γνωριστούν μεταξύ τους, να δημιουργήσουν την ομάδα ως έναν ασφαλή χώρο και ενθαρρυντική ατμόσφαιρα. Το πρώτο εργαστήριο της ημέρας επικεντρώνεται στη διδασκαλία των συμμετεχόντων τι είναι αυτο-συνηγορία μέσω ενός συνόλου ερωτήσεων για καθοδηγούμενη συζήτηση, ακολουθούμενο από το εργαστήριο 3 που θα εξηγήσει τους διαφορετικούς τύπους υποβοηθούμενης και όχι υποβοηθούμενης αυτο-συνηγορίας. Η πρώτη μέρα τελειώνει με ερωτήσεις για αξιολόγηση και προβληματισμό της ημέρας.

Μέρα 1: Μαθαίνοντας για την αυτο-συνηγορία	
Π.Μ.	Εισαγωγή της ομάδας και των συντονιστών
	Εργαστήριο 1: Γνωρίζοντας ο ένας τον άλλον
Μ.Μ.	Εργαστήριο 2: Τι είναι η αυτο-συνηγορία;
	Αξιολόγηση και Αναστοχασμός της ημέρας

Μέρα 1: Τίτλος εργαστηρίου 1: Γνωρίζοντας ο ένας τον άλλον

Περιγραφή της δραστηριότητας: Αυτή η δραστηριότητα θα υλοποιηθεί στην αρχή της εκπαίδευσης, στην αρχή της 1ης Ημέρας ως πρώτο εργαστήριο. Με την εφαρμογή της δραστηριότητας γρήγορης γνωριμίας οι συμμετέχοντες θα γνωριστούν καλύτερα.

Λεπτομέρειες

Διάρκεια	45-60 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 10
Διευκολυντές	1, 2 ή περισσότερους ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	Καρέκλες, πουφ, σκηνικό καθισμάτων σε ζευγάρια
Χώρος	Εσωτερικός ή εξωτερικός

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να ενθαρρύνει την επικοινωνία και τη συνοχή της ομάδας
- Δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος που θα επιτρέψει στους συμμετέχοντες να γνωριστούν καλύτερα
- Να πυροδοτήσει μια συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων
- Να ενθαρρύνουν τους συμμετέχοντες να μοιράζονται πληροφορίες για τον εαυτό τους και ταυτόχρονα να μαθαίνουν κάτι νέο

Προετοιμασία

Προετοιμάστε τη ρύθμιση του καθίσματος σε δύο ομόκεντρους κύκλους και βεβαιωθείτε ότι κάθε ένας από τους συμμετέχοντες έχει έναν σύντροφο ζευγαρώματος μπροστά του. Κάθε 3 λεπτά, σε έναν κύκλο οι εταίροι ζευγαρώματος αλλάζουν.

Οι κανόνες:

1. Ο εκπαιδευτικός θα κάνει μια ερώτηση.
2. Οι συμμετέχοντες πρέπει να ρωτήσουν και να απαντήσουν στην ερώτηση για 3 λεπτά.
3. Μετά από 3 λεπτά, ο εκπαιδευτικός σταματά την ομάδα και ζητά από τον εξωτερικό κύκλο να μετακινηθεί προς τα δεξιά/αριστερά – στο επόμενο άτομο και θέτει μια νέα ερώτηση για συζήτηση.
4. Αυτός ο κύκλος επαναλαμβάνεται όσες φορές επιτρέπει ο χρόνος

Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να τεθούν:

1. Ποιο είναι το αγαπημένο σου χρώμα;
2. Ποιο είναι το αγαπημένο σου φαγητό;
3. Πού μένετε;
4. Ποιο διάσημο πρόσωπο είναι το αγαπημένο σου;
5. Τι χρώμα έχουν τα μάτια σου;
6. Πώς λέγεται ο καλύτερος σου φίλος.
7. Επαινέστε τον σύντροφό σας στο παιχνίδι.
8. Ποιο είναι το αγαπημένο σου άθλημα;
9. Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι;
10. Ποιο είναι το αγαπημένο σου κατοικίδιο;

Υλοποίηση	Ξεκινήστε το εργαστήριο με μια εισαγωγή των συμμετεχόντων. Ζητήστε τους να μοιραστούν τα ονόματα και τα επώνυμά τους. Δημιουργήστε ένα ασφαλές περιβάλλον και κάντε τους συμμετέχοντες να αισθάνονται άνετα. Ενθαρρύνετε ένα χειροκρότημα για να παρακινήσετε τους συμμετέχοντες. Διευκολύνετε τον συντονισμό της γρήγορης γνωριμίας
Παραλλαγές	Για μη λεκτικούς συμμετέχοντες: Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας Προσκαλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων που είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με τον καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετάσχουν στην ομάδα Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται σε γραπτή μορφή • Χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία
Εκτίμηση και αναστοχασμός	Μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου, κάντε στους συμμετέχοντες τις ακόλουθες ερωτήσεις για να κατανοήσετε την εμπειρία τους και να βελτιώσετε τα επόμενα εργαστήρια: 1. Πώς ένιωσες στο εργαστήριο; 2. Νιώσατε ασφάλεια να μοιραστείτε τις σκέψεις σας; 3. Ένιωσες να ακούς; 4. Νιώσατε άνετα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας; 5. Ποια ήταν η αγαπημένη σας ερώτηση; 6. Ήταν η συνεδρία ευαίσθητη στις ανάγκες σας;

Μέρα 1: Τίτλος Εργστηρίου 2: Τι είναι η αυτοσυνηγορία;

Περιγραφή της δραστηριότητας: Η δραστηριότητα αυτή απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία, μπορεί να υλοποιηθεί σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, με ομοιογενείς ή ετερογενείς ομάδες μαζί με άτομα με και χωρίς αναπηρία. Αυτή η δραστηριότητα οργανώνεται με μια ομάδα που δεν έχει προηγούμενη γνώση ή εμπειρία σχετικά με την αυτο-συνηγορία.

Details	Λεπτομέρειες
Διάρκεια	45-60
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 10
Διευκολυντές	1, 2 ή περισσότερους ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Equipment	Καρέκλες, πουφ, σκηνικό καθισμάτων σε ζευγάρια
Space	Εσωτερικός ή εξωτερικός

ΣΤΟΧΟΙ:

- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν τι είναι αυτοσυνηγορία
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν για τους διαφορετικούς τρόπους αυτο-συνηγορίας
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς μπορούν να αυτο-οργανωθούν
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν για διαφορετικούς τύπους βοήθειας και υποστήριξης για την αυτο-συνηγορία

Προετοιμασία

Οργανώστε την ομάδα σε έναν κύκλο. Ετοιμάστε αρκετές θέσεις καθισμάτων. Προσαρμόστε την οργάνωση καθισμάτων στις ανάγκες και τις προτιμήσεις για τον κάθε συμμετέχοντα. Δημιουργήστε μια ενθαρρυντική, φιλική και υποστηρικτική καθημερινή ατμόσφαιρα.

Εκτυπώστε την σειρά με τις ερωτήσεις ώστε να καθοδηγήσετε την καθοδηγούμενη συζήτηση.

Εκτυπώστε γραφικές κάρτες οι οποίες θα σας βοηθήσουν να περιγράψετε καλύτερα τις ερωτήσεις και τα θέματα της συζήτησης.

Ερωτήσεις:

1. Πού ήταν η τελευταία φορά που αντιμετωπίσατε κάποιο πρόβλημα/δοκιμασία/ζήτημα ή κατάσταση η οποία ήταν δύσκολη για σας;

2.[Διαλέξτε ένα από τα προβλήματα των συμμετεχόντων που είναι το πιο κατάλληλο] και ρωτήστε τους συμμετέχοντες να καταλήξουν σε πιθανές λύσεις του προβλήματος.

3.Σημειώστε όλες τις λύσεις του προβλήματος. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες για καθεμία από τις λύσεις άμα μπορούν να το κάνουν μόνοι τους ή άμα χρειάζονται βοήθεια.

4.Εξηγήστε τον ορισμό της Αυτοσυνηγορίας στην ομάδα. Δώστε παραδείγματα στην ομάδα από την καθημερινή κατάσταση της ζωής τους και συνδέστε τα με τα προηγούμενα προβλήματα που μοιράστηκε η ομάδα.

Εφαρμογή	Ξεκινήστε το εργαστήριο με μια εισαγωγή των συμμετεχόντων. Ρωτήστε τους να μοιραστούν τα ονόματά τους και τα επίθετά τους. Εφαρμόστε μια σύντομη δραστηριότητα για να σπάσει ο πάγος για να δημιουργήσετε ένα ασφαλές περιβάλλον και να κάνετε τους συμμετέχοντες να νιώσουν άνετα. Ενθαρρύνετε ένα θερμό χειροκρότημα για να παρακινήσετε τους συμμετέχοντες. Ξεκινήστε να ρωτάτε ερωτήσεις και καθοδηγήστε την συζήτηση. Προσπαθήστε να ρωτήσετε τον καθένα από τους συμμετέχοντες μια ερώτηση, με σκοπό να τους κάνετε να νιώθουν ότι συμπεριλαμβάνονται στην ομάδα, αλλά να είστε προσεκτικοί και να μην αγχώνετε τους συμμετέχοντες οι οποίοι δεν νιώθουν άνετα να μοιραστούν τις σκέψεις τους.
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα • Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται με γραπτή μορφή • Χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία
Αξιολόγηση και αναστοχασμός	Αφού το εργαστήριο έχει τελειώσει, ρωτήστε τους συμμετέχοντες τις ακόλουθες ερωτήσεις με σκοπό να καταλάβουν την εμπειρία τους και να βελτιωθούν στα επόμενα εργαστήρια:

	1. Πώς νιώσατε στο εργαστήριο;2. Νιώσατε ασφαλής να μοιραστείτε τις σκέψεις σας;3. Νιώσατε ότι ακουστήκατε;4. Νιώσατε άνετα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας;5. Ποια ήταν η αγαπημένη σας ερώτηση;6. Έχετε μια καλύτερη κατανόηση του ορισμού της Αυτοσυνηγορίας;7. Ήταν η συνεδρία ευαίσθητη στις ανάγκες σας;

2η ημέρα: Τίτλος του Εργαστηρίου 1: Μπίνγκο Αυτοανακάλυψης

Περιγραφή της δραστηριότητας: Αυτό το εργαστήριο είναι αφιερωμένο στη μάθηση για την Αυτοσυνηγορία και τα βασικά μέρη της. Το πρώτο βασικότερο βήμα είναι οι συμμετέχοντες να μάθουν για τους εαυτούς τους, τις ανάγκες τους, τις προτιμήσεις τους, τις συνδέσεις τους, τις ικανότητές τους, τις προκλήσεις και τις δυνάμεις τους.

Λεπτομέρειες	
Λεπτομέρειες	
Διάρκεια	45-60 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 6 συμμετέχοντες
Συντονιστές	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	Προκατασκευασμένες κάρτες με εικόνες, διαφορετικών δραστηριοτήτων ή θεμάτων ή άδειες κάρτες, στυλό ή μολύβι
Space	Κυκλική ρύθμιση, εσωτερικά ή εξωτερικά

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν για τις προσωπικές τους προτιμήσεις
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να κατανοήσουν τι τους αρέσει και τι δεν τους αρέσει
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να κατανοήσουν τα συναισθήματά τους.
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να μάθουν να εκφράζουν τα συναισθήματά τους

Προετοιμασία	Προετοιμάστε το χώρο μαζί με τους συμμετέχοντες. Προετοιμάστε τις κάρτες και τα εργαστηριακά υλικά.
Εφαρμογή	Επαναλάβετε μαζί με τους συμμετέχοντες της ομάδας τα θέματα που καλύψατε την προηγούμενη μέρα. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι τους άρεσε περισσότερο και τι τους άρεσε λιγότερο. Συνεχίστε με ένα σύντομο παιχνίδι για να σπάσει ο πάγος για να δημιουργήσετε ένα καλύτερο περιβάλλον. Δημιουργήστε τις κάρτες Μπίνγκο Αυτοανακάλυψης. Κάθε κάρτα πρέπει να περιλαμβάνει ένα διαφορετικό θέμα, δραστηριότητα ή δήλωση που να σχετίζεται με την Αυτοανακάλυψη [π.χ. «Λατρεύω την τέχνη,» «Έχω ταξιδέψει σε άλλη χώρα,» «Είμαι καλός/η στη δημόσια ομιλία» και οι κάρτες πρέπει να είναι οπτικές απεικονίσεις του βιβλίου δηλώσεων, πινέλου, αεροπλάνου]. Σε έναν κύκλο, αφήστε τον καθένα από τους συμμετέχοντες να σηκώσει την επιλεγμένη κάρτα του και να μοιραστεί τι του αρέσει.
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που

	κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα • Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται με γραπτή μορφή • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα όρασης, χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία ή κάρτες με γράμματα μπράιγ
Αξιολόγηση και αναστοχασμός	ΤΠροσπαθήστε να μάθετε τι είναι αυτό που επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τον προβληματισμό τους για την πρώτη συνεδρία: 1. Μάθατε περισσότερα για τον εαυτό σας; 2.Μάθατε πώς να μπορείτε να διαφοροποιείτε αυτό που σας αρέσει να κάνετε και αυτό που δεν σας αρέσει; 3.Ξέρετε πώς να αυτό-εκφράζεστε; 4.Ξέρετε σε ποιον να εκφραστείτε;

2η ημέρα: Τίτλος του Εργαστηρίου 2: Χαρτογραφήστε τις ανάγκες σας

Περιγραφή της δραστηριότητας: Το δεύτερο εργαστήριο της δεύτερης ημέρας είναι αφιερωμένο στο πώς οι συμμετέχοντες να αναγνωρίζουν και να μαθαίνουν για τις ανάγκες τους, πώς να ζητάνε για βοήθεια και πώς να ζητάνε υποστήριξη.

Λεπτομέρεις	
Διάρκεια	45-60 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 5
Συντονιστές	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	• Μεγάλα φύλλα χαρτιού / πίνακας παρουσιάσεων ή λευκοί πίνακες • Μαρκαδόροι • Χαρτάκια σημειώσεων • Στυλό
Χώρος	Εσωτερικά ή Εξωτερικά

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν για τις ανάγκες τους
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να εκφράζουν τις ανάγκες τους
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να αποφασίζουν άμα θέλουν υποστήριξη
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς και από ποιον να ζητήσουν υποστήριξη

Προετοιμασία	Ετοιμάστε τον πίνακα ανακοινώσεων και τα υλικά. Δώστε στον καθένα από τους συμμετέχοντες ένα χαρτάκι σημειώσεων. Ετοιμάστε μεγάλα φύλλα χαρτιού ή τον λευκό πίνακα με διαφορετικές γραμμένες κατηγορίες: Σωματικές ανάγκες, Συναισθηματικές Ανάγκες, Κοινωνικές ανάγκες, Επαγγελματικές ανάγκες, Προσωπικές αναπτυξιακές ανάγκες.
Implementation	Προετοιμάστε μια κυκλική ρύθμιση της ομάδας. Ξεκινήστε με ένα σύντομο παιχνίδι για να σπάσει ο πάγος. Συνεχίστε με τις ερωτήσεις και την καθοδήγηση για συζήτηση. Παροτρύνετε τους συμμετέχοντες να σημειώσουν μία ανάγκη ανά χαρτάκι σημειώσεων ή για κάθε κατηγορία. Για παράδειγμα: <i>Σωματικές ανάγκες:</i> «Χρειάζομαι οκτώ ώρες ύπνου. » <i>Συναισθηματικές ανάγκες:</i> «Έχω ανάγκη να νιώθω ότι με εκτιμούν.» <i>Κοινωνικές ανάγκες:</i> «Χρειάζομαι τακτικό χρόνο με φίλους. » <i>Επαγγελματικές ανάγκες:</i> «Χρειάζομαι σαφείς οδηγίες για τα καθήκοντά μου. » <i>Ανάγκες Προσωπικής Ανάπτυξης.</i> «Χρειάζομαι ευκαιρίες για μάθηση νέων δεξιοτήτων. »

	Συγκεντρώστε τους όλους και συζητήστε τις ανάγκες που προέκυψαν στο τραπέζι. Ρωτήστε ερωτήσεις όπως: • Υπήρχαν κάποιες ανάγκες που σας εξέπληξαν; • Βρήκατε κοινό έδαφος με τους άλλους; • Πώς αντιμετωπίζετε αυτήν τη στιγμή αυτές τις ανάγκες στη ζωή σας; • Διοργανώστε την συζήτηση σχετικά με τη σημασία της αναγνώρισης και της επικοινωνίας αυτών των αναγκών σε διαφορετικά πλαίσια, στην εργασία, στις σχέσεις με την οικογένεια, τους φίλους, τους φροντιστές. • Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διαλέξουν μία με δυο ανάγκες που είναι πιο σημαντικές για αυτούς. Ζητήστε τους να γράψουν συγκεκριμένα βήματα που μπορούν να κάνουν για να καλύψουν καλύτερα αυτές τις ανάγκες.
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα • Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται με γραπτή μορφή • Χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία

Αξιολόγηση και προβληματισμός

Αναλογιστείτε μαζί με τους συμμετέχοντες για να καταλάβετε καλύτερα εάν το εργαστήριο πέτυχε τον στόχο του:

1. Πώς σας έκανε να νιώσετε η συνεδρία;
2. Κατανοήσατε καλύτερα πώς να κάνετε επιλογή των δραστηριοτήτων που σας αρέσει να κάνετε;
3. Κατανοήσατε καλύτερα ποιες είναι οι ανάγκες σας, κάνοντας τις δραστηριότητες που σας αρέσουν;
4. Καταλάβατε καλύτερα πώς να αναγνωρίζετε τις ανάγκες σας να κάνετε κάτι, να είστε κάπου ή να προσαρμόζετε τις ανάγκες σε εσάς ενώ κάνετε τη δραστηριότητα που απολαμβάνετε;

2η ημέρα: Τίτλος του Εργαστηρίου 3: Πάρτε αποφάσεις και Γνωρίστε πώς να αποκτήσετε αυτό που χρειάζεστε

Περιγραφή της δραστηριότητας: Το τρίτο εργαστήριο της δεύτερης ημέρας επικεντρώνεται στο να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να μάθουν δεξιότητες λήψης αποφάσεων, πώς να αξιολογούν τις ανάγκες τους, και πώς να λαμβάνουν την απαραίτητη υποστήριξη και τους πόρους για να εκπληρώσουν αυτές τις ανάγκες.

Λεπτομέρεις	
Διάρκεια	60 - 120 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 3
Συντονιστές	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	Σενάρια λήψης αποφάσεων, προετοιμασμένες ερωτήσεις και οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση, οπτικό υλικό
Χώρος	Εσωτερικά ή Εξωτερικά

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν δεξιότητες λήψης αποφάσεων
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να αξιολογούν τις ανάγκες τους
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να αναγνωρίζουν πόρους για να καλύψουν τις ανάγκες τους
- Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να ζητούν και να λαμβάνουν υποστήριξη

ΜΑΘΗΜΑ

Προετοιμασία

Ετοιμάστε σενάρια λήψης αποφάσεων και οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση

Ετοιμάστε οπτικό υλικό για περιγραφή των δραστηριοτήτων

Ερωτήσεις και οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση:

- Ποια είναι μια σημαντική απόφαση που πήρατε πρόσφατα;
- Πώς πήρατε αυτή την απόφαση;
- Ποια πληροφορία χρειαστήκατε για να πάρετε αυτήν την απόφαση;
- Ζητήσατε βοήθεια ή συμβουλή από κάποιον; Αν ναι, από ποιον;
- Πώς ξέρετε αν μια επιλογή είναι καλή για σας;
- Ποιους πόρους χρειάζεστε για να πάρετε αυτές τις αποφάσεις;
- Πώς ρωτάτε για τους πόρους ή για την υποστήριξη που χρειάζεστε;
- Θα μπορούσατε να σκεφτείτε μια στιγμή που χρειαστήκατε κάτι αλλά δεν ξέρατε πώς να το αποκτήσετε;
- Από ποιον θα ζητούσατε βοήθεια όταν χρειάζεστε κάτι;
- Πώς ξέρετε άμα χρειάζεστε βοήθεια με μια υποχρέωση ή στο να πάρετε μια απόφαση;

Σενάρια:

Σενάριο 1: Επιλογή μιας εξωσχολικής δραστηριότητας

Ρόλοι:

Συμμετέχοντας: John

Γονέας: Sarah

Σενάριο: Ο John έχει να επιλέξει σε ποια εξωσχολική δραστηριότητα θα πάρει μέρος αυτό το εξάμηνο. Ενδιαφέρεται τόσο για την καλλιτεχνική λέσχη όσο και για την ποδοσφαιρική ομάδα, αλλά δεν είναι σίγουρος τι να επιλέξει.

Σημεία της συζήτησης:

- Ποια είναι τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα σας;
- Πόσο χρόνο έχετε για να αφιερώσετε σε μια εξωσχολική δραστηριότητα;
- Ρωτήσατε τον γονέα ή τον φροντιστή σας για την άποψή τους;
- Τι χρειάζεστε για να συμμετάσχετε σε κάθε δραστηριότητα [π.χ. Εξοπλισμό, χρόνο, μεταφορά];
- Ποιον θα μπορούσατε να ρωτήσετε για περισσότερες πληροφορίες για κάθε δραστηριότητα;
-

Σενάριο 2: Επιλογή ενός υγιεινού σνακ:**Ρόλοι:**

Συμμετέχοντας: Emily

Φίλος: Alex

Σενάριο: Η Emily θέλει να διαλέξει ένα υγιεινό σνακ αλλά δελεάζεται από μια σοκολάτα. Βλέπει τον φίλο της Άλεξ που μιλάει συχνά για υγιεινή διατροφή.

Σημεία της συζήτησης:

Ποιοι είναι οι στόχοι σας ως προς την υγιεινή διατροφή;

Πώς αποφασίζετε εάν ένα σνακ είναι υγιεινό;

Μπορείτε να ζητήσετε τη συμβουλή του φίλου σας

Άλεξ σχετικά με την επιλογή ενός υγιεινού σνακ;

Τι πόρους [π.χ. διατροφικές πληροφορίες, συμβουλές από φίλους] έχετε για να πάρετε αυτήν την απόφαση;

Πώς θα νιώθετε αφού επιλέξετε ένα υγιεινό σνακ έναντι μιας πλάκας σοκολάτας;

Σενάριο 3: Σχεδιασμός Δραστηριότητας Αναψυχής

Ρόλοι:

Συμμετέχοντας: Anna

Επαγγελματίας υποστήριξης: Kevin

Σενάριο: Η Anna θέλει να σχεδιάσει μια δραστηριότητα αναψυχής για το σαββατοκύριακο της αλλά δεν είναι σίγουρη αν θέλει να πάει στον κινηματογράφο ή στο τοπικό πάρκο. Χρειάζεται να σκεφτεί την προσβασιμότητα, τη μεταφορά και τις προσωπικές προτιμήσεις.

Σημεία της Συζήτησης:

· Ποιες δραστηριότητες σας αρέσουν περισσότερο;

· Πόσο προσβάσιμα είναι ο κινηματογράφος και το τοπικό πάρκο;

· Μιλήσατε στον επαγγελματία υποστήριξης σας, τον Kevin, για τις προτιμήσεις και κάποια βοήθεια που μάλλον θα χρειαστείτε;

Εφαρμογή	Προετοιμάστε το κάθισμα της ομάδας σε κύκλο. Ξεκινήστε με ένα σύντομο παιχνίδι για να σπάσει ο πάγος. Συνεχίστε με τα σενάρια λήψης αποφάσεων και τις οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση. Αυτό είναι μια συνεδρία μεγαλύτερης διάρκειας, συμπεριλάβετε σύντομα διαλείμματα και παιχνίδια συγκέντρωσης.
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα • Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται με γραπτή μορφή • Χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία
Αξιολόγηση και προβληματισμός	Ερωτήσεις για την αξιολόγηση και τον προβληματισμό της συνεδρίας:

	1. Πώς σας έκανε να νιώσετε αυτή η συνεδρία;2. Κατανοήσατε καλύτερα πώς να παίρνετε αποφάσεις;3. Κατανοήσατε καλύτερα πώς να αξιολογείτε τις ανάγκες σας;4. Κατανοήσατε καλύτερα πώς να αναγνωρίσετε και να ζητήσετε τους πόρους που χρειάζεστε;5. Κατανοήσατε καλύτερα πώς να ζητάτε υποστήριξη;

3η ημέρα: Αυτοσυνηγορία στο χώρο εργασίας

Η 3η ημέρα του προγράμματος έχει δημιουργηθεί με μια πιο πρακτική προσέγγιση μέσω σεναρίων άσκησης με διαφορετικούς ανατεθειμένους ρόλους. Η 3η ημέρα είναι αφιερωμένη στη μάθηση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τον ρόλο τους, τις προτιμήσεις τους, τις ανάγκες τους, την προσαρμογή τους, την υποστήριξη που χρειάζονται, τις αποφάσεις που λαμβάνουν και την επίπτωση που έχουν κάνουν στο επαγγελματικό εργασιακό περιβάλλον.

Ημέρα 3: Αυτο-συνηγορία στο χώρο εργασίας	
ΠΜ	Εργαστήριο 1: Πλοηγός στο χώρο εργασίας: Τι είναι η Αυτοσυνηγορία στο χώρο εργασίας;
	Εργαστήριο 2: Αυτοσυνηγορία για καλύτερες συνθήκες εργασίας.
ΜΜ	Εργαστήριο 3: Πώς να αυτοσυνηγορήσετε για έναν υψηλότερο μισθό στο χώρο εργασίας;
	Αξιολόγηση και προβληματισμός της ημέρας

3η ημέρα: Τίτλος του Εργαστηρίου 1: Πλοηγός στο χώρο εργασίας: Τι είναι η Αυτοσυνηγορία στο χώρο εργασίας;

Περιγραφή της δραστηριότητας: Αυτή η δραστηριότητα είναι για άτομα με αναπηρία, θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, με ομοιογενείς ή ετερογενείς ομάδες μαζί με άτομα με ή χωρίς αναπηρία. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να οργανωθεί με μια ομάδα η οποία δεν έχει κάποια προηγούμενη γνώση ή εμπειρία όσον αφορά την Αυτοσυνηγορία.

Λεπτομέρειες	
Διάρκεια	45-60 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 4 συμμετέχοντες, ή ζυγός αριθμός συμμετεχόντων
Συντονιστές	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	Καρέκλες, τεμπέλικες καρέκλες, κυκλική ρύθμιση καθισμάτων και δύο καθίσματα στη μέση Κάρτες ρόλων, Σενάρια
Χώρος	Εσωτερικά ή εξωτερικά

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν τι είναι η Αυτοσυνηγορία στο χώρο εργασίας
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς να λύνουν προβλήματα μέσω της αυτοσυνηγορίας στο χώρο εργασίας
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς μπορούν να αυτο-οργανωθούν για να συνηγορήσουν στο χώρο εργασίας

Προετοιμασία

Οργανώστε την ομάδα σε ένα κύκλο. Ετοιμάστε αρκετούς χώρους καθισμάτων. Προσαρμόστε την ρύθμιση καθισμάτων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις για κάθε έναν από τους συμμετέχοντες. Δημιουργήστε μία ατμόσφαιρα με κίνητρο, φιλική και υποστηρικτική άτυπη ατμόσφαιρα.

Προσθέστε δύο θέσεις ανά ζευγάρι για παιχνίδι ρόλων στη μέση του κύκλου.

Προετοιμάστε κάρτες με τους ρόλους για την εικόνα του παιχνιδιού τύπου Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού/ Βοηθού Πωλήσεων/ Διευθυντή/ Υπάλληλου/ Ασκούμενου και το όνομα του ρόλου πάνω από την εικόνα

Ετοιμάστε σενάρια με τους ρόλους των καρτών.

Απεικόνιση για ένα σενάριο:

Θέμα: Νέα Ανάθεση Έργου

Κατάσταση: Ένα νέο έργο έχει ανατεθεί στην ομάδα, και οι ρόλοι πρέπει να είναι ορισμένοι. Η ομάδα πρέπει να αποφασίσει το σχέδιο του έργου και να κατανείμει εργασίες.

Πρόκληση: Ένα μέλος της ομάδας χρειάζεται συγκεκριμένες προσαρμογές για να συμμετέχει αποτελεσματικά σχετικά με τις ικανότητές του.

Εφαρμογή	Εφαρμόστε ένα σύντομο παιχνίδι για να σπάσει ο πάγος με σκοπό να δημιουργήσετε ένα ασφαλές περιβάλλον και να κάνετε τους συμμετέχοντες να νιώθουν άνετα. Μοιράστε τις κάρτες με τους ρόλους στον κάθε ένα από τους συμμετέχοντες. Εξηγήστε τον κάθε ένα από τους ρόλους και τα καθήκοντα στην εργασία. Διαλέξτε το πρώτο ζευγάρι. Δείτε τους ρόλους, και ανάλογα εξηγήστε τα φανταστικά σενάρια από μια πραγματική κατάσταση. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να είναι στο χαρακτήρα και να παίζουν τους ρόλους τους σύμφωνα με το τι θα γινόταν μετά το σενάριο. Παρατηρήστε τη συζήτηση σε ρόλους των συμμετεχόντων. Αφού το σενάριο έχει τελειώσει, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν τις εμπειρίες τους και τα συναισθήματά τους: Ποιες αποφάσεις έχουν επιλεχθεί, και γιατί; Πώς επηρέασε η επικοινωνία σας το αποτέλεσμα; Ποιες προκλήσεις έχετε αντιμετωπίσει; Πώς νιώσατε με τον ρόλο σας;
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα

Αξιολόγηση και προβληματισμός

Αφού το εργαστήριο έχει τελειώσει, ρωτήστε τους συμμετέχοντες τις ακόλουθες ερωτήσεις με σκοπό να κατανοήσουν την εμπειρία τους και να βελτιωθούν στα επόμενα εργαστήρια:

1. Πώς νιώσατε στο εργαστήριο;
2. Νιώσατε ασφαλής να μοιραστείτε τις σκέψεις σας;
3. Νιώσατε ότι ακουστήκατε;
4. Νιώσατε άνετα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας;
5. Ποια ήταν η αγαπημένη σας ερώτηση;
6. Έχετε μια καλύτερη κατανόηση του ορισμού της Αυτοσυνηγορίας;
7. Ήταν η συνεδρία ευαίσθητη στις ανάγκες σας;

3η ημέρα: Τίτλος του Εργαστηρίου 2: Κουίζ της Αυτοσυνηγορίας

Περιγραφή της δραστηριότητας: Αυτή η δραστηριότητα είναι για άτομα με αναπηρία, θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, με ομοιογενείς ή ετερογενείς ομάδες μαζί με άτομα με ή χωρίς αναπηρία. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να οργανωθεί με μια ομάδα η οποία δεν έχει κάποια προηγούμενη γνώση ή εμπειρία όσον αφορά την Αυτοσυνηγορία.

Λεπτομέρειες	
Διάρκεια	45-60 λεπτά
Συμμετέχοντες	Τουλάχιστον 4 συμμετέχοντες με σκοπό να σχηματίσετε μια ομαδική ρύθμιση
Συντονιστές	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Εξοπλισμός	Καρέκλες, τεμπέλικες καρέκλες, σκηνικό κινηματογράφου ή προσαρμοσμένο στις προτιμήσεις της ομάδας
Χώρος	Σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν και μοιράζονται διαφορές προκλήσεις στο χώρο εργασίας
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν πώς να ασχολούνται με τις διακρίσεις στο χώρο εργασίας
- Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν σχετικά με τα νομικά όργανα κατά των διακρίσεων στο χώρο εργασίας και εκτός εργασίας

ΜΑΘΗΜΑ

Συμμετέχοντες	Οργανώστε την ομάδα και προετοιμάστε αρκετούς χώρους καθισμάτων. Προσαρμόστε την οργάνωση καθισμάτων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις για τον κάθε ένα από τους συμμετέχοντες. Δημιουργήστε μια ατμόσφαιρα με κίνητρο, φιλική και υποστηρικτική άτυπη ατμόσφαιρα. Ετοιμάστε: - Κουίζ με κάρτες με ερωτήσεων - Φύλλα για τη συγγραφή των απαντήσεων - Στυλό - Χρονόμετρο - Λευκός πίνακας ή πίνακας ανακοινώσεων [προαιρετικό για τήρηση σκορ] - Μικρά βραβεία για τους νικητές [προαιρετικό]
Εφαρμογή	Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες [2 με 3 άτομα η καθεμία]. Η κάθε ομάδα πρέπει να έχει ένα μείγμα από δεξιότητες και εμπειρίες. Το κουίζ είναι χωρισμένο σε γύρους, που ο καθένας, εστιάζεται σε διαφορετικές πτυχές της Αυτο-συνηγορίας. Ο διοργανωτής εξετάζει τις απαντήσεις, παρέχει σχόλια και παρακολουθεί τις βαθμολογίες. Ανακοινώστε την νικήτρια ομάδα και μοιράστε τα βραβεία [προαιρετικό]. Παράδειγμα ερωτήσεων κουίζ: - Τι είναι η Αυτοσυνηγορία; A. Μιλώντας για άλλους B. Μιλώντας για τον εαυτό σας

	Γ. Αποφυγή σύγκρουσης Δ. Ζητώντας βοήθεια από φίλους Ποια από τα παρακάτω είναι μια βασική διάσταση της Αυτοσυνηγορίας; Α. Επίθεση Β. Παθητική συμπεριφορά Γ. Διεκδικητικότητα Δ. Αδιαφορία Τι είναι μια προσαρμογή (accommodation); Α. Ένα μέρος για να μείνετε Β. Μια αλλαγή που θα σας βοηθήσει να επιτύχετε Γ. Ένας τύπο δουλείας Δ. Μια οικονομική βοήθεια
Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα
Αξιολόγηση και προβληματισμός	Αφού τελειώσει το εργαστήριο, ρωτήστε τους συμμετέχοντες τις ακόλουθες ερωτήσεις ώστε να καταλάβουν την εμπειρία τους και να βελτιωθούν στα επόμενα εργαστήρια:

	1. Πώς νιώσατε στο εργαστήριο;2. Νιώσατε ασφαλής να μοιραστείτε τις σκέψεις σας;3. Νιώσατε ότι ακουστήκατε;4. Νιώσατε άνετα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας;5. Ποια ήταν η αγαπημένη σας ερώτηση;6. Έχετε μια καλύτερη κατανόηση του ορισμού της Αυτοσυνηγορίας;7. Ήταν η συνεδρία ευαίσθητη στις ανάγκες σας;

Ημέρα 3: Τίτλος Εργαστηρίου 3: Πώς να υπερασπιστείτε τον εαυτό σας για υψηλότερο μισθό στον χώρο εργασίας;

Περιγραφή της δραστηριότητας: Η δραστηριότητα αυτή απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία, μπορεί να υλοποιηθεί σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, με ομοιογενείς ή ετερογενείς ομάδες μαζί με άτομα με και χωρίς αναπηρία. Αυτή η δραστηριότητα στοχεύει να ενδυναμώσει τα άτομα με αναπηρία να κατανοήσουν τη δυναμική των μισθών, να έχουν μεγαλύτερη επίγνωση των αξιών τους και να αναπτύξουν στρατηγικές για αποτελεσματική υπεράσπιση.

Λεπτομέρειες	
Διάρκεια	60 - 80 λεπτά
Συμμετέχοντες	4 τουλάχιστον
Facilitators	1 ή 2 συντονιστές ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Equipment	Σενάρια διαπραγμάτευσης μισθών, προετοιμασμένες ερωτήσεις και οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση, προετοιμασμένα γραφικά
Space	Εσωτερικά ή εξωτερικά

Στόχοι:

- Οι συμμετέχοντες θα καταλάβουν την αξία τους και τις συνεισφορές τους μέσα στο χώρο εργασίας
- Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν στρατηγικές για αποτελεσματική Αυτοσυνηγορία για υψηλότερους μισθούς
- Οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν να ζητούν αύξηση μισθού με σιγουριά

ΜΑΘΗΜΑ

Προετοιμασία	Προετοιμάστε τα σενάρια διαπραγμάτευσης μισθών και οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση. Προετοιμάστε γραφικά για την περιγραφή των δραστηριοτήτων Ερωτήσεις και σενάρια διαπραγμάτευσης: Ποιες είναι οι τρέχουσες εργασιακές σας ευθύνες και τα επιτεύγματα; Πώς καθορίζετε την αξία της δουλειάς και των συνεισφορών σας; Ποιες πληροφορίες χρειάζεστε για να προετοιμαστείτε για μια διαπραγμάτευση μισθού; Πώς σκοπεύετε να παρουσιάσετε την περίπτωση σας για αύξηση μισθού στον εργοδότη σας; Από ποιον μπορείτε να ζητήσετε συμβουλές ή υποστήριξη για να προετοιμαστείτε για μια διαπραγμάτευση μισθού; Πώς θα απαντήσετε εάν απορριφθεί το αίτημά σας για υψηλότερο μισθό; Σενάρια: Σενάριο 1: Παρουσίαση Επιτευγμάτων και Αξίας Ρόλοι: Συμμετέχοντας: Άλεξ • Προϊστάμενη: Σάρα
---------------------	---

Το σενάριο: Ο Άλεξ εργάζεται επιμελώς ως πωλητής εδώ και δύο χρόνια. Παρά τα επιτεύγματά του και τις αυξημένες ευθύνες του, δεν έχει λάβει αύξηση μισθού. Ο Άλεξ προγραμματίζει μια συνάντηση με την προϊσταμένη του, Σάρα, για να συζητήσει τις συνεισφορές του και να υποστηρίξει υψηλότερο μισθό.

- Ποια συγκεκριμένα καθήκοντα και επιτυχίες ολοκλήρωσες επιτυχώς;
- Πώς οι συνεισφορές σας επηρέασαν θετικά την ομάδα ή την εταιρεία;
- Έχετε ερευνήσει τα πρότυπα του κλάδου για το εύρος μισθών της θέσης σας;
- Πώς θα κοινοποιήσετε την αξία σας και τις επιτυχίες σας στον/ην προϊστάμενο/η σας;
- Ποιες διευκολύνσεις ή υποστήριξη μπορεί να χρειαστείτε κατά τη διάρκεια της συνάντησης για να εξασφαλίσετε αποτελεσματική επικοινωνία;

Σενάριο 2: Διαπραγμάτευση μισθού κατά την αναθεώρηση απόδοσης

Ρόλοι:

Συμμετέχοντας: Emily

Διευθυντής ανθρωπίνου δυναμικού: John

Σενάριο: Πλησιάζει η ετήσια ανασκόπηση της απόδοσης της Emily, που έχει μια οπτική αναπηρία.

Πιστεύει ότι η δουλειά της ως εκπρόσωπος εξυπηρέτησης πελατών έχει ξεπεράσει τις προσδοκίες και δικαιολογεί αύξηση μισθού. Σκοπεύει να συζητήσει τα επιτεύγματά της και να υποστηρίξει υψηλότερο μισθό με τον διευθυντή ανθρώπινου δυναμικού, John.

Σημεία της συζήτησης:

- Τι συγκεκριμένα σχόλια έχετε λάβει για την απόδοσή σας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους;
- Πώς έχετε συμβάλει στη βελτίωση της ικανοποίησης των πελατών ή της αποτελεσματικότητας της ομάδας;
- Έχετε προετοιμάσει στοιχεία για τα επιτεύγματα και τις συνεισφορές σας;
- Πώς θα αντιμετωπίσετε τυχόν ανησυχίες ή ερωτήσεις που μπορεί να έχει ο διευθυντής ανθρώπινου δυναμικού σχετικά με το αίτημά σας;
- Ποια υποστηρικτική τεχνολογία ή προσαρμογή μπορεί να σας βοηθήσουν κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης;

Σενάριο 3: Αίτημα αναπροσαρμογής μισθού λόγω αυξημένων αρμοδιοτήτων

Ρόλοι:

Συμμετέχοντας: Michael

Διευθυντής: Lisa

Σενάριο: Ο Michael, ο οποίος χρησιμοποιεί ένα καροτσάκι, πρόσφατα ανέλαβε πρόσθετες ευθύνες ως συντονιστής έργου. Παρατηρεί ότι ο φόρτος εργασίας του έχει αυξηθεί σημαντικά χωρίς αντίστοιχη προσαρμογή στον μισθό του.

	Ο Michael προγραμματίζει μια συνάντηση με την διευθύντριά του, Lisa, για να συζητήσει τον αναπτυγμένο του ρόλο και συνηγορεί για μια αναπροσαρμογή μισθού. Σημεία της συζήτησης: • Πώς άλλαξαν τα καθήκοντά σας από τότε που αναλάβατε τον ρόλο του συντονιστή του έργου; • Ποιες ήταν οι νέες δεξιότητες ή ικανότητες που αναπτύξατε για να εκπληρώσετε αυτά τα καθήκοντα; • Αναζητήσατε παρόμοιες θέσεις εντός της εταιρείας για να συγκριθούν οι προσδοκίες μισθού σας; • Πώς θα κοινοποιήσετε τον αντίκτυπο του διευρυμένου ρόλου σας στα αποτελέσματα της ομάδας ή του έργου; • Ποιες διευκολύνσεις ή υποστήριξη μπορεί να χρειαστείτε για να διασφαλίσετε ότι η συνάντηση είναι παραγωγική και επικεντρωμένη στη συνηγορία σας;
Εφαρμογή	Ξεκινήστε τη συνεδρία με ένα σύντομο παιχνίδι για να σπάσει ο πάγος. Ενδιάμεσα, κάντε μικρά διαλείμματα για να συγκεντρωθούν οι συμμετέχοντες. Ξεκινήστε τη συνεδρία με τις ερωτήσεις και τις οδηγίες για καθοδηγούμενη συζήτηση, χρησιμοποιώντας τα γραφικά για καλύτερη περιγραφή. Συνεχίστε συμπληρωματικά με τα σενάρια. Ενώ πραγματοποιείτε τα σενάρια, επιτρέψτε σε όλους να συμπεριληφθούν σε αυτά, και να τα κάνετε πιο άνετα και απλά.

Παραλλαγές	Για τους μη λεκτικούς συμμετέχοντες: • Για τους συμμετέχοντες με προβλήματα ακοής εξασφαλίστε διερμηνέα νοηματικής γλώσσας • Καλέστε τους προσωπικούς φροντιστές των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι μη λεκτικοί που κατανοούν τις ανάγκες τους με έναν καλύτερο τρόπο και μπορούν να τους βοηθήσουν να συμμετέχουν στην ομάδα • Χρησιμοποιήστε υλικό γραφής για μη λεκτικούς συμμετέχοντες που προτιμούν να εκφράζονται με γραπτή μορφή • Χρησιμοποιήστε υποστηρικτική τεχνολογία
Αξιολόγηση και προβληματισμός	• Πώς σας έκανε να νιώσετε αυτή η συνεδρία; • Καταλάβατε καλύτερα πώς να αξιολογείτε την αξία και τη συμβολή σας στη δουλειά; • Μάθατε περισσότερα σχετικά με την Αυτοσυνηγορία για έναν αυξημένο μισθό; • Πόσο σίγουρος/η νιώθετε για μια αύξηση του μισθού τώρα σε σύγκριση με πριν το εργαστήριο • Μάθατε σε ποιον να μιλάτε για αυτό το θέμα στο εργαστήριο; • Μάθατε πώς να επιλέγετε άμα χρειάζεστε υποστήριξη • Μάθατε πώς να ζητάτε την υποστήριξη που χρειάζεστε;

7. Μελέτες περίπτωσης για βέλτιστες πρακτικές αυτο-συνηγορίας

Η ακόλουθη ενότητα είναι αφιερωμένη στην ανταλλαγή διαφορετικών πρακτικών σχετικά με την απόκτηση ανεξαρτησίας ατόμων με αναπηρία που είτε ζούσαν σε μεγάλα, κλειστά ιδρύματα με νοσοκομειακά χαρακτηριστικά είτε αποτελούσαν μέρος προγραμμάτων αυτο-συνηγορίας από τη βάση που έκαναν θετικές αλλαγές και δημιούργησαν αποτελέσματα.

7.1. Βόρεια Μακεδονία: «Η αλλαγή έρχεται από τη νεολαία»: Υπερασπίζεται την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς στο Δήμο Κισελά Βόδα

Το έργο «Η αλλαγή προέρχεται από τη νεολαία» αποτελεί παράδειγμα μιας μετασχηματιστικής προσέγγισης για την ανάπτυξη της κοινότητας, στοχεύοντας συγκεκριμένα στην ενεργό συμμετοχή των νέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες, στη διαμόρφωση του μέλλοντος του δήμου Kisela Voda. Η πρωτοβουλία αυτή, που υλοποιήθηκε από το Κέντρο Νεανικού Ακτιβισμού ΚΡΙΚ και με την υποστήριξη του Συνασπισμού Οργανώσεων Νέων SEGA, χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του έργου «Συμμετοχή των νέων για ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη της κοινότητας».

Πρωταρχικός στόχος του έργου ήταν να ενδυναμώσει 20 νέους με και χωρίς αναπηρία από την Κισέλα Βόδα, να συμμετάσχουν ενεργά και να υποστηρίξουν τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση τοπικών προβλημάτων. Τα νεαρά άτομα σε ετερογενείς ομάδες με και χωρίς αναπηρία οργανώθηκαν σε 5 ομάδες. Κάθε ομάδα είχε καθήκον να χαρτογραφήσει μόνη της τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο δήμος.

Υπό την καθοδήγηση του KRIK, οι συμμετέχοντες νέοι συμμετείχαν σε μια δομημένη διαδικασία έρευνας, καταιγισμού ιδεών και υλοποίησης πρωτοβουλιών. Αυτά τα ζητήματα κυμαίνονταν από εμπόδια προσβασιμότητας έως ευκαιρίες εκπαίδευσης και απασχόλησης, αντανακλώντας τις διαφορετικές ανάγκες των νέων στην Kisela Voda. Στη συνέχεια, οι ομάδες ανέπτυξαν και υλοποίησαν στοχευμένες πρωτοβουλίες με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Αυτές οι πρωτοβουλίες δεν ήταν μόνο καινοτόμες αλλά και χωρίς αποκλεισμούς, είτε υποστήριζαν τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις υποδομές, την προώθηση εκπαιδευτικών πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς ή την προώθηση της μεγαλύτερης κοινωνικής ένταξης.

Οι πρωτοβουλίες παρουσιάστηκαν απευθείας σε αρμόδια δημοτικά ιδρύματα και ενδιαφερόμενους φορείς. Επιπλέον, το έργο ενδυνάμωσε τους συμμετέχοντες, ιδιαίτερα τους νέους με αναπηρίες, να μοιραστούν τις φωνές τους και να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη της κοινότητάς τους.

7.2. Ιταλία: “Io Cittadino” / “Εγώ Πολίτης” πρόγραμμα από την ANFFAS

ANFFAS, η ιταλική ένωση που ιδρύθηκε από συγγενείς Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), έχει συμβάλει καθοριστικά στην προώθηση των δικαιωμάτων και στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής στα άτομα με αναπηρία μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών.

Πρόγραμμα Io Cittadino (“Εγώ Πολίτης”): Η ANFFAS διοργανώνει το πρόγραμμα Io Cittadino, μια σειρά από συναντήσεις δύο φορές την εβδομάδα που πραγματοποιούνται τα τελευταία επτά χρόνια. Αυτές οι συναντήσεις χρησιμεύουν ως φόρουμ για τη συζήτηση των δικαιωμάτων, τη διερεύνηση των εννοιών της ανεξάρτητης διαβίωσης και της αυτοδιάθεσης και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες ενεργού πολίτη. Οι συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ και των υποστηρικτών τους, αλληλεπιδρούν με τις τοπικές κοινότητες επισκεπτόμενοι σχολεία, συναντώνται με κυβερνητικούς αξιωματούχους όπως δημάρχους και αντιμετωπίζουν κοινωνικά εμπόδια—είτε είναι σωματικά, κοινωνικά ή συμπεριφορικά.

Μια κρίσιμη πτυχή του Io Cittadino είναι το πρόγραμμα ενημέρωσης των σχολείων, όπου εκπρόσωποι του ANFFAS εκπαιδεύουν τους μαθητές σχετικά με τις καθημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία. Αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει να ευαισθητοποιήσει και να ενισχύσει την ενσυναίσθηση μεταξύ των νεότερων γενιών, προωθώντας έτσι τη συμπερίληψη και την κατανόηση. Οι όμιλοι Io Cittadino, εξαπλωμένοι σε όλη τη χώρα, διατηρούν ένα δίκτυο που διευκολύνει την ανταλλαγή επιτευγμάτων και τον στρατηγικό σχεδιασμό για την περαιτέρω ενίσχυση του αντίκτυπού τους σε εθνικό επίπεδο.

Σχέδιο Liberi di Scegliere («Ελεύθερη επιλογή»): Σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών, η ANFFAS προωθεί το έργο Liberi di Scegliere. Χρησιμοποιώντας το σύστημα "matrici" - ένα προηγμένο, επιστημονικά επικυρωμένο εργαλείο - το έργο διεξάγει πολυδιάστατες αξιολογήσεις των αναγκών και των αποτελεσμάτων που σχετίζονται με διάφορους τομείς της ποιότητας ζωής για τα ΑΜΕΑ. Αυτή η ολιστική προσέγγιση εξασφαλίζει εξατομικευμένη υποστήριξη και υπεράσπιση για την ενίσχυση της συνολικής ευημερίας και της αυτονομίας των συμμετεχόντων.

Υποστηριζόμενα έργα Erasmus +: Η ANFFAS συμμετέχει επίσης σε πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από το Erasmus + που αξιοποιούν την τέχνη ως ισχυρό μέσο για την υπεράσπιση της αναπηρίας σε παγκόσμια κλίμακα. Μέσω αυτών των έργων, συμμετέχοντες από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν την καλλιτεχνική έκφραση για να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με την υπεράσπιση του εαυτού των ΑμεΑ. Αυτές οι προσπάθειες όχι μόνο ενδυναμώνουν τα άτομα αλλά προάγουν επίσης τον διεθνή διάλογο και τη συνεργασία για την προώθηση των δικαιωμάτων και της ένταξης των ατόμων με αναπηρία.

7.3. Ελλάδα: Απόκτηση ελευθερίας και ανεξαρτησίας: Η περίπτωση της Κ

Η Κ., μια 52χρονη γυναίκα, μοιράστηκε την εμπειρία της από τη μετάβαση από ένα ψυχιατρείο σε ένα προστατευόμενο διαμέρισμα που διαχειρίζεται η EDRA κατά την περίοδο της αποϊδρυματοποίησης στην Ελλάδα. Το ταξίδι της Κ. υπογραμμίζει τη βαθιά επίδραση της ψυχικής ασθένειας στη ζωή της και τις σημαντικές βελτιώσεις στην ποιότητα ζωής της μετά τη μετακόμισή της σε ένα προστατευμένο περιβάλλον διαβίωσης.

Η Κ. διαγνώστηκε με σχιζοφρένεια πριν από 17 χρόνια, η οποία την οδήγησε σε παρατεταμένη νοσηλεία. Πέρασε τρία χρόνια σε ψυχιατρείο, όπου οι βασικές ελευθερίες της ήταν αυστηρά περιορισμένες. Δεν μπορούσε να κάνει βόλτες κατά την κρίση της, δεν είχε κανέναν έλεγχο στις διατροφικές της επιλογές και ένιωθε ότι η ζωή της υπαγορευόταν από άλλους. Αυτή η έλλειψη αυτονομίας της προκάλεσε σημαντική δυσφορία και αγωνία, επιδεινώνοντας τις προκλήσεις που έθετε η ψυχική της ασθένεια.

Μετά την παραμονή της στο νοσοκομείο, η Κ. μετακόμισε σε ένα προστατευμένο διαμέρισμα που παρείχε η EDRA, μια οργάνωση που υποστηρίζει άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας. Αυτή η μετάβαση σηματοδότησε μια καμπή στη ζωή της, προσφέροντάς της ένα επίπεδο ελευθερίας και αυτονομίας που είχε στερηθεί κατά τη διάρκεια της νοσηλείας της. Η ζωή της Κ. στο προστατευμένο διαμέρισμα έρχεται σε έντονη αντίθεση με την εμπειρία της στο νοσοκομείο. Εδώ, απολαμβάνει μεγαλύτερη ελευθερία και ανεξαρτησία. Μπορεί να κάνει βόλτες όποτε νιώθει άγχος, να μαγειρεύει τα γεύματά της σύμφωνα με τις προτιμήσεις της, ακόμη και να δουλεύει για να κερδίσει τα δικά της χρήματα. Αυτή η νεοανακαλυφθείσα αυτονομία έχει βελτιώσει σημαντικά την ψυχική της ευεξία.

Η Κ. αναφέρει ότι αισθάνεται ελεύθερη και έχει τον έλεγχο της ζωής της, κάτι που της φέρνει τεράστια ευχαρίστηση και ενισχύει την αποφασιστικότητά της να απολαμβάνει την καθημερινότητα. Η ικανότητα να διαχειρίζεται τις δικές της υποθέσεις και να κάνει προσωπικές επιλογές την έχει δώσει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζει πιο αποτελεσματικά τις προκλήσεις που θέτει η ασθένειά της.

Η ιστορία της Κ. υπογραμμίζει τη μεταμορφωτική επίδραση της αποϊδρυματοποίησης και τη σημασία των υποστηρικτικών περιβαλλόντων διαβίωσης για άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας. Η μετάβαση από ένα περιοριστικό νοσοκομειακό περιβάλλον σε μια πιο αυτόνομη ρύθμιση διαβίωσης όχι μόνο βελτίωσε την ποιότητα ζωής της, αλλά ενίσχυσε και την ικανότητά της να διαχειρίζεται την ψυχική της υγεία πιο αποτελεσματικά. Η εμπειρία του Κ. είναι απόδειξη των θετικών αποτελεσμάτων που μπορεί να προκύψουν από την παροχή στα άτομα της ελευθερίας και της υποστήριξης που χρειάζονται για να ευδοκιμήσουν.

Τελικές παρατηρήσεις

Με αυτόν τον Οδηγό για την Ανεξάρτητη Διαβίωση διατυπώνονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Η διαδικασία αποϊδρυματοποίησης που επιτρέπει την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο προόδου σε κάθε μία από τις χώρες: Βόρεια Μακεδονία, Ιταλία και Ελλάδα
2. Οι τρέχουσες ρυθμίσεις διαβίωσης και οι κοινωνικές υπηρεσίες προς τα άτομα με αναπηρία μπορούν να οργανωθούν καλύτερα χωρίς πρόσθετα κονδύλια μέσω της υλοποίησης καλύτερων δραστηριοτήτων στις μονάδες διαμονής που οργανώνονται για τους δικαιούχους, περισσότερων υπαίθριων δραστηριοτήτων, δημιουργώντας ένα δίκτυο φίλων με τους δικαιούχους.
3. Οι τρέχουσες ρυθμίσεις διαβίωσης και οι κοινωνικές υπηρεσίες μπορούν να βελτιωθούν, να γίνουν πιο αποτελεσματικές και να στηρίζουν καλύτερα τα άτομα με αναπηρίες, τις οικογένειές τους και τους φροντιστές τους με περισσότερα κονδύλια από τα ιδρύματα, τα ταμεία της ΕΕ και τις εταιρείες του ιδιωτικού τομέα: Υψηλότερη ποιότητα διαβίωσης μέσω καλύτερης οργάνωσης του κοινωνική υπηρεσία που ζει στην κοινότητα, συνεχής εκπαίδευση και προσόντα των φροντιστών προκειμένου να αναπτύξουν υψηλότερα επίπεδα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων
4. Οι τρέχουσες κοινωνικές υπηρεσίες μπορούν να αναβαθμιστούν με αλλαγή νομοθεσίας που θα επιτρέψει την ενσωμάτωση πρόσθετης στήριξης και βοήθειας στους δικαιούχους

5. Σημαντικό βήμα στην πορεία προς την ανεξάρτητη διαβίωση είναι η κοινωνική υπηρεσία Προσωπική Βοήθεια που επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να υποστηρίζονται στην καθημερινή τους ζωή: αυτοφροντίδα, εκπαίδευση και εργασία, ελεύθερος χρόνος και λήψη αποφάσεων. Τα εθνικά κονδύλια είναι ανεπαρκή για την πλήρη ενσωμάτωση αυτής της κοινωνικής υπηρεσίας.

6. Η έννοια της Αυτοσυνηγορίας δεν διερευνάται, οργανώνεται και δεν ασκείται πλήρως. Οι γονείς, οι φροντιστές και οι οργανισμοί δεν είναι εξοικειωμένοι με την έννοια της αυτο-συνηγορίας. Τα άτομα με αναπηρία δεν είναι εξοικειωμένα με την έννοια επίσης.

7. Η αυτοσυνηγορία μπορεί να είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων και των στόχων στη διαδικασία της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.

Συστάσεις

Ο Οδηγός για την Ανεξάρτητη Διαβίωση παρέχει τις ακόλουθες συστάσεις:

1. Οι εθνικές κυβερνήσεις της Βόρειας Μακεδονίας, της Ιταλίας και της Ελλάδας πρέπει να αναλάβουν ισχυρότερη δράση προκειμένου να εφαρμόσουν πλήρως τις εθνικές στρατηγικές και τα σχέδια δράσης.
2. Τα διορισμένα ιδρύματα θα πρέπει να παρέχουν καλύτερη σε βάθος ανάλυση και να δημιουργούν καλύτερη κατανομή των κεφαλαίων μαζί με πιο στοχευμένες πολιτικές
3. Οι οργανισμοί που εργάζονται με άτομα με αναπηρία θα πρέπει να συνηγορούν υπέρ της αύξησης της χρηματοδότησης από εθνικά ιδρύματα, κονδύλια της ΕΕ και εταιρείες του ιδιωτικού τομέα για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών
4. Τα ιδρύματα, οι οργανισμοί και οι επαγγελματίες θα πρέπει να εφαρμόζουν προγράμματα συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης για φροντιστές για να αναβαθμίσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους, οδηγώντας σε φροντίδα υψηλότερης ποιότητας. Ωστόσο, αυτό θα χρειαστεί πρόσθετα κονδύλια και αλλαγή των μεθοδολογιών χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών με τη συνεχή εκπαίδευση να περιλαμβάνεται στους υπολογισμούς.
5. Ενεργοποιήστε την Προσωπική Βοήθεια για όλες τις κατηγορίες αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένης της διανοητικής αναπηρίας ώστε να είναι προσβάσιμη για όλους τους δικαιούχους.

6. Υλοποίηση εκπαιδευτικών εργαστηρίων για την εισαγωγή της έννοιας της αυτοσυνηγορίας των ατόμων με αναπηρία με δικαιούχους, γονείς, οικογένειες, φροντιστές, οργανισμούς.

7. Συμπεριλάβετε τα άτομα με αναπηρία στη διαδικασία δημιουργίας λύσεων για τις καθημερινές τους προκλήσεις και προβλήματα, μέσα από ένα πρόγραμμα αυτο-συνηγορίας που θα επιτρέψει να λαμβάνουν αποφάσεις για τον εαυτό τους σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Παραρτήματα

Ερωτήσεις για Διεξαγωγή Ομάδων Εστίασης

1. Ποιες είναι οι σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες για την επίτευξη και τη διατήρηση της ανεξάρτητης διαβίωσης, από την οπτική γωνία τόσο των ατόμων με αναπηρία όσο και των φροντιστών/οικογενειών τους;
2. Πώς επηρεάζουν οι στάσεις και αντιλήψεις της κοινωνίας την ικανότητα των ατόμων με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα, και τι μπορεί να γίνει για να αντιμετωπιστεί και να αλλάξει αυτές οι στάσεις;
3. Από τις εμπειρίες σας, ποιες δεξιότητες πιστεύετε ότι είναι απαραίτητες για να αναπτύξουν τα άτομα με αναπηρία προκειμένου να ζήσουν μια ανεξάρτητη ζωή;
4. Πώς μπορούν να υποστηριχθούν αυτές οι δεξιότητες;
5. Με ποιους τρόπους μπορεί η ψηφιακή τεχνολογία να παίξει ρόλο στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία; Υπάρχουν συγκεκριμένες τεχνολογίες που ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικές ή απαιτητικές για την ανεξάρτητη διαβίωση;
6. Ποια εμπόδια υπάρχουν όσον αφορά την προσβασιμότητα και την ένταξη στην κοινότητα, και πώς μπορούν να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια για να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον πιο περιεκτικό και υποστηρικτικό για τα άτομα με αναπηρία;

7. Από την οπτική γωνία των φροντιστών και των οικογενειών, ποιοι πόροι και συστήματα υποστήριξης είναι πιο κρίσιμα για να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία στην προσπάθειά τους για ανεξάρτητη διαβίωση;
8. Πώς μπορούν οι εκστρατείες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης να συμβάλουν στην κατάρριψη των στερεοτύπων και των λανθασμένων αντιλήψεων σχετικά με τις αναπηρίες, ενισχύοντας μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που υποστηρίζει την ανεξάρτητη διαβίωση;
9. Τι ρόλο παίζουν οι ευκαιρίες απασχόλησης στην προώθηση της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία και ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν για να αυξηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης και η ενσωμάτωση στο χώρο εργασίας;
10. Πώς μπορούν οι δημόσιες πολιτικές και τα θεσμικά προγράμματα να αντιμετωπίσουν καλύτερα τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους για την επίτευξη και τη διατήρηση της ανεξάρτητης ζωής;
11. Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι τα πιο επιτακτικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να δημιουργηθεί μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και πιο προσβάσιμη για τα άτομα με αναπηρία και ποιες ενέργειες μπορούν να ληφθούν τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων;

Ερωτήσεις από την Έρευνα

1. Τι είδους υπηρεσίες προσφέρετε για άτομα με αναπηρία;
2. Ποιες είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζετε εσείς και τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά την ανεξάρτητη διαβίωση;
3. Ποιες είναι οι δεξιότητες που συνδέονται με την ανεξάρτητη διαβίωση που πρέπει να αποκτήσουν τα άτομα με αναπηρία;
4. Πώς υποστηρίζετε την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία;
5. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος οργάνωσης της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία; (στον σημερινό κόσμο, χωρίς πρόσθετα κεφάλαια)
6. Σύμφωνα με την εμπειρία σας, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος οργάνωσης της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία; (με επιπλέον κονδύλια παρόντα όσο χρειάζεται)
7. Έχετε δουλέψει σε πρόγραμμα αυτοπροστασίας μέχρι τώρα;
8. Πείτε μας λίγα περισσότερα για το πρόγραμμα αυτοπροστασίας που οργανώσατε. Αν είναι δυνατόν μοιραστείτε μαζί μας μερικούς συνδέσμους/εικόνες
9. Υπήρχαν διαφορές στο πρόγραμμα όταν το εφαρμόσατε με λεκτικούς και μη λεκτικούς συμμετέχοντες; Αν ναι, πείτε μας την εμπειρία

10. Ποιες ήταν οι ενότητες/θέματα του προγράμματος;
11. Τι λειτούργησε καλά στο πρόγραμμα αυτοπροστασίας;
12. Ποιες ήταν οι προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του προγράμματος;
13. Πώς το πρόγραμμα υποστήριξε τους συμμετέχοντες στην ανεξάρτητη διαβίωση τους; Πες μας λίγο παραπάνω.
14. Έχετε κάτι άλλο να προσθέσετε;

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας

Δημοσιεύσεις που χρησιμοποιούνται:

1. Katrin Modic, Elena Pečarič, Domen Retelj, PERSONAL ASSISTANCE, Handbook for understanding independent living
2. My life, my choice! Empowerment through Supported Decision-Making
3. A Look at Personal Assistance in Italy, ENIL
4. Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community-based Care; European Expert Group on the Transition from Institutional to Community-based Care, November 2012
5. Towards Dignity and Autonomy: A Comprehensive Look at Personal Assistance Policies for Persons with Disabilities Worldwide; ENIL

Links used:

1. https://mtsp.gov.mk/content/pdf/2019pravilnici/New%20node/Pravilnik_normativi_standardi_2019.pdf
2. https://mtsp.gov.mk/content/pdf/2019pravilnici/New%20node/Pravilnik_normativi_standardi_2019.pdf
3. <https://mtsp.gov.mk/content/pdf/pravilnicisocijalna/2018/2019/Pravilnik%201-socijala.pdf>
4. <https://bit.ly/3RT5yNH>
5. <https://bit.ly/3W7q2ov>
6. <https://enil.eu/self-advocacy-supported-decision-making-and-personal-assistance-the-building-blocks-of-an-ordinary-life/>
7. <https://enil.eu/a-look-at-personal-assistance-in-italy/>

